

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

2008. gada 28. novembrī*

Apvienotās lietas T-254/00, T-270/00 un T-277/00

Hotel Cipriani SpA, Venēcija (Itālija), ko sākotnēji pārstāvēja M. Marinoni [*M. Marinoni*], Ž. M. Roberti [*G. M. Roberti*] un F. Šaudone [*F. Sciaudone*], pēc tam Roberti, Šaudone un A. Bjankīni [*A. Bianchini*], advokāti,

prasītāja lietā T-254/00,

Società italiana per il gas SpA (Italgas), Turīna (Itālija), ko pārstāv M. Merola [*M. Merola*], K. Tezauro [*C. Tesauro*], M. Papalardo [*M. Pappalardo*] un T. Ubaldi [*T. Ubaldi*], advokāti,

prasītāja lietā T-270/00,

ko atbalsta

Itālijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja U. Leanca [*U. Leanza*], pēc tam I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], R. Adams [*R. Adam*] un I. Bruni [*I. Bruni*], pārstāvji, kuriem palīdz P. Džentili [*P. Gentili*] un S. Fjorentino [*S. Fiorentino*], *avvocati dello Stato*,

persona, kas iestājusies lietā T-270/00,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

Coopservice — Servizi di fiducia Soc. coop. rl, Kavriadžo [*Cavriago*] (Itālija),

Comitato “Venezia vuole vivere”, Venēcija,

ko pārstāv A. Bjankīni un A. Vjanello [*A. Vinello*], advokāti,

prasītāji lietā T-277/00,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvis, kam palīdz
A. dal Fero [*A. Dal Ferro*], advokāts,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 1999. gada 25. novembra Lēmumu 2000/394/EK par atbalsta pasākumiem par labu uzņēmumiem, kas darbojas Venēcijā un Kiodžā, kuri paredzēti Likumā Nr. 30/1997 un Nr. 206/1995, ar ko nosaka atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem (OV 2000, L 150, 50. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*] (referents), tiesneši V. Vadapals [*V. Vadapalas*], N. Vāls [*N. Wahl*], M. Preks [*M. Prek*] un V. Čuke [*V. Ciucă*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 30. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

A — *Aplūkojamā sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēma*

¹ Itālijas ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēts, kas paziņots Komisijai, nosaka kritērijus atbrīvojuma no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kas paredzēti 59. pantā

Itālijas Republikas prezidenta 1978. gada 6. marta Dekrētā, ar kuru izveido īpašu sociālā nodrošinājuma maksājumu, kas darba devējam jāmaksā *Istituto Nazionale de la Previdenza Sociale (INPS)*; Valsts sociālā nodrošinājuma iestāde), shēmu piešķiršanai Mecodžorno [*Mezzogiorno*] par laikposmu no 1994. līdz 1996. gadam.

- 2 Ar 1995. gada 1. marta Lēmumu 95/455/EK par noteikumiem par atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, ko veikuši uzņēmumi Mecodžorno, un par atsevišķu šo maksājumu iemaksu Valsts kasē (OV L 265, 23. lpp.), Komisija atzina iepriekšējā punktā minēto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēmu par saderīgu ar kopējo tirgu, ievērojot zināmu skaitu nosacījumu. Šis lēmums tostarp paredz, ka Itālijas iestādēm bija jāpaziņo Komisijai noteikumi, kas pieņemti, lai ieviestu aplūkotās atbalsta shēmas progresīvās atcelšanas, kas noteikta ar šo pašu lēmumu, plānu.
- 3 Sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēma, par ko ir šī lieta, tika izveidota ar Itālijas Likumu Nr. 206/1995, ar ko 1995. un 1996. gadam iepriekš minētajā ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrētā paredzēto atbalsta shēmu attiecina uz uzņēmumiem, kas reģistrēti Venēcijas un Kiodžas salu teritorijā Itālijas Likums Nr. 30/1997 attiecināja šo shēmu 1997. gadam par labu gan uzņēmumiem, kas reģistrēti Mecodžorno, gan Venēcijas un Kiodžas salu teritorijā.
- 4 Ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pants paredz vispārēju atbrīvojumu darba devējiem no sociālā nodrošinājuma maksājumiem. Attiecībā uz šī paša dekrēta 2. pantu tas paredz atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem uzņēmumos izveidotajām jaunajām darba vietām uz vienu gadu, skaitot no dienas, kad ir pieņemts darbā darbinieks bezdarbnieks.

- 5 No Komisijas 1999. gada 25. novembra Lēmuma 2000/394/EK par atbalsta pasākumiem Venēcijas un Kiodžas uzņēmumiem, ko paredz Likums Nr. 30/1997 un Nr. 206/1995, ar ko nosaka atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem (OV 2000, L 150, 50. lpp.; turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”), izriet, ka saskaņā ar *INPS* sniegtajiem datiem par aplūkojamo laikposmu no 1995. līdz 1997. gadam Venēcijas un Kiodžas teritorijā esošajiem uzņēmumiem piešķirtais atbrīvojums no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, piemērojot ministra 1994. gada 5. augusta dekrētu, bija 73 miljardi Itālijas liru (ITL) (EUR 37,7 miljoni) vidēji gadā sadalīti uz 1645 uzņēmumiem. Piešķirtie atbrīvojumi Venēcijas un Kiodžas salu teritorijā esošajiem uzņēmumiem, piemērojot šī dekrēta 2. pantu, bija ITL 567 miljoni (EUR 292 831) gadā, sadalot uz 165 uzņēmumiem.

B — Administratīvais process

- 6 Ar 1997. gada 10. jūnija vēstuli Itālijas iestādes nosūtīja iepriekš minēto Likumu Nr. 30/1997 Komisijai saskaņā ar Lēmumu 95/455 (skat. šī sprieduma 2. punktu). Ar 1997. gada 1. jūlija vēstuli, kam sekoja 1997. gada 28. augusta atgādinājums, Komisija lūdza papildu informāciju par iepriekš minētās sociālā nodrošinājuma maksājumu shēmas piemērošanas jomas paplašinājumu par labu Venēcijā un Kiodžā reģistrētiem uzņēmumiem.
- 7 Nesaņemot atbildi, Komisija ar 1997. gada 17. decembra vēstuli nosūtīja Itālijas Republikai savu lēmumu par EKL 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras uzsākšanu attiecībā uz Likuma Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997 noteikumos, kas paplašina paredzētā atbrīvojuma no sociālā nodrošinājuma maksājumiem piemērošanu Mecedžorno un Venēcijas un Kiodžas salu teritorijā, paredzēto atbalstu.

- 8 Itālijas iestādes apturēja aplūkoto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēmu 1997. gada 1. decembrī.
- 9 Lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts 1998. gada 18. februāra *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*. Ar 1998. gada 17. marta vēstuli prasītājs *Comitato "Venezia vuole vivere"* (turpmāk tekstā — "komiteja"), asociācija, kas apvieno Venēcijas galvenās ražošanas un komerciālās organizācijas un kas tika izveidota pēc iepriekš minētās formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas, lai koordinētu darbības ar mērķi novērst Venēcijā reģistrēto tirgus dalībnieku nelabvēlīgo situāciju, iesniedza savus apsvērumus un nosūtīja ziņojumu, ko papildināja *Consorzio per la ricerca e la formazione (COSES; Pētniecības un mācību konsorcijs)* pētījums, kas datēts ar 1998. gada martu un attiecās uz grūtībām, ar kurām saskaras uzņēmumi, kas darbojas lagūnas teritorijā, salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kas darbojas uz cietzemes. 1998. gada 18. maijā Venēcijas pašvaldība arī iesniedza savus apsvērumus, ko papildināja *COSES* veikts pētījums par šo pašu tēmu, kas datēts ar 1998. gada februāri. Savos apsvērumos tā uzsvēra, ka arī pašvaldības uzņēmumi, kas sniedza vispārējas ekonomiskās intereses pakalpojumus, bija atbalsta saņēmēji. Tā lūdza tiem piemērot EKL 86. panta 2. punktu. Visi šie apsvērumi tika nosūtīti Itālijas Republikai.
- 10 Itālijas iestādes iesniedza savus apsvērumus ar 1999. gada 23. janvāra vēstuli. Ar 1999. gada 10. jūnija vēstuli tās informēja Komisiju, ka tās pilnībā atbalsta Venēcijas pašvaldības iesniegtos apsvērumus.
- 11 Ar 1999. gada 23. jūnija lēmumu Komisija pieprasīja Itālijas Republikai tai nosūtīt visus dokumentus un informāciju, kas vajadzīga, lai precizētu pašvaldības uzņēmumu lomu un novērtētu aplūkoto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu pasākumu saderīgumu ar kopējo tirgu. Itālijas iestādes atbildēja ar 1999. gada 27. jūlija vēstuli. 1999. gada 12. oktobrī Briselē notika šo iestāžu un Komisijas pārstāvju tikšanās.

C — Apstrīdētais lēmums

- 12 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskata, ka iepriekš minētajos likumos, kas atsauca uz ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 2. pantu, paredzētais sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojums ir valsts atbalsts, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja tas tiek piešķirts uzņēmumiem, kas dibināti Venēcijā un Kiodžā un kas ir mazi vai vidēji uzņēmumi (MVU) Kopienas Pamatnostādņu par valsts atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem (OV 1996, C 213, 4. lpp.) izpratnē, vai kam ir tiesības saņemt atbrīvojumu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, vai uzņēmumiem, kas nodarbina darbiniekus, kam ir īpašas grūtības piekļūt vai atkārtoti piekļūt darba tirgum, kā norādīts Kopienas Pamatnostādņēs par atbalstu nodarbinātībai (OV 1995, C 334, 4. lpp.; apstrīdētā lēmuma 1. panta pirmā daļa un 105. apsvērums).
- 13 Attiecībā uz valsts atbalsta kvalifikāciju Komisija secinājumos norāda, ka, pamatojoties uz apstrīdētā lēmuma pamatojumā aplūkotojāiem pasākumiem (110. apsvērums), tā uzskata, ka pasākumi, kas atbilst *de minimis* normai, neietilpst EKL 87. panta piemērošanas jomā, izņemot nozarēs, uz kurām attiecas EOTK līgums, kā arī kuģu būvniecībā, transportā, lauksaimniecībā un zivkopībā saskaņā ar tās paziņojumu par *de minimis* atbalstu (OV 1996, C 68, 9. lpp.).
- 14 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 1. panta otro daļu ar kopējo tirgu nav saderīgs atbalsts, kas paredzēts ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 2. pantā, ja to piešķir uzņēmumiem, kas nav MVU un kas atrodas ārpus zonām, kam ir tiesības uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi.

- 15 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu ar kopējo tirgu nesaderīgs valsts atbalsts ir sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojums, kas paredzēts ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pantā, kas piešķirts Venēcijas un Kiodžas teritorijā esošiem uzņēmumiem.
- 16 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 3. pantu atbalsts, ko Itālijas Republika piešķirusi pašvaldības uzņēmumam *ASPIV (Azienda servizi pubblici idraulici e vari Venezia)* un *Consorzio Venezia nuova*, ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar attiecīgi EKL 86. panta 2. punktā un 87. panta 3. punkta d) apakšpunktā paredzēto atkāpi.
- 17 Apstrīdētā lēmuma 4. pants noteic, ka pasākumi, kurus Itālijas Republika ieviesusi par labu pašvaldības uzņēmumiem *ACTV (Azienda del consorzio trasporti veneziano)* un *AMAV (Azienda multiservizi ambientali Venezia)* un uzņēmumam *Panfido SpA*, nav valsts atbalsts EKL 87. panta izpratnē.
- 18 Apstrīdētā lēmuma 5. pantā Komisija liek Itālijas Republikai atgūt no saņēmējiem ar kopējo tirgu nesaderīgo atbalstu, kas minēts šī lēmuma 1. panta otrajā daļā un 2. pantā, kas tiem piešķirts nelikumīgi.
- 19 Apstrīdētais lēmums tika publicēts 2000. gada 23. jūnija *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 20 Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2000. gada 16. un 18. septembrī, prasītāji cēla šo prasību.
- 21 Turklāt pārējās prasītājas noteiktajā termiņā cēla 56 prasības par apstrīdēto lēmumu.
- 22 Ar atsevišķiem aktiem, kas Pirmās instances tiesā iesniegti 2001. gada 19. janvārī, Komisija norādīja uz iebildi par nepieņemamību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktu.
- 23 Ar 2001. gada 25. janvāra lēmumu saskaņā ar Reglamenta 51. panta 1. punktu Pirmās instances tiesa nosūtīja lietas otrajai palātai paplašinātā sastāvā.
- 24 Ar Pirmās instances tiesas kancelejā 2001. gada 7. martā iesniegtu pieteikumu Itālijas Republika lūdza ļaut iestāties lietā T-270/00 prasītājas sabiedrības *Società italiana per il gas SpA (Italgas)* prasījumu atbalstam. Ar 2001. gada 19. jūnija rīkojumu otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs atļāva iestāties lietā.

- 25 Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, ņemot vērā apstrīdētajā lēmumā noteikto saderīguma kritēriju sarežģītību, Pirmās instances tiesa lūdza Itālijas Republiku precizēt attiecībā uz katru prasītāju šajā lietā un arī 56 iepriekš minētajās saistītajās lietās, vai tā uzskata, ka ir vajadzīgs, izpildot apstrīdētā lēmuma 5. pantu, atgūt piešķirto apstrīdēto atbalstu.
- 26 Saskaņā ar Itālijas Republikas 2003. gada 25. septembra un 2004. gada 24. marta atbildi Pirmās instances tiesa atzina 22 prasības pieteikumus par pilnībā nepieņemamiem un 6 prasības pieteikumus par daļēji nepieņemamiem attiecībā uz uzņēmumiem prasītājiem, kam nebija intereses celt prasību, jo kompetentās valsts iestādes uzskatīja, izpildot apstrīdēto lēmumu, ka šie uzņēmumi nav saņēmuši ar kopējo tirgu nesaderīgu atbalstu un tiem nav pienākuma atgūt atbalstu saskaņā ar šo lēmumu (Pirmās instances tiesas 2005. gada 10. marta rīkojumi apvienotajās lietās T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, no T-245/00 līdz T-248/00, T-250/00, T-252/00, no T-256/00 līdz T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, no T-274/00 līdz T-276/00, T-281/00, T-287/00 un T-296/00 *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia* u.c./Komisija, Krājums, II-787. lpp.; lietā T-266/00 *Confartigianato Venezia* u.c./Komisija, lietā T-269/00 *Baglioni Hotels* un *Sagar*/Komisija, lietā T-273/00 *Unindustria* u.c./Komisija un lietā T-288/00 *Principessa*/Komisija, Krājumā nav publicēti).
- 27 2005. gada 12. maijā notika neformāla tikšanās ar tiesnesi referentu, kurā piedalījās lietas dalībnieku pārstāvji 37 lietās, kurās prasība netika atzīta par pilnībā nepieņemamu. Pārstāvētie lietas dalībnieki iesniedza savus apsvērumus un izteica piekrišanu par 4 galveno lietu izvēli. Pēc šīs neformālās tikšanās esošās lietas (T-254/00, T-270/00 un T-277/00) un lieta T-221/00 tika noteiktas par galvenajām lietām.
- 28 Pārējās 29 saistītajās lietās Pirmās instances tiesa izdeva rīkojumu par procesa atlikšanu pēc kopēja lietas dalībnieku lūguma.

- 29 Ar otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2005. gada 12. septembra rīkojumu pēc lietas dalībnieku uzklašanās rakstveida procedūrai, mutvārdu procedūrai un sprieduma taisīšanai saskaņā ar Reglamenta 50. pantu tika apvienotas lietas T-254/00, T-270/00 un T-277/00.
- 30 Rakstveida procedūra par iebildi par nepieņemamību noslēdzās ar prasītāju rakstveida apsvērumu iesniegšanu laikā no 2005. gada 5. līdz 23. decembrim trijās apvienotajās lietās, kā arī ar Itālijas Republikas rakstveida apsvērumu iesniegšanu lietā T-270/00.
- 31 Ar 2006. gada 18. maija rīkojumu Pirmās instances tiesa (otrā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma atlikt iebilžu par nepieņemamību pārbaudi līdz galīgajam spriedumam. Rakstveida procedūra noslēdzās 2007. gada 23. februārī lietās T-254/00 un T-277/00 un 2007. gada 26. novembrī lietā T-270/00.
- 32 Tā kā tika grozīts Pirmās instances tiesas palātu sastāvs, tiesnesis ziņotājs tika iecelts sestajā palātā paplašinātā sastāvā, kurai līdz ar to tika piešķirtas šīs lietas.
- 33 Tā kā tiesnesis T. Čipevs [*T. Tchipev*] nevarēja piedalīties lietas izskatīšanā, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs, piemērojot Reglamenta 32. panta 3. punktu, iecēla tiesnesi N. Vālu [*N. Wahl*] palātas nokomplektēšanai.

34 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (sestā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt mutvārdu procesu. Komisija prasītos dokumentus iesniedza noteiktajā termiņā.

35 Ar 2008. gada 14. oktobra rīkojumu lieta T-221/00 tika izslēgta no lietu reģistra sakarā ar prasītājas atteikšanos no prasības.

36 Prasītāja lietā T-254/00 lūdz Pirmās instances tiesu:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— pakārtoti, atcelt šī lēmuma 5. pantu;

— vēl pakārtotāk, atcelt apstrīdētā lēmuma 5. pantu tiktāl, ciktāl tajā noteiktais pienākums atgūt atbalstu aptver atbalstu, kas piešķirts, pamatojoties uz *de minimis* normu; un/vai atcelt šo pantu tiktāl, ciktāl tas paredz augstākas likmes procentu maksājumu nekā likme, ko tā maksā par saviem parādiem;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

37 Prasītāja lietā T-270/00 lūdz Pirmās instances tiesu:

- atcelt apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantu tiktāl, ciktāl tajos atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu atbalsts, kas piešķirts nodokļu atbrīvojuma veidā ar ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrētu;

- atcelt šī lēmuma 5. pantu;

- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38 Prasītāji lietā T-277/00 lūdz Pirmās instances tiesu:

- atcelt apstrīdēto lēmumu to interešu apjomā;

- pakārtoti, atcelt apstrīdētā lēmuma 5. pantu tiktāl, ciktāl tas uzliek pienākumu atgūt aplūkotās sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojuma summas un paredz palielināt šo summu ar procentiem par apstrīdētajā lēmumā norādīto laikposmu;

— piespriest Komisijai atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

39 Komisija lūdz Pirmās instances tiesu:

— atzīt prasības par nepieņemamām vai nepamatotām;

— piespriest prasītājiem atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

40 Iebildes par nepieņemamību pamatojumam Komisija norāda uz tiesību celt prasību neesamību gan sabiedrībām prasītājām, gan komitejai. Vispirms tā norāda uz *lis pendens* iebildi attiecībā uz komitejas celto prasību lietā T-277/00.

A — *Par lis pendens lietā T-277/00*1. *Lietas dalībnieku argumenti*

41 Lai pamatotu iebildi par nepieņemamību attiecībā uz komitejas celto prasību lietā T-277/00, Komisija norādīja, ka prasība visos aspektos ir līdzīga prasībai, kas tika celta lietā T-274/00. Turklāt tā norāda, ka prasības lietā T-277/00 mērķis ir tā paša lēmuma atcelšana un tā ir pamatota lielā daļā uz analogiem pamatiem, kas norādīti lietā T-231/00. Līdz ar to prasību lietā T-277/00 ir jāatzīst par nepieņemamu tiktāl, ciktāl to ir cēlusi komiteja, daļēji *lis pendens* dēļ saistībā ar identisku pamatu norādīšanu un daļēji par Reglamenta 48. panta 2. punkta pārkāpumu sakarā ar jaunu pamatu norādīšanu.

42 Komiteja iebilst[, norādot], ka tās prasība ir pieņemama.

2. *Pirmās instances tiesas vērtējums*

43 Tā kā komiteja atteicās no savas prasības lietā T-274/00 (2005. gada 12. septembra rīkojums lietā T-274/00 *Comitato "Venezia vuole vivere"*/Komisija par izslēgšanu no lietu reģistra), iebilde par nepieņemamību sakarā ar *lis pendens* saglabājas tikai attiecībā uz prasību, ko kopīgi cēla *Adriatica di navigazione SpA* un komiteja lietā T-231/00. Tomēr ir jānorāda, ka komiteja cēla prasību lietā T-277/00 kopā ar *Coopservice — Servizi di fiducia Soc. coop. rl*, tādēļ, pat ja tiek konstatēta *lis pendens*, tas neskartu šīs prasības pieņemamību tiktāl, ciktāl to cēla *Coopservice*, un it īpaši galvenos pamatus, ko šajā lietā izskata Pirmās instances tiesa, jo tos norādīja divi prasītāji kopīgi. Šajos

apstākļos Pirmās instances tiesai principā nav pienākuma pārbaudīt *lis pendens* iebildi, ko šajā gadījumā ir norādījis Komisija.

44 Katrā ziņā ir jānorāda, ka prasība, ko komiteja cēlusi lietā T-277/00 un kuras priekšmets ir šī paša lēmuma atcelšana, nav pamatota ar tiem pašiem pamatiem, ar kuriem pamatota prasība, kas pirms tam celta lietā T-231/00. No tā izriet, ka nosacījumi, kuriem judikatūra pakārto *lis pendens* esamību, šajā lietā nav izpildīti (šajā sakarā skat. iepriekš šī sprieduma 26. punktā minēto rikojumu apvienotajās lietās *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia* u.c./Komisija, 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Ir jākonstatē, ka virkne pamatu par EKL 88. panta 3. punkta pārkāpumu, kā arī par Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma [88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 15. panta pārkāpumu un EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta, 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta un 87. panta 3. punkta e) apakšpunkta pārkāpumu ir norādīti tikai lietā T-277/00.

45 Attiecībā it īpaši uz iepriekš minēto pamatu par EKL 88. panta 3. punkta un Regulas Nr. 659/1999 15. panta pārkāpumu ir jānorāda, ka šis pamats, kura mērķis ir konstatēt, ka aplūkotais atbalsts ir pastāvošs atbalsts, pamatojas uz apgalvoto turpinātību starp Likumu Nr. 206/1995 un Likumu Nr. 330/1997, ar ko izveido šo atbalsta shēmu, un iepriekšējo tiesisko regulējumu, kas arī paredzēja ar noteiktiem nosacījumiem atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem par labu noteiktos Itālijas reģionos reģistrētiem uzņēmumiem. Savukārt pamats par aplūkotās atbalsta shēmas esošo atbalsta raksturu, kas norādīts lietā T-231/00, pamatojas uz atsevišķu uzskatu, ka aplūkotā atbalsta shēma tika izveidota attiecībā uz iekšējo kabotāžu tikai pēc šīs nozares liberalizācijas Kopieniu tiesībās 1999. gadā (Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, no T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, no T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98 *Alzetta* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2319. lpp., 143. un 167. punkts). No tā izriet, ka komitejas norādītie argumenti attiecīgi lietā T-231/00 un T-277/00, kuru mērķis ir pierādīt, ka aplūkotā atbalsta shēma ir esošais atbalsts, ir jāanalizē kā atsevišķi pamati.

46 Turklāt pretēji Komisijas interpretācijai Reglamenta 48. panta 2. punkts aizliedz tikai norādīt jaunus pamatus tiesvedības laikā, ja vien šie pamati nav pamatoti ar tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas parādījušies tiesvedības laikā. Tas ir pilnībā nebūtiski prasības, kurai ir tas pats priekšmets starp tām pašām pusēm, bet kas pamatota ar atšķirīgiem pamatiem no iepriekšējā prasībā minētajiem, pieņemamības novērtēšanai. Judikatūra (skat. šī sprieduma 44. punktu) nepakārto šādas prasības pieņemamību jaunu tiesību vai faktisko apstākļu rašanās faktam. Prasība var būt nepieņemama *lis pendens* dēļ tikai tad, ja šī prasība ir starp tiem pašiem lietas dalībniekiem, tās mērķis ir tā paša lēmuma atcelšana un tā ir pamatota ar tiem pašiem pamatiem, ar ko iepriekšējā prasība.

47 Nepieņemamības iebilde, kas pamatota uz *lis pendens* iebildi, līdz ar to ir jānoraida.

B — Par uzņēmumu prasītāju lietās T-254/00, T-270/00 un T-277/00 apgalvoto tiesību celt prasību neesamību

1. Lietas dalībnieku argumenti

48 Komisija apgalvo, ka apstrīdētais lēmums nav skāris uzņēmumus prasītājus individuāli EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

49 Kā uzskata Komisija, atbalsta shēmas saņēmēji netiek skarti individuāli ar lēmumu, ar kuru atzīst šīs shēmas nesaderīgumu un ar kuru liek atgūt pārskaitīto atbalstu, jo šādam lēmumam ir vispārēja piemērojāmība.

50 Komisija atgādina, ka iespējamais atbalsta shēmas saņēmējus lēmums, ar kuru šo shēmu atzīst par nesaderīgu ar kopējo tirgu, neskar individuāli. Turklāt Kopienu tiesa esot atzinusi par nepieņemamu nelikumīgas atbalsta shēmas saņēmēja celtu prasību par Komisijas lēmumu, ar ko šo shēmu atzina par nesaderīgu ar kopējo tirgu, bet nelika atgūt izmaksāto atbalstu (Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedums apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Kwekerij van der Kooy* u.c./Komisija, *Recueil*, 219. lpp., 15. punkts).

51 Kā uzskata Komisija, pienākuma atgūt atbalstu uzlikšana negroza tās lēmuma raksturu un līdz ar to neļauj uzskatīt, ka atbalsta shēmas saņēmējas ir skartas individuāli.

52 Šajā sakarā Tiesas 2000. gada 19. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija (*Recueil*, I-8855. lpp.), esot jāaplūko saskaņā ar uzņēmuma prasītāja *Sardegna Lines — Servizi Marittimi della Sardegna SpA* konkrēto situāciju. Šis uzņēmums patiesībā saņēma individuālu atbalstu, kas tika piešķirts oficiāli saskaņā ar atbalsta shēmu. Aplūkotā atbalsta shēma bija piemērojama ļoti ierobežotam uzņēmumu skaitam un *Sardegna Lines* esot saņēmis lielu daļu no izmaksātā atbalsta (vismaz ITL 9,6 miljardi no kopējiem ITL 12 697 450 000). Turklāt aplūkotai atbalsta shēmai bija raksturīga plaša rīcības brīvība, kas valsts iestādēm bija individuālo atbalstu piešķiršanā, ieviešot šo shēmu.

- 53 Tāpat 2004. gada 29. aprīļa spriedumā lietā C-298/00 P Itālija/Komisija (*Recueil*, I-4087. lpp., 39. punkts) Tiesa esot atzinusi, ka aplūkotās atbalsta shēmas saņēmēji uzņēmumi tika skarti individuāli tiktāl, ciktāl Komisija zināja saņemto lūgumu skaitu un līdzekļu summu, kas paredzēta attiecīgajam atbalstam. Turklāt šī atbalsta shēma tika ieviesta ar individuāliem lēmumiem.
- 54 Attiecībā uz pieņemto risinājumu EBTA Tiesas 2005. gada 21. jūlija spriedumā apvienotajās lietās E-5/04, E-6/04 un E-7/04 *Fesil and Finnford* u.c./EBTA Uzraudzības iestāde, uz ko atsauca prasītāja *Hotel Cipriani SpA*, šajā lietā tas nav piemērojams, tā kā noteikumos par saistībām starp Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstīm, Uzraudzības iestādi un EBTA Tiesu nav EKL 234. pantam līdzīga panta, kas paredz iespēju lūgt prejudiciālu nolēmumu, novērtējot iestāžu aktu spēkā esamību.
- 55 Turklāt iepriekš šī sprieduma 26. punktā minētajā rīkojumā apvienotajās lietās *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia* u.c./Komisija (29. un turpmākie punkti) Pirmās instances tiesa esot atzinusi atsevišķas prasības par nepieņemamām, pieļaujot iespēju Komisijai apstrīdēt attiecīgās dalībvalsts nespēju atgūt izmaksāto atbalstu. Līdz ar to šo prasību nepieņemamība neesot atkarīga no atbalsta atgūšanas vai neatgūšanas no prasītājiem. Visbeidzot, 2006. gada 23. februāra spriedumā apvienotajās lietās C-346/03 un C-529/03 *Atzeni* u.c. (Krājums, I-1875. lpp., 33. un 34. punkts) Tiesa esot uzskatījusi, ka nebija acīmredzams, ka prasība atcelt tiesību aktu, ko iesnieguši atbalsta, kas paredzēts vispārējā veidā noteiktām personu kategorijām, shēmas saņēmēji par Komisijas lēmumu, ar kuru nosaka izmaksāt atbalsta atgūšanu, esot pieņemama.
- 56 Līdz ar to Komisija uzskata, ka iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētais spriedums lietā Itālija/Komisija negroza pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru fizisko un juridisko personu prasības par lēmumiem par atbalsta shēmām esot nepieņemamas.

57 Šajā sakarā Komisija tomēr atzīst, ka, ja atbalsta shēmas ieviešanai vajadzīga individuālu ieviešanas pasākumu pieņemšana, kas ietver kompetentās administratīvās iestādes rīcības brīvību, reālie šādas shēmas saņēmēji var tikt uzskatīti par individuāli skartiem ar Komisijas lēmumu, ar kuru konstatē atbalsta shēmas nesaderīgumu ar kopējo tirgu un ar kuru tiek atgūt izmaksāto atbalstu.

58 Šajā lietā apstrīdētais lēmums neskarot prasītājus individuāli divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, aplūkotie sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumi esot tikuši automātiski piešķirti visiem Venēcijas un Kiodžas teritorijā esošiem uzņēmumiem.

59 Otrkārt, apstrīdētais lēmums attiecas uz nenoteiktu un nenosakāmu skaitu uzņēmumu atbilstoši to objektivajām īpašībām, proti, ka tie algo darbiniekus un veic savu darbību konkrētā ģeogrāfiskā zonā. Pat ja, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisija varēja, kā to apgalvo prasītāji, teorētiski noteikt uzņēmumus saņēmējus ar valsts iestāžu palīdzību, tai bija jāpārbauda atbalsta shēma un nevis katrs īpašais piemērošanas gadījums. Vienīgais izņēmums esot bijis pašvaldības uzņēmumi, kuru situācija tika īpaši izklāstīta Venēcijas pašvaldības apsvērumos, kurus atbalstīja Itālijas valdība. Komisija līdz ar to esot analizējusi šo uzņēmumu, kurus atšķirībā no prasītājiem apstrīdētais lēmums esot skāris individuāli, īpašo situāciju.

60 Savukārt, tā kā Komisija, pamatojoties uz *INPS* iesniegtajām tabulām, nespēja noteikt samazinājumus, ko individuāli saņēma katrs uzņēmums, tā neesot varējusi konstatēt atbalsta piešķiršanu katram saņēmējam. Attiecīgai dalībvalstij esot bijis līdz ar to jāidentificē uzņēmumi saņēmēji, kam, izpildot apstrīdēto lēmumu, ir pienākums atmaksāt saņemto atbalstu. Šai identifikācijai vajadzīga sarežģīta analīze, kas balstīta uz virkni vērtējuma kritēriju. Valsts iestāžu pienākums ir katrā individuālā gadījumā

piemērot valsts atbalsta esamības nosacījumus EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, kā arī apstrīdētajā lēmumā vispārēji un abstrakti izteiktos kritērijus.

- 61 Šādu kontroli kompetentām valsts iestādēm ir jāveic sadarbībā ar Komisiju. Domstarpību gadījumā Komisija var vērsties Tiesā, piemērojot EKL 88. panta 2. punkta otro daļu. Savukārt attiecīgā pasākuma saņēmējiem ir tiesības valsts tiesā apstrīdēt pret tiem pieņemtos iespējamus lēmumus par atgūšanu, norādot uz Komisijas lēmuma nelikumību. To aizsardzību nodrošinot EKL 234. pants.
- 62 Visu šo iemeslu dēļ un atšķirībā no spriedumā lietā Itālija/Komisija (ši sprieduma 53. punkts) pārbaudītā apstrīdētā lēmuma paliek iespēja, ka atsevišķi sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumi netiek kvalificēti kā valsts atbalsts vai ir ar kopējo tirgu saderīgs atbalsts. Šajā lietā Komisija neesot apstrīdējusi valsts atbalsta piešķiršanu katram no saņēmējiem un līdz ar to neesot noteikusi uzņēmumus, kam ir pienākums atmaksāt aplūkotās shēmas ietvaros saņemto atbalstu.
- 63 Komisija no tā secina, ka uzņēmumiem prasītājiem neesot īpašību un raksturīgu pazīmju, kuras tika norādītas apstrīdētajā lēmumā, un ka tie nevarot atsaukties uz to, ka ir individuāli skarti. Līdz ar to neesot jāuzskata, ka apstrīdētais lēmums tos skarot individuāli.
- 64 Prasītāji un Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam un piekūrīt tā prasījumiem, atgādina, ka attiecībā uz uzņēmumiem prasītājiem, īstenojot

apstrīdēto lēmumu, tika pieņemts lēmums par saņemtā atbalsta atgūšanu. Līdzīgos apstākļos Kopieņu tiesa esot atzinusi individuālas saiknes esamību.

65 Pirmkārt, visi prasītāji un Itālijas Republika apgalvo, ka pretēji Komisijas apgalvotajam apstrīdētais lēmums nav vispārējs un abstrakts, jo reālie atbalsta shēmas saņēmēji veido noslēgtu loku un šī lēmuma pieņemšanā tika identificēti. Lēmuma pieņemšana, ar kuru paredz nesaderīgā atbalsta atgūšanu, lai atceltu tā sekas, paredz, ka Komisijai pirms tam ir jāpārbauda šis atbalsts. Prasītāji precizē šajā sakarā, ka pietiek ar to, ka kompetentās valsts iestādes var identificēt uzņēmumus saņēmējus atgūšanas procesā. Reālos saņēmējus varot uzskatīt par Komisijas lēmuma tiešiem adresātiem. Turklāt *Hotel Cipriani* un *Italgas* apstrīd, ka, izpildot šo lēmumu, valsts iestādēm ir tiesības pārbaudīt katrā individuālā gadījumā, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi (skat. šī sprieduma 124. un 138. punktu).

66 Otrkārt, *Hotel Cipriani* un *Coopservices* norāda arī, ka Komisijas lēmums par atbalsta shēmu, ar kuru liek atgūt izmaksāto atbalstu, pašreizējo saņēmēju intereses skar individuāli un attiecībā uz tiem ir nelabvēlīgs akts.

67 Visi prasītāji noraida Komisijas argumentu, ka privātpersonas bauda efektīvu tiesisko aizsardzību valsts tiesā. Prejudiciālā nolēmuma procedūra Tiesā tiem piedāvā daudz mazākas iespējas izteikt savus argumentus. Turklāt nav garantijas, ka valsts tiesa iesniegs lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

68 Itālijas Republika uzsver, ka aplūkotie sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumi tika piešķirti uzņēmumiem tikai ar vienu nosacījumu, ka viņi atrodas Venēcijas vai Kiodžas salu teritorijā. Šajā kontekstā, pieņemot apstrīdēto lēmumu, neesot bijis neskaidribu par to saņēmēju identitāti, kam ir pienākums atmaksāt saņemto atbalstu.

2. *Pirmās instances tiesas vērtējums*

69 Komisija pareizi atzīst, ka šajā lietā ir tieša saistība EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē. Tā uzsver, ka Itālijas iestādēm ir pienākums saskaņā ar apstrīdēto lēmumu atcelt par nesaderīgu atzīto atbalstu un atgūt nelikumīgi piešķirto nelikumīgo atbalstu. Tā atzīst, ka šīm iestādēm nav ricības brīvības apstrīdētā lēmuma izpildē.

70 Savukārt Komisija uzskata, ka reālos nelikumīgās atbalsta shēmas saņēmējus lēmums, ar kuru konstatē šīs shēmas nesaderīgumu un liek atgūt izmaksāto atbalstu, vispārīgi ņemot, neskar individuāli, jo šāds lēmums ir pamatots ar šīs shēmas vispārēju un abstraktu analīzi. Tā izskaidro apgalvotās individuālās saiknes neesamību ar faktu, ka saņēmēju skaits neesot nosakāms. Izpildot lēmumu, ar ko liek atgūt saņemto atbalstu, attiecīgai dalībvalstij līdz ar to esot pienākums noteikt uzņēmumus saņēmējus, kam ir jāatmaksā saņemtais atbalsts.

71 Pirmkārt, Komisija apstrīd, ka judikatūra piešķir reālajiem atbalsta shēmas saņēmējiem tiesības celt prasību par lēmumu, ar kuru konstatē šīs shēmas nesaderīgumu un liek

atgūt par nesaderīgu atzīto atbalstu. Tā iesaka ierobežot tiesības celt prasību ar gadījumiem, kad atbalsta shēma ir ieviesta ar individuāliem lēmumiem (skat. šī sprieduma 56. punktu).

- 72 Otrkārt, Komisija ierosina atzīt, ka valsts iestādēm, izpildot šīs iestādes lēmumu, ar kuru konstatē atbalsta shēmas nesaderīgumu, ir kompetence pārliecināties katrā individuālā gadījumā, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi attiecībā uz ekonomiskās darbības veikšanu, kas iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm un ietekmē konkurenci.
- 73 Ir jānorāda vispirms, ka Komisijas lēmumam par nelikumīgu valsts atbalsta shēmu, ar kuru tiek uzlikts pienākums atgūt izmaksāto atbalstu, kā to norāda Komisija, attiecībā uz šīs shēmas reālajiem saņēmējiem ir vispārēja piemērojamība, jo tas attiecas uz objektīvi noteiktām situācijām un tam ir juridiskas sekas attiecībā uz šīs shēmas saņēmējiem, kas norādīti vispārīgi un abstrakti. Tas vien, ka reālie šādas shēmas saņēmēji ir identificējami, nerada Komisijai pienākumu ņemt vērā to individuālo situāciju. Tādējādi lēmums par atbalsta shēmu principā pamatojas uz vispārīgu un abstraktu pārbaudi attiecībā uz attiecīgo valsts atbalsta shēmu, kura pati ir vispārpiemērojams akts (skat. šī sprieduma 83., 209., 229. un 230. punktu). Tā piemērojamība līdz ar to atšķiras no, piemēram, lēmuma saskaņā ar EKL 81. pantu piemērojamības, ko varētu uzskatīt par individuālo lēmumu, kas paredzēti attiecīgajiem uzņēmumiem, kopumu (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 14. septembra spriedumu lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 39., 49. un 63. punkts). Konkrētāk, fakts, ka Komisijas lēmums vispārīgi un abstrakti liek atgūt izmaksāto atbalstu, nepadara šo lēmumu par individuālu lēmumu virkni (skat. pēc analogijas Tiesas 2008. gada 8. aprīļa rīkojumu lietā C-503/07 P *Saint-Gobain Glass Deutschland*/Komisija, Krājums, I-2217. lpp., 72. punkts). Savukārt, ja Komisija pārbauda atsevišķu atbalsta shēmas reālo saņēmēju individuālo situāciju, attiecībā pret šiem saņēmējiem tam ir individuāls raksturs.

74 Turklāt nav izslēgts, ka zināmos apstākļos vispārpiemērojama akta noteikumi atsevišķas fiziskas un juridiskas personas var skart individuāli, ja tās ir ietekmētas dažu tām piemītošu specifisku īpašību dēļ vai tādas faktiskās situācijas dēļ, kas tās atšķir no jebkuras citas personas (Tiesas 1994. gada 18. maija spriedums lietā *C-309/89 Codorniu/Padome*, *Recueil*, I-1853. lpp., 19.–21. punkts; Pirmās instances tiesas 1996. gada 7. novembra spriedums lietā *T-298/94 Roquette Frères/Padome*, *Recueil*, II-1531. lpp., 37. punkts, un Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. septembra rikojums lietā *T-28/07 Fels-Werke u.c./Komisija*, Krājumā nav publicēts, 60. punkts).

75 Šajā juridiskajā kontekstā ir jāpārbauda Komisijas nostāja, ņemot vērā gan judikatūras kritērijus individuālas saiknes vērtējumam EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē, gan valsts atbalsta iepriekšējās kontroles shēmu, kas noteikta Līgumā un interpretēta judikatūrā. Šim nolūkam vispirms ir jānovērtē kritērija par atbalsta shēmas piemērošanas apstākļiem atbilstība saskaņā ar judikatūru, kas pamatota ar iepriekš šī sprieduma 52. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minēto spriedumu lietā Itālija/Komisija, kā arī ņemot vērā valsts atbalsta kontroles shēmu. Pēc tam Pirmās instances tiesa pārbaudīs Komisijas argumentāciju par attiecīgās dalībvalsts kompetences apjomu, izpildot Komisijas lēmumu, ar kuru nelikumīga atbalsta shēma tiek atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu un tiek noteikta izmaksātā atbalsta atgūšana.

a) Vērtējums par kritēriju par atbalsta shēmas piemērošanas apstākļiem saskaņā ar judikatūru

76 Attiecībā, pirmkārt, uz judikatūru vispirms ir jānorāda, ka pretēji Komisijas apgalvojumam Tiesa nav atņēmusi reālajiem nelikumīga atbalsta shēmas saņēmējiem tiesības celt prasību par lēmumu, ar kuru šī shēma atzīta par nesaderīgu un ar kuru liek atgūt izmaksāto atbalstu. Šajā sakarā Komisijas norādītais, iepriekš šī sprieduma 50. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Kwekerij van der Kooy u.c./Komisija* nav būtisks. No ģenerāladvokāta sera Gordona Slina [*Gordon Slyn*] secinājumiem

(Krājums, 240. lpp.) šim spriedumam izriet, ka apstrīdētajā lēmumā, par ko bija šī lieta, Komisija nenoteica atgūšanas pienākumu. Lai gan tā paredzēja šī lēmuma pēdējā apsvērumā atgūšanas iespēju vēlāk, tā informēja Tiesu tiesas sēdē, ka šajā sakarā nav rīkojusies.

77 Tieši pretēji, no iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā spriedumā Itālija/Komisija izriet, ka, ja Komisija konstatē nelikumīgas atbalsta shēmas nesaderīgumu ar kopējo tirgu un liek izmaksāto atbalstu atgūt, visus šīs shēmas reālos saņēmējus Komisijas lēmums skar individuāli (skat. arī Pirmās instances tiesas 2000. gada 29. septembra spriedumu lietā T-55/99 *CETM*/Komisija, *Recueil*, II-3207. lpp., 25. punkts; 2007. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-239/04 un T-329/04 Itālija un *Brandt Italia*/Komisija, Krājums, II-3265. lpp., 44. punkts, un 2007. gada 20. septembra spriedumu lietā T-136/05 *Salvat père & fils* u.c./Komisija, Krājums, II-4063. lpp., 69.–73. punkts).

78 Pretēji Komisijas apgalvojumiem no iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija pārbaudītā lēmuma neizriet, ka Komisija ņēma vērā *Sardegna Lines* konkrēto situāciju. Šajā lēmumā Komisija aprobežojās ar norādi faktu izklāstā, ka tā “uzzināja par apstrīdētās atbalsta shēmas esamību sakarā ar prasību par konkrētu šīs shēmas piemērošanas gadījumu”. Pat ja atzitu, ka Komisijai bija zināms par *Sardegna Lines* situāciju, ir jākonstatē, pirmkārt, ka tā nav nosaukusi šo uzņēmumu vārdā attiecīgajā apstrīdētajā lēmumā un, otrkārt, ka tā nenorādīja ne uz vienu attiecīgu faktu, kas raksturotu tā konkrēto situāciju. Tā, tieši pretēji, tikai norādīja kopējo piešķirtā atbalsta summu kopš aplūkotās atbalsta shēmas stāšanās spēkā, lai piešķirtu attiecīgos aizdevumus un līzingu. Komisija pēc tam uz šī pamata veica vispārīgu un abstraktu aplūkotās atbalsta shēmas pārbaudi (skat. it īpaši attiecīgā apstrīdētā lēmuma VII punktu). Šajos apstākļos no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija nebūtu jāsecina, ka Tiesa uzskatīja, ka Komisija tika ņēmusi vērā *Sardegna Lines* individuālo situāciju. Tieši pretēji, abstrakti pretnostatot saņemtā atbalsta shēmas potenciālos

saņēmējus un šādas nelikumīgi piešķirtas shēmas reālos saņēmējus, Tiesa nosprieda, ka *Sardegna Lignes* bija skarta individuāli "kā [Sardīnijas kuģu īpašnieku atbalsta shēmas] ietvaros piešķirta individuāla atbalsta, ko Komisija lika atmaksāt, reālā saņēmēja" (sprieduma 34. punkts). Iepriekš minētā norāde par "individuālu atbalstu" acīmredzami attiecas uz *Sardegna Lines* piešķirto atbalstu, īstenojot aplūkoto atbalsta shēmu. Pretēji Komisijas ierosinātajai interpretācijai to nebūtu jāuzskata par atsauci uz to, ka šī iestāde ņēma vērā *Sardegna Lines* individuālo situāciju, motivējot, ka attiecīgā atbalsta shēma netika piemērota automātiski.

79 Šo iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija analīzi apstiprina ģenerāladvokāta Albēra [*Alber*] secinājumi iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētajā lietā Itālija/Komisija (*Recueil*, I-4092. lpp.). Savos secinājumos ģenerāladvokāts noraidīja Komisijas argumentu, ka iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija aplūkotā atbalsta shēma tika īstenota ar valsts iestāžu pārziņā esošu lēmumu izpildi. Viņš uzsvēra šajā sakarā (secinājumu 71. punkts):

"Tiesa balstās [sprieduma 34. punktā] vienīgi uz faktu, ka prasītāju *Sardegna Lines* kā saņēmēju ietekmēja atbalsts, kura atgūšanu bija noteikusi Komisija. Tā nenorādīja uz tādiem citiem prasītājas individuāliem apstākļiem kā tās situācijas ņemšana vērā administratīvajā procesā."

80 Iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētajā spriedumā lietā Itālija/Komisija Tiesa skaidri apstiprināja iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija pieņemto risinājumu. Ir jāuzsver, ka nozares atbalsta shēma, par ko bija lieta, kurā tika taisīts iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētais spriedums lietā Itālija/Komisija, skāra būtisku skaitu preču pārvadātāju pa ceļiem. Atšķirībā no *Sardegna Lines* neviens no pārvadātājiem prasītājiem neatšķīrās no pārējiem aplūkotās atbalsta shēmas saņēmējiem ar saņemto atbalsta lielumu vai īpašu lomu administratīvajā procesā. Tiesa nosprieda, ka uzņēmumi prasītāji bija "atšķirīgā

situācijā no pieprasītājiem”, jo tie tika skarti arī “kā shēmas ietvaros piešķirtā individuālā atbalsta, kuru Komisija lika atgūt, reālie saņēmēji” (sprieduma 39. punkts).

81 Turklāt iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā sprieduma lietā Itālija/Komisija iepriekš minētajā 39. punktā, lai arī lakoniski, ir norāde arī uz būtiskiem precizējumiem attiecībā uz nelikumīgo atbalstu saņēmušo uzņēmumu tiesībām celt prasību pamatojumu. Tiesa tajā uzsver, ka attiecīgais apstrīdētais lēmums norāda “saņemto lūgumu skaitu un attiecīgajam atbalstam paredzēto līdzekļu summu” aplūkotajā laikposmā, un no tā secina, ka “Komisija līdz ar to nevarēja ignorēt reālo saņēmēju esamību”. Tā arī skaidri nošķir reālo saņēmēju, kurus varēja identificēt un kuru situāciju īpaši skāra atgūšanas rīkojums, situāciju no potenciālo saņēmēju situācijas.

82 It īpaši saskaņā ar iepriekš šī sprieduma 79. punktā minētajiem ģenerālvokāta Albēra secinājumiem (74.–85. punkts) lietā Itālija/Komisija iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā sprieduma lietā Itālija/Komisija iepriekš minēto 39. punktu varētu līdz ar to saprast kā tādu, kas atzīst, ka uzņēmumi saņēmēji tiek nošķirti no visiem pārējiem tirgus dalībniekiem ar faktu, ka tie veido noslēgtu ar atgūšanas rīkojumu īpaši ietekmētu slēgtu personu loku. Konkrētāk, atšķirībā no atbalsta shēmas potenciālajiem saņēmējiem aplūkotā atbalsta reālie saņēmēji ir ierobežota grupa, jo šo atbalsta shēmu beidza piemērot pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, tādējādi, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisija principā spēja tos identificēt ar valsts iestāžu palīdzību. Pretēji Komisijas apgalvojumiem Tiesa nepakārtoja individuālās saiknes atzīšanu aplūkotās atbalsta shēmas saņēmēju konkrētai identificēšanai un tam, ka Komisija analizēja to individuālo situāciju.

83 Ir jāuzsver, ka, lai gan lēmumam par atbalsta shēmu ir vispārēja piemērojamība, ciktāl Komisija veic šīs shēmas vispārēju un abstraktu pārbaudi (skat. šī sprieduma

73. punktu), šāds lēmums attiecas vienīgi uz noteiktu atbalsta shēmu. Tas līdz ar to nenosaka Kopienų politiku un tam nav normatīva rakstura, bet tas ietilpst Kopienų tiesību normu — šajā gadījumā par valsts atbalstu — piemērošanā atšķirībā no normatīva rakstura aktiem, kas attiecas uz visiem attiecīgiem tirgus dalībniekiem (skat., piemēram, Tiesas 1989. gada 14. februāra spriedumu lietā 206/87 *Lefebvre/Komisija*, *Recueil*, 275. lpp.; iepriekš šī sprieduma 74. punktā minēto spriedumu lietā *Roquette Frères/Padome*, 42. punkts, un iepriekš šī sprieduma 74. punktā minēto rīkojumu lietā *Fels-Werke u.c./Komisija*, 61. un 63. punkts).

84 Šajā juridiskajā kontekstā saskaņā ar judikatūru ar piederības faktu atbalsta shēmas saņēmēju slēgtam lokam, kurus īpaši skar Komisijas uzliktais pienākums attiecīgajai dalībvalstij atgūt izmaksāto atbalstu, pietiek, lai šos saņēmējus atšķirtu no citām personām (Tiesas 1963. gada 15. jūlija spriedums lietā 25/62 *Plaumann/Komisija*, *Recueil*, 197. un 223. lpp.). Individualizācija šajā lietā izriet no īpašā aizskāruma, ko atgūšanas rīkojums radīja šī slēgtā loka labi identificējamo locekļu interesēm.

85 Ja atbalsta shēmas reālā saņēmēja tiesības celt prasību būtu pakārtotas tā individuālās situācijas analīzei, šīs tiesības celt prasību būtu atkarīgas no Komisijas izvēles apstrīdētajā lēmumā veikt vai neveikt individuālu pārbaudi, pamatojoties uz informāciju, kas tai nosūtīta administratīvajā procesā. Šāds risinājums radītu juridisko nenoteiktību, jo tas, vai Komisija zina par konkrēto individuālo situāciju, bieži ir atkarīgs no sakrītībām (skat. iepriekš šī sprieduma 79. punktā minētos ģenerāladvokāta Albēra secinājumus lietā Itālija/Komisija, 83. punkts). Turklāt gadījumā, ja saņēmējs apstrīd Pirmās instances tiesā to, ka Komisija individuāli pārbaudīja tā situāciju, ņemot vērā, piemēram, informāciju, kas uz to attiecas, kura šai iestādei nosūtīta administratīvajā procesā, tā prasības pieņemamība būtu saistīta ar būtisko pamatu pārbaudi. Šajā kontekstā pieņemamības pārbaudes sarežģītība un tās grūti paredzamais iznākums palielinātu tiesisko nedrošību.

86 Visbeidzot, ir jānorāda, ka noslēgta loka, kura locekļus Komisijas lēmums ir skāris īpaši, kritēriju Tiesa norādīja arī savā 2006. gada 22. jūnija spriedumā apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 Beļģija un *Forum 187*/Komisija, Krājums, I-5479. lpp., 58.–64. punkts). Attiecībā it īpaši uz koordinācijas centriem, kuru atļaujas atjaunošanas lūgums bija izskatīšanā, Tiesa uzskatīja atbilstoši iepriekš šī sprieduma 52. punktā minēta sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā sprieduma lietā Itālija/Komisija virzienam, ka šie centri bija skarti individuāli, jo “[pārsūdzētā] lēmuma pieņemšanas brīdī tos varēja labi identificēt” (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās Beļģija un *Forum 187*/Komisija, 61. punkts, un ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] secinājumus šajā lietā, *Recueil*, I-5485. lpp., 196. un 197. punkts). Attiecībā uz centriem, kuru lūgumi apstrīdētā lēmuma paziņošanas laikā bija izskatīšanā, Tiesa nosprieda, ka šiem potenciālajiem saņēmējiem bija tiesības celt prasību konkrētajos lietās apstākļos, pamatojot ar to, ka tie piederēja slēgtam lokam, kura locekļus īpaši skāra attiecīgais lēmums, jo tie vairs nevarēja saņemt atļaujas atjaunošanu (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās Beļģija un *Forum 187*/Komisija, 62. un 63. punkts, un ģenerāladvokāta Ležē secinājumi šajā lietā, 211. punkts).

87 Saskaņā ar šo judikatūru Komisijas piedāvātais kritērijs, kas pamatots ar atbalsta shēmas ieviešanas nosacījumiem, ir nebūtisks. Konkrētāk, iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā sprieduma lietā Itālija/Komisija aplūkošana neparāda, ka Tiesa ņēma vērā apstākli, ko Komisija jau norādīja lietās, kurās tika taisīti šie spriedumi, ka aplūkotās atbalsta shēmas tika reāli piemērotas, izpildot administratīvus lēmumus, kas ietvēra rīcības brīvību. Turklāt ir jānorāda, ka iepriekš šī sprieduma 77. punktā minētais spriedums lietā *CETM*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 54. punktā minētais EBTA Tiesas spriedums lietā *Fesil* un *Finnfjord* u.c./EBTA Uzraudzības iestāde ir par atbalsta shēmu, ko automātiski saņēma uzņēmumi, kas izpildīja šo shēmu noteiktos nosacījumus. No EBTA Tiesas sprieduma (46. punkts) izriet, ka savos apsvērumos Komisija bija jau norādījusi attiecībā uz prasības pieņemamību, ka iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija un iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētajā spriedumā lietā Itālija/Komisija aplūkotās atbalsta shēmas uz uzņēmumiem, kas izpilda noteiktus nosacījumus, neattiecas automātiski, bet deva tiesības kompetentajām valsts iestādēm piešķirt saņēmējiem priekšrocības ar turpmākiem administratīviem aktiem. Šādu atšķirību EBTA Tiesa neuzskatīja par būtisku, kā to apliecina fakts, ka tā sakrita ar kodolīgo, bet skaidro abu iepriekš minēto Tiesas spriedumu argumentāciju.

88 Attiecībā uz iepriekš šī sprieduma 26. punktā minēto rīkojumu apvienotajās lietās *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia u.c./Komisija*, uz ko norādījusi Komisija (skat. šī sprieduma 55. punktu), prasītāji pamatoti norāda, ka tas nav būtisks attiecībā uz tiesību celt prasību vērtējumu. Šajā rīkojumā Pirmās instances tiesa nepārbaudīja attiecīgo uzņēmumu tiesības celt prasību, bet sakarā ar tiesību celt prasību neesamību atzina par nepieņemamām prasības, ko cēla uzņēmumi, kuri starplaikā tika izslēgti no attiecīgā atbalsta atgūšanas procedūras, ko valsts iestādes veica, izpildot apstrīdēto lēmumu. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, lai pierādītu interesi celt prasību, iesniedzot prasības pieteikumu, pietiek ar to, ka uzņēmums pienācīgi norāda, ka ir tādu pasākumu saņēmējs aplūkotās atbalsta shēmas ietvaros, uz kuriem var attiekties Komisijas attiecīgajā lēmumā izteiktais paziņojums par nesaderīgumu ar kopējo tirgu. Pirmās instances tiesai prasības pret Komisijas lēmumu par atbalsta shēmu ietvaros nav jālemj par šajā lēmumā izteikto kritēriju konkrētu piemērošanu, lai noteiktu, vai attiecīgie pasākumi par labu noteiktam uzņēmumam ir jāuzskata par atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar šo lēmumu. Kompetentajām valsts iestādēm, izpildot šādu lēmumu, ir jāpiemēro katrā atsevišķā gadījumā iepriekš minētie kritēriji, ko kontrolē Komisija.

89 Šajā kontekstā iepriekš šī sprieduma 26. punktā minētais rīkojums apvienotajās lietās *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia u.c./Komisija* vienīgi noraida jebkādu uzņēmuma prasītāja interesi celt prasību, ja pēc prasības pieteikuma iesniegšanas šķiet, ka saskaņā ar valsts iestāžu vērtējumu, izpildot Komisijas lēmumu, uz pasākumiem, ko šis uzņēmums saņēma attiecīgās atbalsta shēmas ietvaros, neattiecas pienākums atgūt atbalstu tāpēc, ka saskaņā ar šo lēmumu tie neietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā, vai tāpēc, ka tie atbilst šajā lēmumā noteiktajiem saderīguma ar kopējo tirgu kritērijiem. Šajā rīkojumā (26. punkts) Pirmās instances tiesa konkrēti noraidīja attiecīgo uzņēmumu argumentu par Komisijas pilnvarām, veicot kontroli, kā dalībvalsts izpilda tās lēmumu, vēlāk šai dalībvalstij likt atgūt apgalvoto atbalstu no šiem uzņēmumiem, pamatojot tieši ar to, ka šāds apstāklis ir ar nākotni saistīts neskaidrs apstāklis. Šajā lietā ir skaidrs, ka uz uzņēmumiem prasītājiem attiecās valsts iestāžu lēmums atgūt atbalstu, kas pamato interesi celt prasību.

90 Iepriekš šī sprieduma 55. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Atzeni u.c.*, uz ko norāda arī Komisija, Tiesa vienīgi precizēja, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai novērtētu spēkā esamību, ir nepieņemams, jo tas attiecas uz Komisijas lēmumu par atbalsta shēmu, pamatojoties uz to, ka attiecīgo uzņēmumu tiesības celt prasību saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu ietvēra sarežģītu analīzi un līdz ar to nebija acīmredzamas. Šis spriedums iekļaujas Tiesas 1994. gada 9. marta sprieduma lietā *C-188/92 P TWD Textilwerke Deggendorf (Recueil, I-833. lpp.)* izveidotās judikatūras virzienā, no kuras izriet, ka iebildi par nepieņemamību valsts tiesā var norādīt attiecībā uz Komisijas lēmuma nelikumību tikai tad, ja atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem nešaūbīgi bija tiesības apstrīdēt Komisijas lēmumu un tie bija informēti par šīm tiesībām (iepriekš minētais spriedums lietā *TWD Textilwerke Deggendorf*, 24. punkts; Tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums lietā *C-241/95 Accrington Beef u.c., Recueil, I-6699. lpp.*, 15. un 16. punkts, un 1997. gada 11. novembra spriedums lietā *C-408/95 Eurotunnel u.c., Recueil, I-6315. lpp.*, 28. punkts). Turklāt no iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētā spriedumā lietā *Itālija/Komisija* (31. punkts) izriet, ka Tiesa jau netieši noraidīja Komisijas argumentu, ka, ja reālajiem atbalsta shēmas saņēmējiem tika atzītas tiesības celt prasību par Komisijas lēmumu, ar kuru šo atbalstu shēmu atzina par nesaderīgu un lika atgūt izmaksāto atbalstu, jebkuru lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saistībā ar šāda atbalsta atgūšanu atzītu par nepieņemamu, piemērojot judikatūru, kas radusies no iepriekš minētā sprieduma lietā *TWD Textilwerke Deggendorf* (šajā sakarā skat. iepriekš šī sprieduma 79. punktā minētos ģenerālvadokāta Albēra secinājumus lietā *Itālija/Komisija*, 86.–89. punkts). Turklāt ir jāpiebilst, ka reālie saņēmēji nekādā gadījumā nebūtu jāatzīst par zaudējušiem tiesības norādīt uz iebildi par Komisijas lēmuma nelikumību valsts tiesā, ja, ņemot vērā lietas īpašos apstākļus un šajā lēmumā definēto atgūstamā atbalsta, kas ir atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, kritēriju sarežģītību, jautājums, vai šiem saņēmējiem bija vai nebija pienākums atgūt aplūkoto atbalstu, izpildot Komisijas lēmumu, varēja sākotnēji saprātīgi radīt šaubas, kādēļ to tiesības celt prasību nebija acīmredzamas (iepriekš šī sprieduma 26. punktā minētais rīkojums lietā *Gruppo ormeggiatori del porto de Venezia u.c./Komisija*, 31. punkts).

91 Šajā lietā no apstrīdētā lēmuma izriet (13. apsvēruma) un prasītāji to nav apstrīdējuši, ka tāpat kā lietā, kurā tika taisīts iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētais spriedums lietā *Itālija/Komisija*, Komisija zināja precīzu uzņēmumu saņēmēju skaitu, kā arī, pirmkārt, saskaņā ar ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pantu piešķirto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu un, otrkārt, atbrīvojumam no sociālā nodrošinājuma maksājumiem jaunām amata vietām, kas piešķirts saskaņā ar šī ministrijas dekrēta 2. pantu attiecīgajā laikposmā, kopējo summu.

92 No tā izriet, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, attiecīgās atbalsta shēmas saņēmējus varēji labi identificēt. Šajos apstākļos no iepriekš minētā izriet, ka uzņēmumus prasītājus ir jāuzskata par tādiem, ko šis lēmums ir skāris individuāli.

93 Judikatūras izpratni (skat. šī sprieduma 74.–85. punktu), uz kuru balstīts šis secinājums, apstiprina Kopienų valsts atbalsta kontroles shēmas pārbaude, kas liedz pieņemt Komisijas norādītos kritērijus un argumentus, kas izriet no turpmākajiem punktiem.

b) Kritērija, kas pamatots ar atbalsta shēmas piemērošanas nosacījumiem, vērtējums saskaņā ar Kopienų valsts atbalsta kontroles shēmu

94 Kopienų valsts atbalsta kontroles shēmas pārbaude apstiprina kritērija saistībā ar Komisijas norādītā valsts atbalsta shēmas piemērošanas nosacījumu nebūtiskumu.

95 Šis kritērijs, ja to pieņemtu, ietver juridisko nenoteiktību lietas dalībniekiem, jo kompetentās tiesas spriedums vispirms būtu pamatots ar attiecīgā valsts atbalsta shēmas piemērošanas nosacījumiem, pēc tam, ja šī shēma bija piemērojama automātiski, iespējamo Komisijas pārbaudi par atsevišķu saņēmēju individuālo situāciju (skat. šī sprieduma 85. punktu). Šādam kritērijam nav nekāda pamatojuma, ņemot vērā nosacījumu par individuālas saiknes esamību Kopienų valsts atbalsta kontroles shēmā. Atbalsta shēmas piemērošanas nosacījumi neietekmē ne Komisijas iespēju identificēt saņēmējus, ne šīs iestādes veikto kontroli, ne saņēmēju atgūšanas pienākuma apjomu.

- 96 Pirmkārt, no judikatūras izriet, ka atbalsta shēmas saņēmēji ir individualizēti ar to piederību ar atgūšanas rikojumu īpaši skartu personu lokam (skat. šī sprieduma 77.–84. punktu). Tieši tādēļ, ka šie reālie saņēmēji veido slēgtu loku, tie Komisijas lēmuma pieņemšanā ir viegli identificējami, neraugoties uz to, vai shēma būtu automātiski piemērojama vai tai vajadzīga individuālas izpildes pasākumu pieņemšana.
- 97 Otrkārt, ņemot vērā visu atbalsta shēmu vispārējo piemērojamību, nekas *a priori* nepamato to, ka Komisijas kontroles raksturs un apjoms mainās saskaņā ar to, vai šī shēma paredz, ka atbalsts tiek piešķirts automātiski vai izmantojot ieviešanas pasākumus. Ja atbalsta shēma ir nelikumīga, tikai Komisijai principā ir pienākums pārbaudīt šīs shēmas vispārējās un abstraktās īpašības (skat. šī sprieduma 73. punktu). Tādējādi, pat ja atbalsta shēma tika ieviesta ar individuāliem lēmumiem, kas ietver rīcības brīvību, Komisijai nav līdz ar to pienākuma pārbaudīt katru piešķiršanas lēmumu un katrā gadījumā novērtēt, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi.
- 98 Treškārt, valsts atgūšanas procedūrā apstākļi, vai atbalsta shēma tika ieviesta automātiski vai ar individuāliem lēmumiem, nekādi neietekmē Komisijas lēmuma piemērojamību attiecībā uz saņēmējiem. Šajos abos gadījumos tikai valsts iestādes ir tiesīgas izpildīt šo vispārējo un abstrakto lēmumu. Tām nav pienākuma pārbaudīt, vai katrā individuālā gadījumā ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi (skat. šī sprieduma 98.–100. punktu).
- 99 Turklāt fakts, ka atbalsts tika piešķirts ar atbalsta shēmas piemērošanas individuāliem lēmumiem, noteikti nemazina iestāžu veicamās pārbaudes sarežģītību, lai izpildītu Komisijas lēmumu, kurā iepriekš minētie individuālie lēmumi principā netiek ņemti vērā (skat. šī sprieduma 97. punktu). Katrā ziņā, tā kā valsts iestādes katrā gadījumā tikai

izpilda Komisijas lēmumu, to vērtējuma sarežģītības līmenis atbalsta atgūšanā nav būtisks kritērijs, lai noteiktu, vai šis lēmums ir skāris reālos saņēmējus individuāli. Argumentu par šāda vērtējuma sarežģītību, ko Komisijas jau norādīja savā apelācijā, kuras rezultātā tika taisīts šis sprieduma 53. punktā iepriekš minētais spriedums lietā Itālija/Komisija, šajā spriedumā Tiesa turklāt netieši noraidīja.

c) Par apgalvoto valsts iestāžu kompetenci pārbaudīt katrā atsevišķā gadījumā atbalsta esamību, izpildot rīkojumu par atgūšanu

100 Tomēr, lai pierādītu, ka atbalsta shēmas reālos saņēmējus Komisijas lēmums, ar kuru konstatē šīs shēmas nesaderīgumu un liek atgūt izmaksāto atbalstu, nav skāris tieši, Komisija apgalvo, ka, izpildot šo lēmumu, attiecīgā dalībvalsts ir kompetenta ne tikai piemērot apstrīdētajā lēmumā noteiktos kritērijus, bet arī katrā individuālā gadījumā pārbaudīt, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi attiecībā uz attiecīgā uzņēmuma subjektīvo situāciju.

101 Tomēr Komisija nesniedz nevienu pamatojumu šādai tēzei, kā vien to, ka šajā lietā aplūkots atbalsts nav nozares atbalsts, bet tas tiek attiecināts uz visiem Venēcijas un Kiodžas salu teritorijā esošajiem uzņēmumiem, un tādēļ Komisija nespēja novērtēt, vai katrā no attiecīgo darbību daudzajām nozarēm bija izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi. Tādējādi attiecīgajai dalībvalstij esot pienākums veikt šādu kontroli.

102 Ir jākonstatē vispirms, ka Komisija šķietami ierosina arī to, ka, izpildot lēmumu, ar kuru konstatē daudznozaru atbalsta shēmas nesaderīgumu un liek atgūt izmaksāto atbalstu, valsts iestādes ir automātiski pilnvarotas pārbaudīt, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi ekonomiskās darbības nozarēs, kurās Komisija nepārbaudīja attiecīgo pasākumu iespaidu uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un ietekmi uz konkurenci. Šādas valsts iestāžu kompetences piemērošanas joma tādējādi būtu atkarīga no Komisijas, kas pati ir atkarīga no tai sniegtās informācijas administratīvajā procesā, veiktās pārbaudes apjoma, tādēļ iepriekš minētā valsts iestāžu kompetence būtu pakļauta juridiskai nenoteiktībai (skat. šī sprieduma 85. punktu un 229.–234. punkts).

103 Otrkārt, šajā lietā no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija kā valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē nekvalificēja tikai to atbrīvojumu no attiecīgajiem sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kas ievēroja *de minimis* normu (skat. šī sprieduma 13. punktu). Pat ja apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā daļā nav norādes uz *de minimis* normu, tā nav nošķirama no šī lēmuma pamatojuma un līdz ar to ir interpretējama saskaņā ar un atbilstoši visiem motīviem, kas rosināja tā pieņemšanu (Tiesas 1997. gada 15. maija spriedums lietā C-355/95 P TWD/Komisija, *Recueil*, I-2549. lpp., 21. punkts, un šī sprieduma 45. punktā iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 163. punkts). Tādējādi, tā kā Komisija paziņo apstrīdētā lēmuma 110. apsvērumā, ka *de minimis* normu ievērojošie pasākumi neietilpst EKL 87. panta piemērošanas jomā, uz šiem pasākumiem neattiecas šī lēmuma 5. pantā noteiktais atgūšanas pienākums. Turklāt apstrīdētajā lēmumā nav nevienas norādes, kas ļautu izslēgt citus attiecīgos atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem no atgūšanas pienākuma, pamatojot ar to, ka tie nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

104 Šajā kontekstā Komisijas norādītā tēze, ka, izpildot apstrīdēto lēmumu, valsts iestāžu kompetencē esot pārbaudīt, vai katrā individuālā gadījumā ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, nerod apstiprinājumu judikatūrā. Šajā sakarā aizstāvības rakstā Komisija atsaucas vienīgi uz Tiesas 2002. gada 7. marta spriedumu lietā C-310/99 Itālija/Komisija (*Recueil*, I-2289. lpp.), no kura izriet, ka, pārbaudot pamatu par nepietiekamu pamatojumu, Tiesa konstatēja, ka Komisija, pārbaudot attiecīgās atbalsta shēmas īpašības un ilustrējot savu analīzi ar piemēru no darbības nozares, kuru skar šī shēma, juridiski pietiekami pierādīja, ka šī shēma nodrošināja

saņēmējiem ievērojamas priekšrocības salīdzinājumā ar to konkurentiem un bija tāda, kas būtiski pozitīvi ietekmētu uzņēmumus, kas piedalījās tirdzniecībā starp dalībvalstīm (sprieduma 88.–90. punkts). Uztājot uz faktu, ka “apstrīdētajā lēmumā nav jābūt, pamatojoties uz šo shēmu, piešķirtā atbalsta analīzei katrā atsevišķā gadījumā”, Tiesa piebilda, ka, “tikai atgūstot atbalstu, [esot] jāpārbauda katra attiecīgā uzņēmuma individuālā situācija” (91. punkts). Ja nav šādu norāžu, nekas neļauj šo pēdējo teikumu interpretēt kā atsauci uz individuālu EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumu pārbaudi atbalsta atgūšanas procesā. Tieši pretēji, tiesvedības kontekstā turklāt šķiet, ka Tiesa aprobežojās ar uzsvara likšanu uz Komisijas lēmumā veiktās atbalsta shēmas vispārējas un abstraktas analīzes pietiekamību, uzsverot, ka saņēmēju individuālās situācijas pārbaude ir vajadzīga tikai, lai atgūtu atbalstu, precīzi izpildot šo lēmumu (skat. šī sprieduma 73. punktu un 209. punktu).

105 Turklāt Komisijas aizstāvētais risinājums šajā lietā ir pretrunā pastāvīgajai judikatūrai, kas rūpējas par to, lai pret nelikumīgu atbalstu neattiektos labvēlīgāk kā pret likumīgi paziņotu atbalstu. Konkrētāk, ir nospriests, ka, ja bez iepriekšējas paziņošanas tiek piešķirts jauns atbalsts, Komisijai nav pienākuma noteikt, vai šim atbalstam ir reāla ietekme uz tirdzniecību un konkurenci. Šāda prasība radītu priekšrocības dalībvalstīm, kuras izmaksā atbalstu, pārkāpjot paziņošanas pienākumu, kaitējot tām, kas par to paziņo projekta posmā (šī sprieduma 45. punktā minētais Pirmās instances tiesas spriedums apvienotajās lietās *Alzetta* u.c./Komisija, 79. punkts).

106 Atzīšana, ka attiecīgā dalībvalsts var, izpildot Komisijas lēmumu par nelikumīgu atbalsta shēmu, pārbaudīt katrā individuālā gadījumā, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, piešķirtu šai dalībvalstij pilnvaras tās paziņošanas pienākuma neizpildes gadījumā, kas līdz šim judikatūrā netika atzītas, ja Komisija ar lēmumu ir atzinusi paziņoto atbalstu par nesaderīgu ar tirgu. Tādējādi, ja šajā lietā būtu jāpiekrīt Komisijas tēzei, tikai līdzīgu pilnvaru atzīšana attiecīgajai dalībvalstij, ja ir

Komisijas lēmums, ar kuru paziņoto atbalstu atzīst par nesaderīgu ar kopējo tirgu, ļautu izvairīties no labvēlīgākas attieksmes sniegšanas nepaziņotam atbalstam.

107 Šajā sakarā ir jānorāda, ka, atrisinot atsevišķās diskusijas par EKL 88. panta 3. punktā noteiktā paziņošanas pienākuma piemērošanas jomu, Tiesa nosprieda, ka paziņošanas procedūru attiecina tikai uz valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē (skat. Tiesas 2005. gada 21. jūlija spriedumu lietā *C-71/04 Xunta de Galicia*, Krājums, I-7419. lpp., 32. punkts). Saskaņā ar šādu pašu loģiku attiecībā uz pasākumiem, kas piešķirti, lai kompensētu izmaksas, kas radušās, īstenojot publiskā pakalpojuma pienākumus, no Tiesas 2003. gada 24. jūlija sprieduma lietā *C-280/00 Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (*Recueil*, I-7747. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā *Altmark*”, 87. un 94. punkts) izriet, ka šādi pasākumi neietilpst EKL 87. panta 1. punkta [piemērošanas] jomā un tādēļ nav jāpaziņo, ja tie atbilst šajā spriedumā noteiktajiem nosacījumiem. Savukārt Kopienu tiesas vēl nav lēmušas, vai saskaņā ar atbalsta shēmu piešķirtie pasākumi vai nu, piemēram, veidojumam, kas nav uzņēmums EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, vai kompensācijas veidā uzņēmumam, kam ir jāveic publiskā pakalpojuma pienākumi nosacījumos, kas noteikti iepriekš minētajā spriedumā lietā *Altmark*, netiek kvalificēti kā valsts atbalsts un līdz ar to varētu tikt ieviesti bez Komisijas atļaujas, pat ja šī iestāde pirms tam ir atzinusi atbalsta shēmu par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

108 Tomēr ir jāuzsver, ka šī sprieduma 107. punktā iepriekš minētajā sprieduma lietā *Xunta de Galicia* apstiprinātās attiecīgās dalībvalsts pilnvaras definēt pasākumu, ņemot vērā EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumus, lai noteiktu, vai tam piemērojams paziņošanas pienākums un apturošas iedarbības ievērošanas pienākums, kas izteikti EKL 88. panta 3. punktā, neļauj tai izvairīties no Līgumā Komisijai piešķirtajām kontroles pilnvarām, ja Komisija nolemj uzsākt formālās pārbaudes procedūru, kas paredzēta EKL 88. panta 2. punktā. Attiecībā uz paziņota atbalsta iepriekšēju kontroli vai nelikumīga atbalsta kontroli *a posteriori* šī kontrole principā attiecas gan uz atbalsta kvalifikāciju, gan, vajadzības gadījumā, tā saderīgumu, un principā Komisija to veic, pamatojoties uz shēmas vispārēju raksturojumu. Komisijas ierosinātais risinājums šajā lietā ietver ne tikai būtisku attiecīgās dalībvalsts pilnvaru pāreju, bet arī valsts atbalsta

kontroles satura izmaiņas, jo dalībvalsts Komisijas lēmuma izpildē varētu sistemātiski ņemt vērā katra saņēmēja individuālo situāciju, lai kvalificētu tā saņemto pasākumu, neraugoties uz šīs iestādes konstatēto attiecīgās atbalsta shēmas ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci. Pat daudznozaru shēmas gadījumā šādas kompetences atzīšana nav attaisnota EKL 87. panta 1. punktā noteikto nosacījumu orientējošai piemērošanai. Kad Komisija pārbauda šādu shēmu, attiecīgai dalībvalstij ir iespēja, vērsot Komisijas uzmanību uz tirgus situāciju noteiktās darbības nozarēs, pārliecināt Komisiju it īpaši pārbaudīt, vai šajās nozarēs atbalsta shēma var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci (skat. šī sprieduma 231.–233. punktu). Turklāt attiecīgai dalībvalstij ir pienākums vajadzības gadījumā vērst Komisijas uzmanību uz atsevišķu uzņēmumu īpašo individuālo situāciju (skat. šī sprieduma 209. punktu).

109 Turklāt Komisijas ierosinātais risinājums paredz šo rīcības veidu izmaiņas. Ja Komisija uzskata, ka attiecīgā dalībvalsts pieļāva kļūdu EKL 87. panta 1. punkta piemērošanā, izpildot lēmumu, ar kuru liek atgūt izmaksāto atbalstu, tai būtu nevis vēlreiz jāuzsāk EKL 88. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētā procedūra, bet jāvēršas tieši Tiesā ar prasību par pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 88. panta 2. punkta otro daļu.

110 Ar savu piemērojamību šajā lietā Komisijas aizstāvētais risinājums tādējādi atšķiras no publisko pakalpojumu jomā pieņemtā risinājuma šī sprieduma 107. punktā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Altmark*, kas atstāj dalībvalstu ziņā novērtēt pasākumus, kas piešķirti, lai kompensētu vispārējo ekonomisko interešu pakalpojumu sniegšanu, kuri ar zināmiem nosacījumiem neatbilst valsts atbalsta kvalifikācijai un tādējādi paziņošanas pienākumam. Tomēr Komisija var kontrolēt šos pasākumus *a posteriori* EKL 88. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētās formālās pārbaudes procedūras ietvaros.

- 111 Saskaņā ar pašreizējiem Kopienu noteikumiem par valsts atbalstu un judikatūru attiecīgās dalībvalsts pilnvaru atzišana katrā atsevišķā gadījumā novērtēt, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, izpildot Komisijas lēmumu, ar kuru atbalsta shēmu atzīst par nesaderīgu un liek atgūt izmaksāto atbalstu, radikāli mainītu Komisijas veiktās kontroles apjomu un efektivitāti EKL 88. panta 2. punktā paredzētās formālās pārbaudes procedūras ietvaros, kuras laikā šī iestāde parasti kvalificē atbalstu, pirms, vajadzības gadījumā, atzīst to par nesaderīgu ar kopējo tirgu.
- 112 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uzņēmumiem prasītājiem ir tiesības celt prasību par apstrīdēto lēmumu.

C — Par apgalvoto komitejas tiesību celt prasību neesamību lietā T-277/00

- 113 Komisija apgalvo, ka komiteja, kura apvieno dažādas profesionālas asociācijas, neiesniedza pierādījumus, kas ļautu pierādīt, ka viena vai vairākas šīs asociācijas tika skartas individuāli ar apstrīdēto lēmumu, it īpaši kā sarunu dalībnieces, kad tika izstrādāta apstrīdētajā lēmumā pārbaudītā atbalsta shēma. Turklāt uzņēmumi, kas ir šo asociāciju locekļi, individuāli nav skarti.
- 114 Šajā sakarā pietiek tikai norādīt, ka saskaņā ar judikatūru, tā kā uzņēmumam prasītājam *Coopservice* ir tiesības celt prasību, nav jāpārbauda komitejas tiesības celt prasību (skat. Tiesas 1993. gada 24. marta spriedumu lietā *C-313/90 CIRFS u.c./Komisija, Recueil*, I-1125. lpp., 31. punkts). Līdz ar to *Coopservice* un komitejas iesniegtā prasība lietā T-277/00 ir pieņemama.

- 115 Turklāt un katrā ziņā ir jāpiebilst, ka komiteju kā organizāciju, kas apvieno profesionālās asociācijas, kas pārstāv Venēcijā un Kiodžā reģistrētus uzņēmumus un šī fakta dēļ ir saņēmušas aplūkoto atbalstu, apstrīdētais lēmums ir skāris tieši un individuāli tiktāl, ciktāl tā rikojas savu biedru vārdā, kas būtu varējuši celt prasību, kas būtu tikusi atzīta par pieņemamu (skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. jūlija spriedumu apvienotajās lietās no T-447/93 līdz T-449/93 *AITEC u.c./Komisija, Recueil*, II-1971. lpp., 60. punkts).
- 116 No tā izriet, ka šī prasība ir pieņemama visā savā pilnībā.

Par lietas būtību

- 117 Prasītāji apstrīd apstrīdēto lēmumu tādēļ, ka, pirmkārt, tas kvalificē attiecīgos pasākumus kā ar kopējo tirgu nesaderīgu valsts atbalstu un, otrkārt, uzliek pienākumu atgūt izmaksāto atbalstu.

A — Par apgalvoto kļūdaino attiecīgo pasākumu kvalificēšanu par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu

- 118 Prasītāji norāda, pirmkārt, virkni pamatu par EKL 87. panta 1. punkta un 86. panta 2. punkta pārkāpumu un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī nepietiekamu pamatojumu un pamatojuma pretrunīgo raksturu. Tie norāda, otrkārt, uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu, treškārt, EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta pārkāpumu, ceturtkārt, EKL 87. panta 3. punkta

e) apakšpunkta pārkāpumu, piektkārt, EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu un EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu.

1. *Par apgalvoto EKL 87. panta 1. punkta un 86. panta 2. punkta pārkāpumu, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un apgalvoto neesošu pamatojumu un pretrunīgu pamatojumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Prasītāju argumenti

— Lieta T-254/00

¹¹⁹ Prasītāja *Hotel Cipriani* norāda uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un apstrīdētā lēmuma nepietiekamu pamatojumu.

¹²⁰ Pirmkārt, tā norāda, ka apstrīdētajam lēmumam (49., 50. un 58. apsvērums) trūkst pamatojuma, kas izriet no tā, ka nav ņemts vērā attiecīgā tirgus vietējais raksturs.

- 121 Tā apgalvo, ka Komisijai ir pienākums analizēt attiecīgo pasākumu īpašības, nosacījumus un saturu tādējādi, lai spētu novērtēt ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci, balstoties uz nozares pārbaudi.
- 122 Pienākuma norādīt pamatojumu ierobežojums attiecībā uz valsts atbalstu turklāt skar Kopienu tiesu kontroli par pasākuma kvalifikāciju attiecībā uz EKL 87. panta 1. punktu.
- 123 Šajā lietā apstrīdētājā lēmumā neesot nevienas atsauces, pat vispārīgas, ne uz attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem, ne uz importa un eksporta plūsmu un attiecīgo uzņēmumu pozīciju šajos tirgos. Konkrētāk, neesot minēta viesnicu un ēdināšanas nozare.
- 124 Pretēji Komisijas apgalvojumiem Itālijas iestāžu pienākums neesot noteikt un novērtēt katra saņēmēja situāciju atbalsta atgūšanas procedūras ietvaros. Šīm iestādēm esot pienākums automātiski pieņemt Komisijas izteiktos secinājumus apstrīdētājā lēmumā. Tomēr šajā lietā, izpildot apstrīdēto lēmumu, Itālijas iestādēm esot bijis tieši šī lēmuma nepietiekamā pamatojuma dēļ jālūdz Komisijai precizējumi, lai varētu noteikt uzņēmumus, kas saņēmuši pasākumus, kas atbilst Kopienas tirdzniecības dalībvalstu starpā ietekmēšanas kritērijam (skat. Komisijas 2001. gada 29. augusta un 29. oktobra atbildes, kas pievienotas pielikumā Itālijas valdības 2004. gada 12. marta atbildēm uz Pirmās instances tiesas jautājumiem).
- 125 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā un neievēroja EKL 87. panta 1. punktu, pamatojoties uz “vispārēju” pieņēmumu, nevis ņemot vērā attiecīgā tirgus vietējo raksturu.

126 Tiesas sēdē prasītāja uzsvēra, ka Komisija nevarēja pamatoties uz šādu pieņēmumu tādēļ, ka tā pati zināja, ka attiecīgie pasākumi par labu atsevišķām uzņēmumu kategorijām nevarēja iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci.

127 Viesnīcu un ēdināšanas darbību vietējo raksturu vispārējā veidā esot tostarp apstiprinājušas Kopienu pamatnostādnes valsts atbalstam uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās (OV 1997, C 146, 6. lpp.). Patērētāji izvēlas viesnīcu vietā, kur uzturas, vai maksimāli iespējami tuvu savas uzturēšanās vietai.

128 Turklāt un katrā ziņā viesnīcu tirgum Venēcijā ir īpašs raksturs. Sakarā ar šīs pilsētas pievilksanas spēju Venēcijas viesnīcu uzņēmumi nekonkurē ar šīs pašas nozares uzņēmumiem, kas ir reģistrēti citās pilsētās. Prasītāju izvēles kritērijs nav cenā, bet viesnīcas atrašanās vietā. Attiecīgie pasākumi līdz ar to nevarot ietekmēt, pat iespējami, tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci.

129 Šajā gadījumā Komisijai esot bijusi vajadzīgā informācija par it īpaši viesnīcu nozares specifiskumu Venēcijā, it īpaši pateicoties komitejas dalībai administratīvajā procedūrā. Turklāt Itālijas iestādes tai nosūtīja informāciju par attiecīgajām nozarēm un uzņēmumu saņēmēju skaitu (apstrīdētā lēmuma 6. un 13. apsvērumi). Katrā ziņā tai

esot bijis pienākums lūgt šīm iestādēm papildu informāciju par dažādo saņēmēju situāciju saskaņā ar Regulā Nr. 659/1999 paredzētajām procedūrām bez nepieciešamības izmantot rīkojumu.

130 Šajos apstākļos apstrīdētais lēmums turklāt esot nesaprotams un pretrunīgs, jo Komisija ir ņēmusi vērā tikai atsevišķu kolektīvo pakalpojumu vietējo dimensiju.

131 Treškārt, Komisija esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā un nav ievērojusi arī EKL 87. panta 1. punktu, neņemot vērā papildu izmaksas, kas ir uzņēmumiem, kas darbojas Venēcijā, lai novērtētu, vai attiecīgie pasākumi varētu piešķirt reālas ekonomiskās priekšrocības to saņēmējiem. Turklāt arī šajā sakarā apstrīdētais lēmums esot nepietiekami pamatots.

132 Saskaņā ar prasītājas iesniegto ekspertu kabineta 2000. gada 8. septembra ziņojumu iepriekš minētās papildu izmaksas esot no 8 līdz 12 % no attiecīgo uzņēmumu apgrozījuma. Pretēji Komisijas apgalvojumiem tās esot novērtētas atbilstoši konkrētiem un objektīviem atsauces punktiem.

133 Šīs izmaksa nerodas no makroekonomiskiem faktoriem, kas saistīti, piemēram, ar kredīta izmaksām, nodokļiem vai valūtas maiņas nosacījumiem, bet tikai no tā, ka darbība tiek veikta Venēcijā. Attiecīgie pasākumi tos kompensē tikai daļēji, kas turklāt izskaidro, kāpēc *Hotel Cipriani* cenas ir augstākas nekā viesnīcām, kuras atrodas citur.

— Lieta T-270/00

- 134 Prasītāja *Italgas* norāda, ka Itālijas iestādes sniedza Komisijai datus par attiecīgiem nodokļu atbrīvojumiem, sadalot pa nozarēm. Līdz ar to šīs iestādes pienākums esot veikt pārbaudi kopumā, kaut vai vispārīgu, par aplūkoto pasākumu paredzamo ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci attiecīgajās darbības nozarēs.
- 135 Turklāt 1995. gada 12. decembra Pamatnostādnēs par atbalstu nodarbinātībai skaidri paredzot, ka pasākumi par labu nodarbinātībai, kas “attiecas uz darbībām, kuras neiesaista tirdzniecību starp dalībvalstīm (piemēram, apkaimes aprūpes pakalpojumi, atsevišķas vietējās nodarbinātības iniciatīvas”), neietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā.
- 136 Šajos apstākļos prasītāja apgalvo, pirmkārt, ka apstrīdētajam lēmumam trūkst pamatojuma, jo tajā nav pietiekami analizēti fakti.
- 137 Prasītāja apstrīd, ka lēmumos saistībā ar atbalsta shēmu Komisija varot atsaukties uz “visļauņāko scenāriju” (*worst case scenario*). Ja šāds lēmums tikai pārbauda ļaunākos pieņēmumus un tomēr ietver vispārējās piemērošanas atgūšanas pienākumu, esot jāprecizē, kura iestāde, kādos apstākļos un pamatojoties uz kādiem kritērijiem varētu noteikt, vai paredzētais pieņēmums ir piepildījies un attiecībā uz kuriem tirgus dalībniekiem vai kurām tirgus dalībnieku kategorijām [tas ir piepildījies].

138 Tiesas sēdē prasītāja uzsvēra, ka, Komisijai, pārbaudot atbalsta shēmu, ir ekskluzīva kompetence EKL 87. panta materiālo normu piemērošanā. Pašreizējā Kopienu valsts atbalsta kontroles shēmā Komisijai neesot iespējas šīs diskrecionārās vērtēšanas pilnvaras deleģēt valsts iestādēm. Tās lēmumā līdz ar to esot jābūt pamatojumam, kas vajadzīgs, lai ļautu Kopienu tiesām īstenot kontroli pār šo lēmumu un valsts iestādēm izpildīt atgūšanas rīkojumu valsts tiesas kontrolē, kuras vienīgais pienākums ir nodrošināt Komisijas lēmuma ievērošanu.

139 Šajā lietā prasītāja norāda, ka apstrīdētajā lēmumā nebija vajadzīgās informācijas, lai to izpildītu attiecībā pret *Italgas*. Lai prasītu atmaksāt apgalvoto atbalstu, valsts iestādes esot līdz ar to balstījušas uz vērtējumu iepriekš minētajā Komisijas 2001. gada 29. oktobra vēstulē. Tā kā šāds vērtējums ir noticis pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, tas nevarot dot iespēju lūgt prejudiciālu nolēmumu Tiesā.

140 Šajos apstākļos, ja atzītu, ka Komisija var pamatoties uz pieņēmumiem par atbalsta shēmu, pavājinātos tās pienākums veikt rūpīgu un objektīvu pārbaudi un tā rezultātā samazinātos Komisijas lēmuma pārsūdzēšanas iespēja.

141 Otrkārt, Komisija esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā un pārkāpusi EKL 87. panta 1. punktu, atsakoties ņemt vērā attiecīgo pasākumu kompensējošo raksturu, neveicot pat vispārīgu tirgus nosacījumu analīzi.

142 Šajā lietā administratīvajā procesā Itālijas iestādes — balstoties uz *COSES* ziņojumu — esot norādījušas uz papildu izmaksām, kuras sedz uzņēmumi, kas darbojas lagūnas salās. Tās esot uzskatījušas, ka šie uzņēmumi it īpaši attiecībā uz darba nestabilitāti ir līdzīgā situācijā kā Mecodžorno uzņēmumi. Aplūkoto sociālā nodrošinājumā maksājumu atbrīvojumu mērķis ir tikai vismaz daļēji kompensēt nelabvēlīgos darba tirgus apstākļus lagūnas zonā un tādējādi palēnināt uzņēmumu aizplūšanu uz cietzemi. Šie pasākumi esot arī leģitīmi paredzēti, lai izlīdzinātu attiecīgo uzņēmumu segtās izmaksas ar uz sauszemes esošo uzņēmumu izmaksām, papildu izmaksas aprēķinot attiecībā pret izmaksām uz sauszemes. Katrā ziņā apstrīdētajam lēmumam trūkst pamatojuma šajā sakarā, jo Komisija nav pierādījusi, ka lagūnas uzņēmumu segtās izmaksas atbilst vidējām izmaksām Kopienā.

143 Treškārt, apstrīdētā lēmuma pamatojums esot nepietiekams, tajā esot acīmredzams pretrunas un tas esot diskriminējošs attiecībā uz EKL 87. panta 1. punkta piemērošanu, it īpaši saistībā ar EKL 86. pantu.

144 Attiecībā uz pašvaldību uzņēmumiem Komisija esot individuāli pārbaudījusi, vai tika izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi.

145 Savukārt visu pārējo uzņēmumu, kas būtībā ir analogā situācijā kā pašvaldību uzņēmumi, situāciju Komisija neesot analizējusi. Šāda atšķirīga attieksme neesot attaisnojama ar faktu, ka par labu pašvaldības uzņēmumiem esot piemērota atkāpe saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu.

146 Nepietiekams pamatojums, pretrunīgs pamatojums un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums ir vēl jo vairāk acīmredzami attiecībā uz *Italgas*. Aplūkotajā laikposmā (1995–1996) gāzes sadales pilsētās nozare, kurā darbojās sabiedrība *Veneziana Gas*, kuru pēc tam pārņēma *Italgas*, neesot bijusi liberalizēta. Ja nav tirdzniecības un konkurences, *Veneziana Gas* saņemtie atbrīvojumi līdz ar to nevarot ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā un brīvu konkurenci. Gāzes tirgus liberalizācija Kopienas līmenī tika uzsākta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvu 98/30/EK par kopīgiem noteikumiem dabasgāzes iekšējam tirgum (JO L 204, 1. lpp.). Turklāt aplūkotajā laikposmā *Veneziana Gas* esot baudījusi likumīgu pašvaldības monopolu ekskluzīvas koncesijas formā gāzes piegādei Venēcijas pašvaldības teritorijā.

147 Turklāt gāzes piegāde pašvaldībā esot bijusi vispārīgas ekonomiskās intereses pakalpojums. Atbildība par šī dienesta darbību esot piešķirta *Veneziana Gas* ar pašvaldības administrācijas 1970. gada pārvaldības aktu, kas skaidri parāda publiskā pakalpojuma pienākumu raksturu un ilgumu, kā arī attiecīgo vietējo teritoriju. Šis akts esot paredzējis, ka kompetentās iestādes nosaka piemērojamus tarifus atbilstoši vienotiem parametriem visai Itālijai.

148 Lai novērtētu papildu izmaksas, ar kurām esot saskārusies *Veneziana Gas*, šīs sabiedrības segtās izmaksas esot loģiski jāsalīdzina ar pārējo uzņēmumu izmaksām, uz kuriem attiecas tā pati valsts līmenī noteiktā tarifu shēma.

149 Šajā gadījumā *Veneziana Gas* situācija aplūkotajā laikposmā esot bijusi salīdzināma ar pašvaldības uzņēmuma *ASPIV* situāciju. Apstrīdētajā lēmumā Komisija esot konstatējusi, ka *ASPIV*, kas atbild par ūdens integrētā cikla apsaimniekošanu, piešķirtie

atbrīvojumi esot bijuši paredzēti tikai, lai kompensētu papildu izmaksas, kas rodas no šim uzņēmumam noteiktā publiskā pakalpojuma uzdevuma izpildes.

150 Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam, norāda, ka, ņemot vērā aplūkoto atbrīvojumu visai nelielo summu, Komisijai esot bijis jāidentificē attiecīgās nozares un ar pierādījumu palīdzību jānosaka, kurā no tām bija spraiga konkurence. Šajā gadījumā Komisija neesot apstrīdējusi Itālijas iestāžu un trešo ieinteresēto personu apgalvojumus, ka Venēcijas lagūnas zonā reģistrētie uzņēmumi galvenokārt veic vai nu vietējās publiskā pakalpojuma darbības, vai amatniecības vai komerciālās darbības, kas cieši saistītas ar salas teritoriju, tādēļ tie nekonkurē ar ārpus šīs teritorijas reģistrētiem uzņēmumiem.

151 Turklāt Itālijas valdība norāda uz aplūkoto pasākumu kompensējošo raksturu. Tā pamatojas tostarp uz 1999. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-251/97 Francija/Komisija (*Recueil*, I-6639. lpp., 40.–47. punkts), kurā Tiesa nosprieda, ka fakts, ka atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem mērķis ir kompensēt atsevišķu nozaru uzņēmumu papildu izmaksas saskaņā ar koplīgumiem, nevar tos izslēgt no kvalificēšanas par valsts atbalstu. No tā, tieši pretēji, izriet, ka, ja papildu izmaksas nerada attiecīgā uzņēmuma brīva izvēle attiecībā uz atsevišķās jomās gūtām priekšrocībām apmaiņā pret citās jomās pieņemtām koncesijām, šo “negribēto” papildu izmaksu kompensācijas pasākumi neesot jāuzskata par valsts atbalstu. Šajā lietā norādītās papildu izmaksas bija jāsedz visiem uzņēmumiem, kas darbojas salu zonā. To daļēja kompensācija ar aplūkotajiem pasākumiem līdz ar to nebūtu jāuzskata par valsts atbalstu.

— Lieta T-277/00

152 Prasītāji *Coopservice* un komiteja norāda uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.

153 Pirmkārt, attiecīgajiem pasākumiem ir kompensējošs raksturs attiecībā uz lagūnas teritorijā esošo uzņēmumu ieguldījumu Venēcijas arhitektūras un kultūras mantojuma saglabāšanā. Saskaņā ar iepriekš minēto *COSES* ziņojumu tie ir 2,9 % no uzņēmumu saņēmēju apgrozījuma, kamēr to papildu izmaksas sakarā ar atrašanos Venēcijā sasniedz 9,5 % no šī apgrozījuma. Vajadzība kompensēt salu reģionu tirgus dalībnieku segtās papildu izmaksas turklāt tostarp tika apstiprināta Deklarācijā Nr. 30 par reģioniem, kas atrodas uz salām, kas pievienots Amsterdamas līguma Nobeiguma aktam un EK līguma 130.a pantam (tagad EKL 158. pants).

154 Šajā lietā Komisija neesot pierādījusi, ka izmaksas, ko sedz uzņēmumi kas darbojas uz cietzemes, uz kurām salīdzinājumam atsaucas Itālijas iestādes, atspoguļo labvēlīgāku realitāti nekā vidēji Kopienā un ka lagūnas uzņēmumu segtās izmaksas atbilstu Kopienas vidējām izmaksām.

155 Turklāt Komisija neesot ievērojusi — pārbaudot, vai attiecīgie pasākumi ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, — ekonomiskās un sociālās kohēzijas noteikumu pārkāpumu pār konkurences noteikumiem. Pārkāpjot LES 2. pantu, tā uzskata, ka pārāki ir otrie noteikumi. Kā uzskata prasītāji, aplūkoto pasākumu mērķis esot ļaut īstenot iepriekš minētajā 2. pantā noteiktos mērķus.

156 Otrkārt, prasītāji norāda uz atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem nelielo summu, kas vidēji tika piešķirta katram attiecīgam operatoram. Tie apgalvo, ka lielākā daļa uzņēmumu, kas saņēma aplūkotos pasākumus, veic savu darbību tikai vietējā līmenī. Šajā sakarā prasītāji konkrētāk norāda uz uzņēmumiem, kas darbojas viesnīcu, vietējā transporta un uzkopšanas nozarē. Uzņēmumu, kas darbojas tikai vietējā līmenī, izslēgšanu no EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomas Komisija turklāt esot apstiprinājusi ne tikai, piemēram, iepriekš minētajās Pamatnostādnēs par atbalstu nodarbinātībai un iepriekš minētajā Paziņojumā par Kopienas pamatnostādnēm valsts atbalstam MVU, bet arī pašā apstrīdētajā lēmumā (90., 91. un 93. apsvērumi) attiecībā uz pašvaldību uzņēmumiem.

157 Šajā kontekstā apstrīdētais lēmums esot pamatots pretrunīgi un ar to tiekot pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips.

158 Šajā sakarā prasītāji, pamatojoties uz dokumentiem, ko pēc Pirmās instances pieprasījuma iesniedza Komisija, norādīja uz līdzību starp informāciju un lūgumiem, kuru mērķis bija EKL 87. panta 1. punkta nepiemērošana, kas iesniegti Komisijai administratīvā procesa laikā attiecībā, pirmkārt, uz pašvaldību uzņēmumiem un, otrkārt, vietējo darbību atsevišķām nozarēm.

159 Venēcijas pašvaldība neesot identificējusi uzņēmumus, attiecībā uz kuriem tā lūdza atkāpi saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu, un neesot norādījusi uz tirgus, kurā tie darbojas, vietējo raksturu. Tomēr Komisija esot konstatējusi apstrīdētajā lēmumā, ka atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem par labu pašvaldību uzņēmumiem *ACTV* un *AMAV* un uzņēmumam *Panfido* nav valsts atbalsts sakarā ar attiecīgo tirgu vietējo raksturu. Savos apsvērumos, kas datēti ar 1999. gada 23. janvāri, Itālijas iestādes esot iesniegušas nozaru sarakstu, kuros uzņēmumi nav spējīgi piedalīties tirdzniecībā, ieskaitot būvniecības, komerciālo un viesnīcu nozari, kā arī vispārēju ekonomisko interešu pakalpojumu nozari. Turklāt iepriekš minētās *INPS* tabulas, kas pievienotas

šiem apsvērumiem, norādīja uzņēmumu saņēmēju skaitu un attiecīgo darbinieku skaitu katrā darbības nozarē. Turklāt savos 1998. gada 17. marta apsvērumos komiteja esot uzsvērusi, ka lielākās daļas uzņēmumu saņēmēju veikto darbību galvenokārt vietējais raksturs kavē šo uzņēmumu nostiprināšanos tirgū, kam raksturīga spēcīga konkurence, un tā rezultātā pat iespējama ietekme uz tirdzniecību dalībvalstu starpā esot jebkādā ziņā samazināta. Visbeidzot, *COSES* ziņojums, kas datēts ar 1998. gada martu, it īpaši analizē komerciālo, viesnīcu un tādu amatniecības darbību nozari kā Murano stikla apstrāde, kurās tirgus ir ierobežots ar vēsturisko centru vai, lielākais, ar Venēcijas pašvaldības teritoriju.

- 160 Šajos apstākļos Komisijai esot bijis jālūdz papildu informācija no visbūtiskākajiem uzņēmumiem ar, piemēram, rīkojumu Itālijas iestādēm, kā tā to izdarīja attiecībā uz pašvaldību uzņēmumiem.
- 161 Šajā lietā prasītāji uzskata, ka *Coopservice* situācija bija analoga *AMAV* situācijai (apstrīdētā lēmuma 93. apsvērumš), jo abi uzņēmumi veic to pašu tīrīšanas un uzturēšanas pakalpojumu pārvaldību tikai vietējā līmenī.
- 162 Turklāt apstrīdētajam lēmuma trūkstot pamatojuma. Tajā nav aplūkoto pasākumu ietekmes uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci analīzes, bet tas balstīts vienīgi uz pieņēmumiem.
- 163 Treškārt, prasītāji norāda uz EKL 86. panta 2. punkta pārkāpumu. Tie apgalvo, ka *Coopservice* sniedz tīrīšanas un uzturēšanas pakalpojumus Venēcijas pilsētas publiskām un privātām organizācijām, lai apmierinātu vispārējas intereses.

Komisijas argumenti

- 164 Komisija atgādina, ka, pārbaudot atbalsta shēmas, tā var aprobežoties ar šīs shēmas vispārējo īpašību izpēti. Tai esot jāpamatojas uz visnelabvēlīgāko scenāriju (*worst case scenario*), gan kvalificējot aplūkoto shēmu, gan, vajadzības gadījumā, lai novērtētu tās saderīgumu ar kopējo tirgu.
- 165 Šajā lietā fakts, ka Itālijas iestādes nosūtīja Komisijai datus atbilstoši nozarēm, tostarp norādot uzņēmumu skaitu, ko šī shēma skar teorētiski, negroza šīs pieejas pamatotību. Komisija neesot varējusi pamatot savu vērtējumu ar šiem Itālijas iestāžu īpaši ievāktajiem datiem pēc aplūkotas atbalsta shēmas nelikumīgās ieviešanas, nepiešķirot attiecīgai dalībvalstij konkrētas *ex post* analīzes priekšrocību.
- 166 Ņemot vērā tās rīcībā esošo informāciju, Komisija apstrīdētajā lēmumā (49. apsvērums) esot tiesiski pienācīgi pārbaudījusi visus EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumus.
- 167 Valsts iestāžu pienākums esot, izpildot apstrīdēto lēmumu, veikt katra saņēmēja individuālās situācijas vērtējumu.
- 168 Komisija atgādina šajā sakarā, ka valsts iestādēm un tiesām ir jāievēro tās veiktais atbalsta shēmas nesaderīguma vērtējums, neskarot iespēju tiesām iesniegt Tiesai jautājumu par spēkā esamību saskaņā ar EKL 234. pantu. Savukārt, atgūstot izmaksāto atbalstu, valsts iestādēm esot jānodrošina, ka individuālā gadījumā pasākums tiesām ir

atbalsts, ka runa ir par jaunu atbalstu un ka tas netika atzīts par saderīgu saskaņā ar bloka izņēmuma regulu vai kādu citu Komisijas lēmumu.

169 Katrā ziņā Komisija apstrīd, ka aplūkotie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kurus saņēma prasītāji, nekādi neietekmējot tirdzniecību starp dalībvalstīm. Viesnicu darbība Venēcijā atsevišķos gadījumos varētu būt plūsma, kuru skar tirdzniecība dalībvalstu starpā. Attiecībā uz industriālas tīrīšanas pakalpojumu sniegšanas tirgu, kurā darbojas *Coopservice*, tas varētu interesēt arī uzņēmumus ārpus Itālijas, it īpaši, ja piešķirtajiem uzdevumiem ir būtiska ekonomiska vērtība. Visbeidzot, neesot nekādu šaubu, ka *Italgas*, kas darbojas enerģijas tirgū, konkurē ar citu dalībvalstu tirgu dalībniekiem.

170 Turklāt Komisija uzskata, ka aplūkotajiem pasākumiem nav kompensējoša rakstura, kas ļautu tos izslēgt no EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

171 Prasītāji apgalvo, ka EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi attiecībā uz ekonomiskās priekšrocības piešķiršanu, tirdzniecības dalībvalstu starpā un konkurences ietekmēšanu šajā lietā nav izpildīti. Tie apgalvo, ka aplūkotajam atbalstam ir kompensējošs raksturs un tādējādi tas nesniedz tā saņēmējiem nekādas priekšrocības. Turklāt Komisija neesot pierādījusi, ka šī shēma var iespaidot tirdzniecību dalībvalstu

starpā un ietekmēt konkurenci. Kā arī apstrīdētajam lēmumam ir nepietiekams pamatojums vai tam trūkst pamatojuma attiecībā uz iepriekš minētajiem EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem.

¹⁷² Turklāt *Italgas* (lieta T-270/00) un *Coopservice*, kā arī komiteja (lieta T-277/00) norāda, ka apstrīdētais lēmums ir diskriminējošs un pretrunīgs, jo Komisija veica tikai pašvaldības uzņēmumu individuālās situācijas pārbaudi. Šis lēmums vienlīdz pārkāpj EKL 86. panta 2. punktu.

¹⁷³ Visi šie pamati par EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ir jāpārgrupē tā, lai tos vispirms pārbaudītu saistībā ar apgalvoto priekšrocības piešķiršanas neesamību, kas izriet no aplūkotā pasākuma apgalvotā kompensējošā rakstura, pēc tam saistībā ar apgalvoto tirdzniecības dalībvalstu starpā neiespaidošā un konkurences neietekmēšanu.

Par apgalvoto priekšrocības neesamību sakarā ar apgalvoto aplūkoto pasākumu kompensējošo raksturu

¹⁷⁴ Lai tas būtu valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, pasākumam ir jābūt tādā, kas dod priekšroku tikai atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķām darbības nozarēm. Šis pants attiecas uz atbalstu, kas izkropļo vai draud izkropļot konkurenci, “dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētām precēm”.

- 175 Šajā lietā attiecīgo pasākumu veido atbrīvojumi no sociālā nodrošinājumā maksājumiem par labu visiem uzņēmumiem, kas darbojas Venēcijas un Kiodžas teritorijā. Prasītāji neapstrīd šo atbrīvojumu selektīvo raksturu, kas šajā gadījumā izriet no reģionālās īpatnības (šajā sakarā skat. Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedumu lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, Krājums, I-7115. lpp.).
- 176 Turklāt ir nenoliedzams, ka attiecīgie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem samazina izmaksas, kas parasti aprūtinātu uzņēmuma budžetu, un tādēļ piešķir nodokļa priekšrocību to saņēmējiem salīdzinājumā ar uzņēmumiem nodokļa maksātājiem (Tiesas 1994. gada 15. marta spriedums lietā C-387/92 *Banco Exterior de España*, *Recueil*, I-877. lpp., 13. un 14. punkts).
- 177 Tomēr prasītāji uzskata, ka aplūkotā atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem shēma tās saņēmējiem priekšrocību nepiešķir, jo tai ir kompensējošs raksturs.
- 178 Šajā sakarā visi prasītāji apgalvo, ka attiecīgie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem aprobežojas ar daļēju strukturālo trūkumu kompensāciju, ko rada papildu izmaksas, ko sedz uzņēmumi, kas darbojas lagūnas salās. Turklāt *Italgas* (lieta T-270/00) un *Coopservice*, kā arī komiteja (lieta T-277/00) norāda, ka šie atbrīvojumi tikai daļēji kompensē vispārēju ekonomisko interešu pakalpojumu pārvaldību, kas uzticēta uzņēmumiem prasītājiem.

Par apgalvoto strukturālo trūkumu kompensēšanu (lietas T-254/00, T-270/00 un T-277/00)

179 Kā uzskata prasītāji un Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam, aplūkoti sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumi nepiešķir konkurences priekšrocību uzņēmumiem saņēmējiem, bet daļēji kompensē nelabvēlīgu konkurences situāciju. Lagūnas salās izvietotie uzņēmumi sedz papildu izmaksas, kas saistītas tostarp ar ēku iegādi un uzturēšanu, ņemot vērā paaugstinātās nomas un pirkuma cenas, ar neērtībām saistībā ar mitrumu un sīzīgiju plūdmaiņām (*acqua alta*), ar pienākumiem, kurus nosaka vajadzība saglabāt vēsturisko un ainavisko mantojumu, kā arī ar transporta izmaksām un krājumu un preču pārkraušanas izmaksām. Turklāt Venēcijas tūrisma rakstura dēļ preču un pakalpojumu izmaksas arī esot augstākas.

180 Šādu argumentāciju Itālijas iestādes, kā arī Venēcijas pašvaldība un komiteja jau norādīja administratīvajā procesā, pamatojoties uz diviem *COSES* pētījumiem (skat. šī sprieduma 9. punktu).

181 Apstrīdētajā lēmumā (52.–54. apsvērumš) Komisija apstrīd šo argumentāciju, pamatojot ar to, ka pasākuma kompensējošais raksturs neizslēdz, kas tas ir valsts atbalsts, bet atsevišķos gadījumos var tikt ņemts vērā, lai novērtētu atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu. Tā paskaidro būtībā, ka Līgums neparedz nodrošināt ideālu teorētisku vienlīdzību uzņēmumu starpā. Tie darbojas reālā tirgū un nevis ideālā tirgū, kur tiem visiem ir vienādi apstākļi. Turklāt apgalvotās izmaksas neesot aprēķinātas attiecībā uz Eiropas uzņēmumu vidējām izmaksām, bet attiecībā uz izmaksām, kuru attiecīgajiem uzņēmumiem nebūtu, ja tos pārceltu uz cietzemi.

182 Ši Komisijas analīze atbilst judikatūrai. Iepriekš šī sprieduma 53. punktā minētajā 2004. gada 29. aprīļa spriedumā lietā Itālija/Komisija (61. punkts) Tiesa, apstiprinot iepriekš šī sprieduma 45. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, atgādināja, ka apstākļi, ka dalībvalsts cenšas ar vienpusējiem līdzekļiem tuvināt konkurences apstākļus noteiktā ekonomikas nozarē citās dalībvalstīs esošiem apstākļiem, neatņem šiem pasākumiem valsts atbalsta raksturu. Šajā lietā apgalvotais trūkums bija tostarp saistīts ar ģeogrāfisko stāvokli, kas pakļāva attiecīgā reģionālā atbalsta saņēmējus konkurencei no trešās valstīs reģistrētu operatoru puses, kas baudīja valsts atbalstu un zemākus nodokļus (iepriekš šī sprieduma 45. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 64. un 101. punkts).

183 Pretēji *Hotel Cipriani* apgalvojumiem šī judikatūra neskar tikai pasākumus, kas paredzēti konkurences trūkumu kompensēšanai, kas saistīti ar tādiem makroekonomikas faktoriem kā kredīta izmaksas, nodokļi un valūtas maiņas nosacījumi.

184 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka tāpat kā visiem Kopienu konkurences tiesību noteikumiem arī Līguma noteikumu par valsts atbalstu mērķis ir nodrošināt ne tikai ideālu konkurenci, bet arī reālu vai iedarbīgu konkurenci, kā to apstrīdētajā lēmumā uzsver Komisija (skat. šī sprieduma 181. punktu).

185 Šajos apstākļos strukturālo trūkumu kompensēšanu tikai atsevišķos īpašos gadījumos var nekvalificēt kā valsts atbalstu. Pirmkārt, saskaņā ar iedibināto judikatūru uzņēmumam piešķirtā priekšrocība, lai koriģētu konkurences ziņā nelabvēlīgu situāciju, nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja to pamato ekonomiski iemesli un ja tā nerada diskrimināciju dažādās dalībvalstīs reģistrētu tirgus dalībnieku starpā. Šāda veida situācijā Kopienu tiesa būtībā piemēro privāta uzņēmēja tirgus ekonomikā kritēriju (iepriekš šī sprieduma 45. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 99. punkts). Tāds, piemēram, bija gadījums ar priekšrocības tarifu, ko dabas gāzei siltumnīcu dārzkopjiem piešķīra sabiedrība *Gasunie*, ko kontrolē

Nīderlandes iestādes, ciktāl šāds tarifs bija objektīvi pamatots ar vajadzību piedāvāt konkurētspējīgas cenas salīdzinājumā ar citiem enerģijas avotiem attiecīgajā tirgū (iepriekš šī sprieduma 50. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Kwekerij van der Kooy* u.c./Komisija, 30. punkts).

186 Otrkārt, no judikatūras arī izriet, ka EKL 87. panta 1. punkta izpratnē par valsts atbalstu nav uzskatāma uzņēmumam piešķirtā priekšrocība, kas atvieglo tā ierasto budžeta slogu, ja šīs priekšrocības mērķis ir novērst faktu, ka uzņēmumam saņēmējam ir jāsedz papildu izmaksas, kas izriet no īpašiem noteikumiem, kuri nav piemērojami konkurējošiem uzņēmumiem, kam piemēro ierastās tiesības normālos tirgus apstākļos. 2006. gada 23. marta spriedumā lietā C-237/04 *Enirisorse* (Krājums, I-2843. lpp., 32. punkts) Tiesa arī nosprieda, ka Itālijas tiesības, kas ierobežo tiesības uz kompensāciju gadījumā, kad *Sotacarbo SpA* biedri īstenoja izņēmuma atkāpšanās tiesības — un norādot šī iemesla dēļ, ka izmaksas bija tās, kuras tai būtu bijis normāli jāsedz —, tikai neitralizēja *Enirisorse SpA* piešķirto priekšrocību izņēmuma atkāpšanās tiesību formā, atkāpjoties no vispārējām tiesībām. Tiesa no tā secināja, ka likuma iedarbība nebija radīt ekonomisko priekšrocību EKL 87. panta 1. punkta izpratnē par labu *Sotacarbo*.

187 Līdzīgi 2004. gada 16. marta spriedumā lietā T-157/01 *Danske Busvognmænd*/Komisija (*Recueil*, II-917. lpp., 57. punkts) Pirmās instances tiesa nosprieda, ka, ja tiek privatizēts autobusa pārvaldājuma uzņēmums *Combust A/S*, Dānijas Karalistes pārskaitīta vienreizēja atlīdzība par labu šīs sabiedrības nodarbinātiem ierēdņiem, kompensējot to atteikšanos no tiesībām, kas izriet no to ierēdņu statusa, kļūstot par *Combust* ligumdarbiniekiem, nav valsts atbalsts. Pirmās instances tiesa faktiski atzina šajā sakarā, ka attiecīgā pasākuma mērķis bija aizstāt *Combust* nodarbināto ierēdņu privilēģētu un stāvokli ar lielām izmaksām ar ligumdarbinieku statusu, kas salīdzināms ar citos autobusa pārvaldājumu uzņēmumos nodarbināto stāvokli, un tādējādi atbrīvot *Combust* no strukturāliem trūkumiem, kas izriet no ierēdņu privilēģētā stāvokļa salīdzinājumā ar privātiem konkurentiem. Savukārt iepriekš šī sprieduma 149. punktā minētajā spriedumā lietā Francija/Komisija (46. un 47. punkts), uz ko norāda Itālijas Republika, Tiesa nosprieda, ka fakts, ka aplūkoto valsts pasākumu mērķis ir kompensēt izmaiņas, ko atsevišķu nozaru uzņēmumi ir uzņēmušies koplīgumu noslēgšanas un ieviešanas sakarā, neizslēdz to kvalificēšanu par valsts atbalstu, pamatojot ar to, ka sociālo

partneru noslēgtie līgumi veido kopumu, kas ir kompromisa auglis, kuram katra [līgumslēdzēja] puse veic piekāpšanos noteiktās jomās, pretī saņemot priekšrocības citās jomās, tādējādi, ka atbilstoši tās lietas apstākļiem bija neiespējami precīzi novērtēt šādu līgumu galīgās izmaksas uzņēmumiem. Pretēji Itālijas Republikas apgalvojumiem šī sprieduma izšķirošais fakts bija nevis aplūkoto koplīgumu vienprātības raksturā, bet gan sociālo partneru attiecīgi segto galīgo izmaksu līdzsvarā un nespējā precīzi novērtēt šo līgumu izmaksas uzņēmumiem.

188 Šajā lietā no to rakstura acīmredzami izriet, ka aplūkotie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kuru mērķis ir daļēji kompensēt strukturālos trūkumus, kas saistīti ar uzņēmumu segtajām papildu izmaksām sakarā ar to nodibināšanu lagūnas salās (skat. šī sprieduma 179. punktu), nav pamatoti ne ar objektīviem ekonomiskiem kritērijiem, ne ar prasībām saistībā ar piemērojamās tiesību shēmas saskaņotību un tiesību un pienākumu līdzsvaru — attiecībā uz vispārējo likumu, ko piemēro konkurējošiem uzņēmumiem —, tādām kā tās, kas tika ņemtas vērā iepriekšējos punktos analizētajā judikatūrā.

189 Turklāt atšķirībā no attiecīgajiem apstākļiem iepriekš šī sprieduma 186. punktā minētajā lietā *Enirisorse* un iepriekš šī sprieduma 187. punktā minētajā lietā *Danske Busvognmænd*/Komisija šajā lietā nav tiešas saistības starp atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem shēmu un apgalvotajiem mērķiem, kas šajā gadījumā ir no Venēcijas un Kiodžas atrašanās lagūnā radošos īpašo strukturālo problēmu izmaksu kompensēšana. Konkrētāk, ar attiecīgo atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kas paredzēti par labu visiem Venēcijā un Kiodžā dibinātiem uzņēmumiem un kuru mērķis ir atvieglot darbinieku nodarbināšanu, netiecas tieši kompensēt tādus apgalvotos strukturālos trūkumus kā izmaksas saistībā ar, piemēram, ēku iegādi un uzturēšanu vai no mitruma un plūdiem (skat. šī sprieduma 179. punktu) izrietošiem ierobežojumiem. Šajā sakarā nav pierādīts, ka apgalvoto strukturālo trūkumu visvairāk skartās jomas būtu tās, kas rada visvairāk darbavietu un šī fakta dēļ visvairāk gūtu no to papildu izmaksu kompensēšanas. Šajā sakarā prasītāji, pamatojoties uz iepriekš minētajiem COSES pētījumiem, tādējādi norāda uz nodarbinātības nestabilitāti salu teritorijā. COSES 1998. gada februāra pētījums

(1.2.4. punkts) tiešām apstiprina, ka to insularitātes dēļ uzņēmumi bieži ir spiesti uzņemties savu darbinieku pārvietošanās un ēdināšanas izmaksas un ir pakļauti tam, ka darbinieki kavējas vai neierodas miglas vai plūdu dēļ. Tomēr, ja pieņemtu šo skaidrojumu, nemainīgs paliek tas, ka ir jābūt tiešai saiknei starp segto izmaksu summu un kompensācijas summu, pat ja kompensācija ir tikai daļēja, kā to norāda prasītāji.

190 Šajā gadījumā prasītāju norādītie fakti neļauj prezumēt tiešas saistības esamību starp dažādo tirgus dalībnieku reāli segtajām papildu izmaksām un saņemtā atbalsta summu ekonomiskās darbības pamatnozārēs. Konkrētāk, prasītāji nav iesnieguši nevienu pierādījumu, kas ļautu uzskatīt, ka lielākā daļa darbības nozaru līdzīgā veidā ir pakļautas apgalvotiem ekonomiskiem trūkumiem savas insularitātes dēļ. Šajā sakarā no COSES pētījuma, kas datēts ar 1998. gada februāri, izriet tieši pretējais (1.1.3. punkts), ka darbības saistībā ar tūrismu un atsevišķām komercnozārēm var atsvērt trūkumus sakarā ar Venēcijas pievilcīgo tēlu (*il forte richiamo di immagine*). COSES pētījums, kas datēts ar 1998. martu (1.3. punkts) tostarp norāda, ka viesnīcām atrašanās Venēcijas vēsturiskajā centrā vai lagūnas salās var sniegt plašu brīvību cenu noteikšanā un ir nozīmīga konkurences priekšrocība. Viesnīcu nozarē, piemēram, segtās izmaksas tiek kompensētas ar paaugstinātām cenām, kā to turklāt norāda *Hotel Cipriani*.

191 Tādējādi, pat ja uzskatītu, ka vispārīgāk, ja pasākuma mērķis ir kompensēt noteiktus īpašus strukturālos trūkumus, šādu kompensāciju var noteiktos gadījumos ņemt vērā, lai noteiktu, vai šis pasākums piešķir tā saņēmējiem ekonomisku priekšrocību, ir jākonstatē, ka šādas kompensācijas ņemšanas vērā nosacījumi šajā lietā nav izpildīti.

192 Turklāt un katrā ziņā ir jākonstatē, ka šajā lietā Itālijas iestādes un ieinteresētās trešās personas nav atsaukušās uz izmaksām, ko sedz uz cietzemes reģistrētie uzņēmumi, kā Komisija to norāda apstrīdētajā lēmumā (skat. šī sprieduma 181. punktu). Pretēji prasītāju apgalvojumiem tikai īpaši strukturālie trūkumi, kas rada izmaksas salīdzinājumā ar “tipisku” situāciju, kurai parasti ir pakļauti tirgus dalībnieki tirgū, kam raksturīgi efektīvas konkurences apstākļi (skat. šī sprieduma 184. punktu), var tikt ņemti vērā, novērtējot priekšrocības esamību EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, kā to Komisija arī norāda apstrīdētajā lēmumā. Šajā gadījumā tikai fakts, ka Venēcijā un Kiodžā dibinātie uzņēmumi ir pakļauti papildu izmaksām salīdzinājumā ar tām izmaksām, ko tie segtu, ja tiktu pārcelti uz cietzemi, neļauj uzskatīt, ka attiecīgā shēma nepiešķir tiem priekšrocības un nerada jebkāda veida diskrimināciju attiecībā uz konkurentiem Itālijā un citās dalībvalstīs. Šajā sakarā Komisija līdz ar to nav pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas, uzskatot, ka apgalvotās izmaksas ir jānovērtē salīdzinājumā ar Kopienas uzņēmumu vidējām izmaksām.

193 Turklāt valsts iestādēm un ieinteresētajām trešām personām ir pienākums administratīvajā procesā sniegt pierādījumus par apgalvotajām segtajām izmaksām salīdzinājumā ar Kopienas uzņēmumu vidējām izmaksām, lai noteiktu īpašu strukturālo trūkumu esamību, kas pamato attiecīgo kompensācijas pasākumu. Tādējādi pretēji prasītāju apgalvojumiem Komisijai nav pienākuma pierādīt, ka uz cietzemes darbošos uzņēmumu segtās izmaksas, kuras salīdzināšanas nolūkiem norāda Itālijas iestādes, parāda labvēlīgāku situāciju par to, kas atbilst vidējām Kopienas uzņēmumu izmaksām, kas administratīvajā procesā tai netika iesniegtas.

194 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāji nav pierādījuši, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka, neraugoties uz mērķi daļēji kompensēt strukturālos trūkumus saistībā ar insularitāti, attiecīgā atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem shēma piešķir konkurences priekšrocību tās saņēmējiem.

195 Šajā kontekstā ir jānoraida *Coopservice* un komitejas arguments, ka, lai novērtētu konkurences priekšrocības esamību, Komisijai esot bijis jāņem vērā Deklarācija Nr. 30 par reģioniem, kas atrodas uz salām, kura pievienota Amsterdamas līguma Nobeiguma aktam, un ekonomiskās un sociālās kohēzijas noteikumi (skat. šī sprieduma 153. un 155. punktu). Pietiek tikai atgādināt šajā sakarā, ka EKL 87. panta 1. punkts nenošķir pasākumu, ar kuru atvieglo parasti uzņēmumu apgrūtinātās izmaksas, pēc iemesliem vai mērķiem, bet definē šo pasākumu, atsaucoties uz tā sekām (Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, *Recueil*, 709. lpp., 27. punkts, un 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, saukts “Maribel bis/ter”, *Recueil*, I-3671. lpp., 25. punkts). Pasākums, kura mērķis ir kompensēt strukturālu trūkumu, līdz ar to nevar tikai sava mērķa dēļ izvairīties no EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas, ja tas tā saņēmējiem piešķir priekšrocību šī panta izpratnē. Šajā lietā no iepriekš minētās pārbaudes izriet, ka, pat ja attiecīgās atbrivojumu no sociālā nodrošinājumā maksājumiem shēmas mērķis ir daļēji kompensēt īpašus strukturālos trūkumus saistībā ar Venēcijas un Kiodžas atrašanos uz salām, prasītāji nav pierādījuši, ka kompensējošā rakstura dēļ šī shēma nepiešķir priekšrocību tās saņēmējiem un līdz ar to nerada diskrimināciju tirgus dalībnieku starpā. Turklāt ir jānorāda, ka prasītāju norādītie ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķi var tikt ņemti vērā, lai atbalsta shēmu atzītu par saderīgu ar kopējo tirgu, ja ir izpildīti Līgumā un tā īstenošanas noteikumos definētie šādas atkāpes nosacījumi.

196 Visu šo iemeslu dēļ Komisija nav neievērojusi EKL 87. panta 1. punkta noteikumus, uzskatot apstrīdētajā lēmumā, ka Itālijas Republikas un trešo ieinteresēto personu, kas piedalījušas procesā, norādītā strukturālo trūkumu kompensācija nebija tāda rakstura, lai izslēgtu, ka šie pasākumi nav valsts atbalsts.

197 Turklāt apstrīdētais lēmums šajā sakarā ir pietiekami pamatots (skat. šī sprieduma 181. punktu). No tā faktiski izriet, ka Komisija uzskatīja, ka apgalvoto strukturālo trūkumu kompensācija ar attiecīgā pasākuma palīdzību neizslēdz priekšrocības piešķiršanu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē un ka katrā gadījumā šajā lietā netika pierādīta papildu izmaksu esamība attiecībā pret “tipisku” situāciju, pastāvot efektīvas konkurences apstākļiem.

198 No tā izriet, ka pamati par EKL 87. panta 1. punkta un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, kas norādīti saistībā ar apgalvoto strukturālo trūkumu kompensāciju, ir jānoraida kā nepamatoti.

Par apgalvoto publiskā pakalpojuma pārvaldības kompensēšanu (lietas T-270/00 un T-277/00)

199 Lietā T-270/00 *Italgas* apgalvo, ka tad, kad tika piešķirts atbalsts, *Veneziana Gas*, ko vēlāk pārņēma *Italgas*, bija uzticēts vispārēju interešu pakalpojums piegādāt gāzi Venēcijas pašvaldībā. *Veneziana Gas* līdz ar to saņēma EKL 86. panta 2. punktā paredzēto atkāpi.

200 Prasītāja būtībā pārmet Komisijai, ka apstrīdētājā lēmumā tā ir aprobežojusies ar to, ka ņēmusi vērā pašvaldības uzņēmumu, par labu kuriem Itālijas iestāde lūdz atkāpi saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu, individuālo situāciju. Atturoties no līdzīgas individuālas pārbaudes attiecībā uz pārējiem uzņēmumiem, kas ir līdzīgā situācijā, Komisija esot pārkāpusi nediskriminācijas principu un pamatojusi apstrīdēto lēmumu pretrunīgi. Prasītāja it īpaši norāda, ka, lai gan tā atzina apstrīdētā lēmuma 92. apsvērumā atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem kompensējošo raksturu par labu sabiedrībai *ASPIV*, kas ir atbildīgā par vispārēju ekonomisko interešu pakalpojumu ūdens integrētā cikla pārvaldību, Komisijai šajā lēmumā esot bijis jāņem vērā papildu izmaksas, kas rodas *Veneziana Gas* no tās publiskā pakalpojuma uzdevuma veikšanas lagūnas teritorijā.

201 Lietā T-277/00 *Coopservice* un komiteja arī apgalvo, ka šī sabiedrība esot bijusi atbildīga par vispārēju ekonomisko interešu pakalpojuma sniegšanu.

202 Komisija iebilst, ka administratīvajā procesā tai netika sniegta informācija saistībā ar uzņēmumu prasītāju individuālo situāciju.

203 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka Itālijas iestāžu un trešo ieinteresēto personu, kas darīja zināmu savu nostāju, proti, komitejas un Venēcijas pašvaldības, apsvērumu, kas nosūtīti Komisijai administratīvajā procesā un ko Komisija uzrādīja pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma, pārbaude kopumā, kā arī divu *COSES* ziņojumu pārbaude apstiprina, ka Komisijas uzmanība netika vērsta uz papildu izmaksām, ko sedz *Veneziana Gas* vai tādi uzturēšanas un tīrīšanas uzņēmumi kā *Coopservice*. Lai gan ir tiesa, ka 1999. gada 23. janvāra apsvērumos Itālijas iestādes norādīja, neprecizējot vispārējo ekonomisko interešu pakalpojumus nozarēs, kurās nebija sagaidāms, kā uzskatīja šīs iestādes, ka uzņēmumi piedalīsies tirdzniecībā, tās tomēr neminēja nevienu no šiem uzņēmumiem, ne [arī] sniedza mazāko norādi, kas būtu ļāvusi tos identificēt vai noteikt attiecīgās publiskā pakalpojuma darbības.

204 Savukārt starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka Itālijas Republikas un Venēcijas pašvaldība lūdž atkāpi saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu par labu pašvaldības uzņēmumiem. Pretēji prasītāju apgalvojumiem tiesas sēdē šie pašvaldības uzņēmumi, kuru skaits ir ierobežots, Komisijai iesniegtajos apsvērumos esot skaidri identificēti pēc to pašu statusa. Tie ir konkrētāk nosaukti Itālijas valdības 1999. gada 27. jūlija apsvērumos, kuros precizētas attiecīgās darbības nozares un šo darbību veikšanas nosacījumi.

205 Izņemot attiecībā uz pašvaldības uzņēmumiem, vienīgās administratīvajā procesā nosūtītās norādes Komisijai, lai pierādītu aplūkotās atbalsta shēmas kompensējošo raksturu, attiecās uz papildu izmaksām, kuras noslogo visus uzņēmumus, kuri veic darbību lagūnas salās. Nevienu brīdī netika norādīta *Veneziana Gas* vai tādu tīrīšanas uzņēmumu kā *Coopservice* īpaša situācija.

- 206 Tomēr, kā uzskata *Italgas, Veneziana Gas* segtās papildu izmaksas salīdzinājumā ar citu gāzes piegādes uzņēmumu, uz ko attiecas tā pati valsts līmeni noteiktā tarifu shēma, segtajām izmaksām esot bijušas jāņem vērā, lai novērtētu attiecīgo atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem kompensējošo raksturu attiecībā uz šo uzņēmumu.
- 207 *Italgas* šajā sakarā apgalvo, ka vienas tarifu metodes piemērošana rada dažādu gāzes piegādes tarifu noteikšanu saskaņā ar zonu, atbilstoši standarta cenai un vienotiem parametriem visai Itālijai, kas neņem vērā reālo situāciju, kādā notiek gāzes piegāde lagūnas zonā, un *Veneziana Gas* faktiski segtās izmaksas.
- 208 Šajā sakarā ir jāatgādina vispirms, ka, ja Komisija nolēmj uzsākt formālo pārbaudes procedūru, attiecīgai dalībvalstij un attiecīgā pasākuma saņēmējiem ir jāizklāsta savi argumenti, lai pierādītu, ka aplūkots pasākums nav atbalsts vai ka tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, jo formālās pārbaudes procedūras mērķis tieši ir radīt skaidrību Komisijai par visiem lietas faktiem kopumā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 18. novembra spriedumu lietā T-176/01 *Ferriere Nord*/Komisija, Krājums, II-3931. lpp., 93. punkts). Konkrētāk, lai saņemtu piekrišanu, atkāpjoties no Līguma noteikumiem, grozītiem vai jauniem atbalstiem, attiecīgai dalībvalstij saskaņā ar tās pienākumu sadarbības ar Komisiju ir jāsniedz visi pierādījumi, kas ļautu šai iestādei pārliecināties, ka ir izpildīti visi nosacījumi izņēmuma izdarīšanai (šajā sakarā skat. Tiesas 1993. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-364/90 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-2097. lpp., 20. punkts, un Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedumu lietā T-171/02 *Regione autonoma della Sardegna*/Komisija, Krājums, II-2123. lpp., 129. punkts, un 2006. gada 6. aprīļa spriedumu lietā T-17/03 *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke*/Komisija, Krājums, II-1139. lpp., 48. punkts).
- 209 Turklāt, pastāvot valsts atbalsta shēmai, Komisijai principā nav pienākuma veikt atsevišķos gadījumos piešķirtā atbalsta analīzi (skat. šī sprieduma 73. punktu). Komisija var tikai izpētīt attiecīgās shēmas vispārējās īpašības, un tai nav pienākuma pārbaudīt katru atsevišķo piemērošanas gadījumu (iepriekš šī sprieduma 52. punktā minētais

Tiesas spriedums apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija, 51. punkts; 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-278/00 Grieķija/Komisija, *Recueil*, I-3997. lpp., 24. punkts; 2005. gada 15. decembra spriedums lietā C-66/02 Itālija/Komisija, Krājums, I-10901. lpp., 91. un 92. punkts, un spriedums lietā C-148/04 *Unicredito Italiano*, Krājums, I-11137. lpp., 67. un 68. punkts).

210 Tomēr saskaņā ar judikatūru Komisijai Līguma pamatnoteikumu par valsts atbalstu labas pārvaldības interesēs EKL 88. panta ietvaros ir jāveic rūpīga un objektīva aplūkoto atbalsta pasākuma pārbaude (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 62. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 167. punkts). Konkrētāk, formālās pārbaudes procedūrā labas pārvaldības princips, kas ir vispārējais tiesiskas valsts princips, kurš raksturīgs dalībvalstu konstitucionālajām tradīcijām, liek Komisijai ievērot vienlīdzīgas attieksmes principu ieinteresēto personu starpā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2002. gada 4. aprīļa rīkojumu lietā T-198/01 R *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, *Recueil*, II-2153. lpp., 85. punkts).

211 Šajā tiesiskajā regulējumā iespējamā Komisijas pienākuma novērtēt atsevišķu saņēmēju situāciju individuāli atbalsta shēmas pārbaudē atzišana ir saistīta, pirmkārt, ar procesuālo pienākumu, kas attiecīgi ir Komisijai un attiecīgai dalībvalstij, ievērošanu un, otrkārt, konkrētās informācijas par šiem saņēmējiem, ko Komisijai nosūtījušas valsts iestādes vai trešās ieinteresētās personas, saturu.

212 Konkrētāk, saskaņā ar judikatūru Komisijai ir pilnvaras pieņemt lēmumu, pamatojoties uz pieejamo informāciju, ja attiecīgā dalībvalsts izvirās, pārkāpjot savu no EKL 10. panta izrietošo sadarbības pienākumu, tai sniegt informāciju, kas lūgta, lai pārbaudītu aplūkoto pasākumu kvalifikāciju, ņemot vērā EKL 87. panta 1. punktu, un, vajadzības gadījumā, atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu. Tomēr pirms šāda lēmuma

pieņemšanas Komisijai jāpieprasa dalībvalstij iesniegt tai vajadzīgo informāciju un datus, kas nepieciešami, lai Komisija varētu veikt kontroli. Tikai tad, ja dalībvalsts, neraugoties uz Komisijas pieprasījumu, nesniedz lūgto informāciju, Komisija var izbeigt procedūru un attiecīgā gadījumā pieņemt lēmumu, pamatojoties uz tās rīcībā esošiem faktiem, ar kuru tā konstatē valsts atbalsta esamību un šī atbalsta saderīgumu vai nesaderīgumu ar iekšējo tirgu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 19. oktobra spriedumu lietā T-318/00 *Freistaat Thüringen*/Komisija, Krājums, II-4179. lpp., 73. punkts, un 2007. gada 12. septembra spriedumu lietā T-68/03 *Olympiaki Aeroporia Ypiresies*/Komisija, Krājums, II-2911. lpp., 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

213 Šos principus apstiprināja Regulas Nr. 659/1999 5. panta 2. un 3. punkts, 10. panta 3. punkts un 13. panta 1. punkts. Konkrētāk, pēdējais minētais pants noteic, ka gadījumā, kad dalībvalsts neizpilda rīkojumu sniegt informāciju, Komisijas lēmums izbeigt formālo pārbaudes procedūru saskaņā ar šīs pašas regulas 7. pantu tiek pieņemts, pamatojoties uz pieejamo informāciju.

214 Šajā lietā Komisija pilnībā izpildīja savus procesuālos pienākumus gan pret attiecīgo dalībvalsti, gan pret aplūkotās atbalsta shēmas saņēmējiem kā ieinteresētām personām. Ieinteresētās personas tika aicinātas sniegt savus apsvērumus par aplūkoto atbalsta shēmu ar 1998. gada 18. februārī *Oficiālajā Vēstnesī*, piemērojot EKL 88. panta 2. punktu, publicētu paziņojumu. Šis paziņojums vārds vārdā atkārtó vēstules tekstu, ar kuru Komisija informēja Itālijas Republiku par savu lēmumu uzsākt formālo pārbaudes procedūru un kurā tā pieprasīja sniegt tai tostarp visus dokumentus, informāciju un datus, ko tā uzskatīja par derīgiem šīs lietas novērtēšanai. Ar 1998. gada 17. marta vēstuli komiteja nosūtīja Komisijai ziņojumu, kas papildināts ar *COSES* pētījumu, kas datēts ar 1998. gada martu. Venēcijas pašvaldība iesniedza savus apsvērumus Komisijai ar 1998. gada 18. maija vēstuli. Šajā vēstulē tā norādīja, ka pašvaldības uzņēmumi ir atbildīgi par publiska pakalpojuma sniegšanu, un norādīja uz EKL 86. panta 2. punkta piemērošanu. Uzņēmumi prasītāji apsvērumus neiesniedza. Minētie komitejas un Venēcijas pašvaldības apsvērumi tika nosūtīti Itālijas valdībai, kas savus komentārus adresēja Komisijai ar 1999. gada 23. janvāra vēstuli un 1999. gada 10. jūnija vēstulē atbalstīja lūgumu par atkāpes piemērošanu pašvaldības uzņēmumiem saskaņā ar EKL

86. panta 2. punktu. Ar 1999. gada 23. jūnija lēmumu Komisija, uzskatot, ka Itālijas Republika tai nav nosūtījusi visu vajadzīgo informāciju, lai novērtētu pasākumus par labu pašvaldības uzņēmumiem, pieprasīja tai sniegt visus dokumentus, informāciju un datus, kas vajadzīgi, lai novērtētu šo pasākumu saderīgumu ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 86. panta 2. punktu. Itālijas iestādes atbildēja ar iepriekš minēto 1999. gada 27. jūlija vēstuli.

215 Šajos apstākļos un neesot necīgākajai informācijai par uzņēmumiem prasītājiem Komisijai nosūtītajos apsvērumos un dokumentos (skat. šī sprieduma 207. un 209. punktu), šai iestādei nevar pārmest atturēšanos no to individuālās situācijas pārbaudes.

216 Konkrētāk, neesot jebkādu informāciju šajā sakarā, Komisijai nav pienākuma pārbaudīt, vai attiecīgie *Veneziana Gas* un *Coopservice* piešķirtie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem ir finanšu kompensācija par publiskā pakalpojuma pienākumiem un tādēļ nepiešķir tiem priekšrocības EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

217 Šajā sakarā ir jānorāda, ka apstrīdētais lēmums bija pirms Tiesas 2001. gada 22. novembra sprieduma lietā *C-53/00 Ferring (Recueil, I-9067. lpp., 27. punkts)* un pirms šī sprieduma 107. punktā minētā sprieduma lietā *Altmark*, kas izskaidro, ka Komisija šī lēmuma 92. apsvērumā pārbaudīja pašvaldības uzņēmuma *ASPIV* veiktās publiskā pakalpojuma pārvaldības kompensēšanu EKL 86. panta 2. punktā paredzētās atkāpes ietvaros un nevis novērtējot EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumus.

- 218 Tomēr iepriekš šī sprieduma 107. punktā minētajā spriedumā lietā *Altmark* noteiktie kritēriji, kas izriet no EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas, ir pilnībā piemērojami šīs lietas faktiskajā un juridiskajā situācijā, kā to parādīja Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. februāra spriedumu lietā T-289/03 *BUPA u.c./Komisija*, Krājums, I-81. lpp., 158. punkts). Tomēr, tā kā šis lēmums tika pieņemts vairākus gadus pirms šī sprieduma, drīzāk ir jāpārbauda, vai Komisijas pieeja kopumā apstrīdētajā lēmumā ir saderīga ar iepriekš šī sprieduma 107. punktā minētajā spriedumā lietā *Altmark* noteikto kritēriju būtību, nevis burtiski jāpiemēro šie kritēriji (šajā sakarā skat. ģenerālvokātes Šarpstones [*Sharpston*] secinājumus apvienotajās lietās C-341/06 P un C-342/06 P *Chronopost* un *La Poste/ Ufex* u.c., Tiesas 2008. gada 1. jūlija spriedums, Krājums, I-4777. lpp., 94. punkts).
- 219 Šajā gadījumā *Italgas* atsaucas uz Tiesas 2003. gada 27. novembra spriedumu apvienotajās lietās no C-34/01 līdz C-38/01 *Enirisorse* (*Recueil*, I-14243. lpp., 31.–40. punkts), kurš atkārtoti iepriekš šī sprieduma 107. punktā minētajā spriedumā lietā *Altmark* izteiktos nosacījumus.
- 220 Tomēr, tā kā Komisijai nebija pienākuma, ņemot vērā pieejamo informāciju, pārbaudīt *Veneziana Gas* un *Coopservice* individuālo situāciju (skat. šī sprieduma 215. punktu), ir jākonstatē, ka apstrīdētais lēmums šajā sakarā ievēro EKL 87. panta 1. punktu un nepārkāpj nediskriminācijas principu un tā pamatojums nav pretrunīgs tādēļ, ka Komisija aprobežojas ar pašvaldības uzņēmumu individuālās situācijas pārbaudi.
- 221 Visu šo iemeslu dēļ visi prasītāju un Itālijas Republikas pamati, kas atsaucas uz aplūkotā pasākuma apgalvoto kompensējošo raksturu, ir jāuzskata par nepamatotiem.

Par apgalvoto iespaida uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un ietekmi uz konkurenci neesamību

222 Kā uzskata prasītāji un Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* [prasījumu] atbalstam, Komisijai ir pienākums pārbaudīt, vai aplūkotā atbalsta shēma varēja iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci attiecīgās galvenajās darbības nozarēs. Tie it īpaši pārmet Komisijai attiecīgo tirgu vietējā rakstura neņemšanu vērā. Apstrīdētais lēmums līdz ar to esot nepietiekami pamatots un pārkāpjot EKL 87. panta 1. punktu. Turklāt, ņemot vērā tikai pašvaldības uzņēmumu darbības vietējo raksturu, Komisija neesot ievērojusi nediskriminācijas principu un pretrunīgi pamatojusi apstrīdēto lēmumu.

223 Apstrīdētā lēmuma 49. apsvērumā noteikts:

“[...] konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā izkropļo fakts, ka sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu piešķir visiem uzņēmumiem, kuru starpā ir uzņēmumi, kas veic ekonomiskās darbības, kas ir tirdzniecības šo dalībvalstu starpā priekšmets. Pamatojoties uz Itālijas iestāžu iesniegto informāciju, tiek konstatēts, ka uzņēmumi saņēmēji tostarp darbojas tādās nozarēs, kas ir intensīvas tirdzniecības priekšmets, kā ražošanas nozare un pakalpojumu nozare.”

224 Ņemot vērā šo kodolīgo pamatojumu, ir jākonstatē — kā to norāda arī prasītāji —, ka, ņemot vērā datus par atsevišķām nozarēm, ko tai nosūtīja valsts iestādes, Komisija pamatojās šajā lietā uz vispārēju pieņēmumu tiktāl, ciktāl attiecīgā atbalsta shēma aptvēra visas darbības nozares vienā noteiktā ģeogrāfiskā zonā.

- 225 Ir jāpārbauda, vai šāda pieceja varētu tikt uzskatīta par atbilstošu EKL 87. panta 1. punktam un pienākumam norādīt pamatojumu.
- 226 Lai pierādītu, ka Komisijai bija pienākums veikt attiecīgo tirgu analīzi, prasītāji norāda tostarp uz Tiesas 1987. gada 14. oktobra spriedumu lietā 248/84 Vācija/Komisija (*Recueil*, 4013. lpp.), 1996. gada 24. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-329/93, C-62/95 un C-63/95 Vācija u.c./Komisija, sauktu "Bremer Vulkan" (*Recueil*, I-5151. lpp.), iepriekš šī sprieduma 195. punktā minēto spriedumu lietā "Maribel bis/ter", iepriekš šī sprieduma 52. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija, iepriekš šī sprieduma 101. punktā minēto 2002. gada 7. marta spriedumu lietā Itālija/Komisija un iepriekš šī sprieduma 45. punktā minēto Pirmās instances tiesas spriedumu apvienotajās lietās *Alzetta* u.c./Komisija, un pārsūdzēto apelācijas kārtībā 2006. gada 6. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-304/04 un T-316/04 Itālija un *Wam*/Komisija (Krājumā nav publicēts).
- 227 No judikatūras analīzes izriet, ka prasības par pamatojuma norādīšanu un Komisijas analīzi par valsts atbalsta pasākuma ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci loģiski mainās atkarībā no šī pasākuma individuālā vai vispārējā rakstura.
- 228 Attiecībā uz individuāliem atbalstiem Kopienu tiesa pārbauda, vai apstrīdētā lēmuma pamatojums, lai noteiktu, ka pārbaudītais pasākums spēj iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci, balstās uz tādiem konkrētiem faktiem kā uzņēmuma saņēmēja izmērs, tā eksporta darbības, atbalsta summa (Tiesas 1980. gada 17. septembra spriedums lietā 730/79 *Philip Morris Holland*/Komisija, *Recueil*, 2671. lpp., 10. un 11. punkts). Tas no Komisijas puses prasa tirgus situācijas konkrētu ekonomisko analīzi (iepriekš šī sprieduma 226. punktā minētais spriedums lietā *Bremer Vulkan*, 53. punkts; Pirmās instances tiesas 2006. gada 22. februāra spriedums lietā T-34/02 *Le Levant 001* u.c./Komisija, Krājums, II-267. lpp., 123. un 124. punkts, un iepriekš šī sprieduma 226. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās Itālija un *Wam*/Komisija, 73. punkts).

- 229 Pārbaudot nozares atbalsta shēmas, Komisija nevar arī aprobežoties ar abstraktu analīzi. Kopienu tiesa pārbauda arī, ka tā pamatojas uz konkrētiem faktiem saistībā, piemēram, ar attiecīgās atbalsta shēmas vai attiecīgā tirgus īpašībām, lai novērtētu atbalsta ietekmi (skat., piemēram, iepriekš šī sprieduma 45. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 87. punkts, un iepriekš šī sprieduma 52. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Itālija un Sardegna Lines/Komisija*, 69. punkts, kurā Tiesa atcēla apstrīdēto lēmumu nepietiekama pamatojuma dēļ, pamatojot ar to, ka Komisija nebija ņēmusi vērā, ka attiecīgā kabotāžas ar Vidusjūras salām nozare attiecīgajā laikposmā nebija liberalizēta).
- 230 Savukārt attiecībā uz daudznazaru atbalsta shēmām no judikatūras izriet, ka Komisija var aprobežoties ar attiecīgās programmas īpašību izpēti, lai novērtētu, vai sakarā ar palielinātu atbalsta summu vai procentiem, atbalstīto ieguldījumu īpašībām vai citiem nosacījumiem, ko šī programma paredz, tā nodrošina jūtamu priekšrocību saņēmējiem salīdzinājumā ar to konkurentiem un ir tāda, kas dod būtisku labumu uzņēmumiem, kas piedalās tirdzniecībā dalībvalstu starpā (šajā sakarā skat. iepriekš šī sprieduma 226. punktā minēto spriedumu lietā *Vācija/Komisija*, 18. punkts; iepriekš šī sprieduma 195. punktā minēto spriedumu lietā “*Maribel bis/ter*”, 48. punkts, un iepriekš šī sprieduma 104. punktā minēto 2002. gada 7. marta spriedumu lietā *Itālija/Komisija*, 89. un 91. punkts).
- 231 No tā izriet, ka tādas atbalsta shēmas gadījumā kā šajā lietā visiem noteiktā teritorijā esošiem uzņēmumiem Komisijai nebūtu jāprasa, lai tie pierāda, pamatojoties pat uz vispārīgu tirgus situācijas pārbaudi, paredzamu šīs shēmas ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci visās attiecīgajās darbības nozarēs.
- 232 Šajā sakarā ir faktiski jāatgādina, ka valsts atbalstu jautājumā pierādīšanas pienākumu sadalījums ir pakļauts [nosacījumam], ka Komisija un attiecīgā dalībvalsts ievēro savus procesuālos pienākumus, šai iestādei istenojot pilnvaras aicināt dalībvalsti tai sniegt visu nepieciešamo informāciju (iepriekš šī sprieduma 212. punktā minētais spriedums lietā *Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija*, 35. punkts).

- 233 Konkrētāk, attiecīgai dalībvalstij saskaņā ar tās pienākumu sadarboties ar Komisiju un ieinteresētajām personām, kas ir pienācīgi aicinātas sniegt savus apsvērumus saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu, ir jānorāda savi argumenti un jāsniedz Komisijai visa informācija, kas var izskaidrot visus lietas faktus (skat. šī sprieduma 208. punktu).
- 234 Tieši pamatojoties uz šiem argumentiem un datiem, kas tai tādējādi tika iesniegti, Komisijai ir pienākums — ievērojot tās procesuālos pienākumus (skat. šī sprieduma 212. punktu) — rūpīgi un neatkarīgi pārbaudīt, vai attiecīgais pasākums var iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci. Komisijai nav pienākuma pēc savas iniciatīvas un saskaņā ar minējumiem pārbaudīt, kas ir tie faktiskie vai tiesiskie pierādījumi, kas varēja tai tikt iesniegti administratīvajā procesā (šajā sakarā skat. iepriekš šī sprieduma 210. punktā minēto spriedumu lietā *Komisija/Sytraval un Brink's France*, 60. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra spriedumu lietā *T-109/01 Fleuren Compost/Komisija, Recueil*, II-127. lpp., 49. punkts).
- 235 Tādējādi daudznozaru atbalsta shēmas gadījumā Komisijai ir tikai pienākums kontrolēt, pamatojoties uz konkrētiem faktoriem, vai noteiktās atsevišķās nozarēs aplūkotais pasākums atbilst diviem iepriekš minētajiem EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem, ja šim nolūkam administratīvajā procesā tai tika sniegta atbilstoša pietiekam informācija. Ja nav pietiekamas informācijas, Komisija var saskaņā ar judikatūru pamatoties uz pieņēmumu, kas balstīts uz attiecīgās atbalsta shēmas īpašību analīzi (skat. 230. punktu).
- 236 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jautājums par to, vai lēmuma pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu. Lai gan Komisijai nav pienākuma lēmuma pamatojumā atbildēt uz visiem attiecīgās dalībvalsts vai ieinteresēto personu administratīvajā procesā norādītajiem faktiem un tiesību aspektiem,

tai tomēr ir jāņem vērā visi atbilstošie lietas apstākļi un faktori, lai ļautu Kopienų tiesām veikt likumības kontroli un darīt zināmus gan dalībvalstīm, gan ieinteresētajām personām apstākļus, kādos tā piemēroja Līgumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways u.c./Komisija, Recueil, II-2405. lpp., 94. punkts* un tajā minētā judikatūra).

237 No tā izriet, ka pienākuma norādīt pamatojumu, kas ir Komisijai daudznozarų atbalsta shēmas gadījumā, apjoms ir atkarīgs it īpaši no šīs shēmas ietekmes uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci, no šai iestādei administratīvā procesa kontekstā paziņotajiem datiem un faktiem.

238 Visbeidzot, Komisijas lēmuma likumība ir jānovērtē, pamatojoties tikai uz tiem faktiem, kas tai bija zināmi lēmuma pieņemšanas laikā, un nevis šai iestādei nezināmiem faktu argumentiem, kas administratīvajā procesā tai netika darīti zināmi (iepriekš šī sprieduma 212. punktā minētais spriedums lietā *Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija, 72. un 73. punkts*).

239 Šajā lietā līdz ar to saskaņā ar pieejamiem datiem, ko administratīvajā procesā Komisijai nosūtīja Itālijas iestādes, komiteja un Venēcijas pašvaldība un kurus Komisijas iesniedza pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma, ir jānovērtē, vai šī iestāde ir juridiski pareizi pierādījusi, ka attiecīgie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem varēja iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un ietekmēt konkurenci, un vai šajā sakarā apstrīdētais lēmums bija pietiekami pamatots.

240 Šajā gadījumā, kā to tiesas sēdē uzsvēra arī prasītāji, Itālijas iestādes 1999. gada 23. janvāra vēstulē norādīja, ka uzņēmumi, kas darbojas būvniecības, tirdzniecības, viesnīcu un vispārēju ekonomisko interešu pakalpojumu nozarēs, nav spējīgi piedalīties tirdzniecībā. Šis apliecinājums tomēr netika pamatots ne ar vienu juridisku vai faktisku argumentu. Konkrētāk, *INPS* tabulās, kas pievienotas šai vēstulei un uz kurām ir atsauce apstrīdētajā lēmumā (6. apsvēruma), ir tikai informācija par attiecīgā pasākuma ieviešanu, sadalot atbilstoši pa nozarēm un gadiem, saistībā ar uzņēmumu saņēmēju skaitu un izmēru, kā arī attiecīgo darbinieku skaitu. Turklāt tajās nav neviena pierādījuma vai datu, kas ļautu noteikt tirgu pilnībā vietējo raksturu, it īpaši nozarēs, uz kurām Itālijas iestādes norāda iepriekš minētajā vēstulē.

241 Turklāt it īpaši darbības nozaru, kurās darbojas uzņēmumi prasītāji, vietējais raksturs neizriet no komitejas 1998. gada 17. marta apsvērumiem un *COSES* pētījumiem, galvenokārt no 1998. gada marta pētījuma, kurā analizēta konkurences situācija it īpaši komercnozārēs saistībā ar tūrismu, viesnīcām un ēdināšanu, pakalpojumiem un tradicionālo amatniecību, piemēram, Murano stiklu. Šajā pētījumā attiecībā uz visām pētītajām nozarēm tika aplūkota tikai konkurence ar tirgus dalībniekiem, kas dibināti uz cietzemes. Savukārt jautājums saistībā ar attiecīgā pasākuma ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un saņēmēju konkurētspēju salīdzinājumā ar tirgus dalībniekiem, kas dibināti citās dalībvalstīs vai citās Itālijas teritorijās, tajā netika norādīts. Turklāt uzturēšanas un tīrīšanas pakalpojumu nozares, kurās darbojas *Coopservice*, un gāzes izplatīšanas nozare, kurā darbojas *Veneziana Gas*, netika analizētas. Attiecībā it īpaši uz pakalpojumiem iepriekš minētais pētījums tikai ļoti vispārīgi atsaucas uz “apakalpojošo nozari” (1.4. punkts).

242 No tā izriet, ka administratīvā procesa laikā Komisijai nosūtītajos apsvērumos un dokumentos netika norādīts neviens fakts vai konkrēti dati, lai vērstu šīs iestādes uzmanību uz noteiktu nozaru konkrēto stāvokli un ļautu tai cita starpā pierādīt, ka šajās nozarēs attiecīgie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem nevarēja iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci.

243 Šajos apstākļos Komisijai, kas ir pilnībā izpildījusi savus procesuālos pienākumus (skat. šī sprieduma 214. punktu), nav pienākuma pieprasīt papildu informāciju no valsts iestādēm, lai pārbaudītu, vai ir izpildīti nosacījumi par EKL 87. panta 1. punkta piemērošanu saistībā ar iesaisti uz tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmi uz konkurenci attiecīgajās dažādajās darbības nozarēs un it īpaši viesnīcu, gāzes piegādes un uzturēšanas un tīrīšanas pakalpojumu nozarēs, kurās darbojas uzņēmumi prasītāji.

244 Šajā sakarā pretēji uzņēmumu prasītāju apgalvojumiem tiesas sēdē to situācija un pārējo atbalsta shēmas saņēmēju situācija atšķiras no identificēto pašvaldību uzņēmumu, par ko Komisijai administratīvajā procesā tika sniegta precīza informācija, situācijas (skat. šī sprieduma 202. punktu). Pamati par nediskriminācijas principa pārkāpumu un pamatojuma pretrunīgumu līdz ar to ir jānoraida.

245 Turklāt, ciktāl no Komisijai nosūtītajiem dokumentiem izriet, ka šai iestādei nebija konkrētas informācijas par to darbības nozaru specifiskumu, nav pieļaujams, ka prasītāji atsaucas uz šo specifiskumu, lai pierādītu, ka tie darbojas noteikti vietējā tirgū vai — kas attiecas uz *Italgas* — ka aplūkotajā laikposmā gāzes piegādes nozare konkurencei nebija atvērta.

246 Turklāt prasītāju argumenti par aplūkotā atbalsta nelielo summu un faktu, ka lielākā daļa uzņēmumu saņēmēju darbojas tikai vietējā līmenī, nevar tikt pieņemti.

247 Atbalsta relatīvi nelielā nozīmē vai uzņēmuma saņēmēja relatīvi pieticīgais izmērs *a priori* neizslēdz iespējamību, ka tiek iespaidota tirdzniecība dalībvalstu starpā. Konkrētāk, relatīvi nelielas nozīmes atbalsts var iespaidot tirdzniecību, ja nozarē, kurā darbojas to saņēmušie uzņēmumi, ir spraiga konkurence. Tādējādi, ka nozarei raksturīgs liels skaits mazu uzņēmumu, pat individuālā ziņā relatīvi pieticīgs, bet visiem vai ļoti lielai daļai nozares uzņēmumu potenciāli pieejamam atbalstam var būt iespaids uz tirdzniecību dalībvalstu starpā (skat. iepriekš šī sprieduma 107. punktā minēto spriedumu lietā *Xunta de Galicia*, 41.–43. punkts un tajos minētā judikatūra). Turklāt šajā lietā Komisija apstrīdētajā lēmumā skaidri izslēdz pasākumus, kas atbilda EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomas *de minimis* normai (skat. šī sprieduma 103. punktu).

248 Tāpat, pat ja pieņemtu, ka lielākā daļa uzņēmumu saņēmēju darbojās tikai vietējā līmenī, kas netika pierādīts, šis apstāklis katrā ziņā ir nebūtisks. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsts var iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un izkropļot konkurenci, pat ja uzņēmumi saņēmēji, kas konkurē ar ražotājiem citās dalībvalstīs, savu darbību veic tikai vietējā līmenī. Ja dalībvalsts piešķir atbalstu uzņēmumam, iekšējā ražošana var saglabāties [tajā pašā līmenī] vai pieaugt, kā rezultātā citās dalībvalstīs reģistrēto uzņēmumu iespējas eksportēt savu produkciju uz šīs dalībvalsts tirgu samazinās (skat. šajā sakarā iepriekš šī sprieduma 104. punktā minēto 2002. gada 7. marta spriedumu lietā Itālija/Komisija, 84. punkts; iepriekš šī sprieduma 107. punktā minēto spriedumu lietā *Xunta de Galicia*, 40. punkts; iepriekš šī sprieduma 209. punktā minēto 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā Itālija/Komisija, 117. punkts, un iepriekš šī sprieduma 45. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 91. punkts).

249 Visu šo iemeslu dēļ, ņemot vērā, pirmkārt, aplūkotās atbalsta shēmas īpašības, kas paredz atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem visiem uzņēmumiem, kas reģistrēti Venēcijā vai Kiodžā, un, otrkārt, faktus un datus, kas Komisijai tika nosūtīti administratīvajā procesā, šī iestāde ir ievērojusi EKL 87. panta 1. punktu, uzskatot, ka šāda shēma dod priekšrocības uzņēmumiem, kas darbojas tādās nozarēs,

kurās norit intensīva tirdzniecība, kā ražošanas nozare vai pakalpojumu nozare, pat vispārīgi neatsaucoties uz precīziem tirgiem un nepamatojoties uz konkrētām atsevišķu šo tirgu īpašībām.

250 Turklāt Komisija, šādi pamatojot apstrīdēto lēmumu (skat. šī sprieduma 223. punktu), kodolīgi, bet skaidri norādīja iemeslus, kuru dēļ attiecīgie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem var iespaidot tirdzniecību dalībvalstu starpā un ietekmēt konkurenci.

251 Pretēji prasītāju apgalvojumiem šis pamatojums ir pietiekams, lai ļautu Itālijas iestādēm noteikt uzņēmumus, kam ir jāatdod saņemtais atbalsts, izpildot šo lēmumu. Kā jau tika nospriests (skat. šī sprieduma 100.–111. punktu), šīm iestādēm, izpildot apstrīdēto lēmumu, nav jāpārbauda katrā atsevišķā gadījumā, vai ir izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi.

252 No tā izriet, ka pietiek ar apstrīdēto lēmumu un nav bijis ne vajadzīgs, ne norādīts papildu pamatojums. Šajā sakarā Komisijas 2001. gada 29. augusta un 29. oktobra atbildes — uz ko atsaucas prasītāji — uz lūgumiem par izskaidrojumiem par šī lēmuma izpildes nosacījumiem, ko tai adresēja valsts iestādes, bija tikai šīs iestādes un valsts iestāžu uzticīgas sadarbības pienākuma ietvaros.

253 Visu šo iemeslu dēļ pamati par EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un pamatojuma neesamību ir jānoraida kā nepamatoti.

2. Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu un pamatojuma neesamību

a) Lietas dalībnieku argumenti

Prasītāju argumenti

— Lieta T-254/00

²⁵⁴ Prasītāja *Hotel Cipriani* norāda, ka EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu ir jāinterpretē saskaņā ar EKL 2. pantā noteiktajiem un īpaši ar EKL 158. un turpmākajiem pantiem ieviestajiem ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem. Vienota tirgus īstenošana un konkurences aizsardzība pašas par sevi nav mērķis, bet to mērķis ir būtisku Līguma mērķu īstenošana. Reģionālais atbalsts ir būtisks līdzeklis šo mērķu sasniegšanā, kas neesot struktūrfondu “monopols”. Līdz ar to Komisijai esot pienākums atbilstoši tās rīcības brīvībai piemērot noteikumus par reģionālo atbalstu elastīgi, atsevišķos gadījumos paredzot atšķirīgus risinājumus, lai ņemtu vērā attiecīgo situāciju mērķu objektīvo specifiskumu, lai nodrošinātu šiem noteikumiem lietderīgu iedarbību un īstenotu to mērķus.

²⁵⁵ Šajā lietā atkāpes nosacījumi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu esot izpildīti. Konkrētāk, apstrīdētajā lēmumā esot acīmredzama kļūda vērtējumā un trūkst pamatojuma, jo tas no šīs atkāpes saņemšanas izslēdz visu Venēcijas teritoriju.

256 Pirmkārt, prasītāja apalvo, ka attiecīgie pasākumi, kas paredzēti Venēcijas pilsētas sociāli ekonomiskās struktūras saglabāšanai, pilnībā atbilst Kopienų reģionālā atbalsta shēmas mērķiem. Daļa Venēcijas teritorijas, konkrētāk, lagūnas salas — tostarp Džudekas [*Giudecca*] sala, uz kuras atrodas *Hotel Cipriani* —, esot to Itālijas reģionu vidū, kas var saņemt palīdzību struktūrfondu mērķa Nr. 2 ietvaros, kā arī to Itālijas reģionu kartē, kam atļauts saņemt EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi.

257 Turklāt visa Venēcijas teritorija ietilpstot iepriekš minēto Pamatnostādņu par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās piemērošanas jomā, jo uz to attiecas Kopienų iniciatīva mazāk nodrošinātām pilsētu teritorijām, saukta par iniciatīvu “URBAN” (pamatnostādņu 7. punkts). Tā turklāt atbilstot citiem alternatīviem atbilstības kritērijiem. Pretēji Komisijas apgalvojumiem (apstrīdētā lēmuma 72. apsvērumš) šīs pamatnostādnes tika iecerētas kā instruments, kas paredzēts pārējo shēmu, kuru mērķis ir ekonomiskās un sociālās kohēzijas aizsardzība un kuras Komisija atzina par daļējām un nepiemērotām, papildināšanai (pamatnostādņu 1. punkts). Tas atbilst arī vajadzībai ņemt vērā citus sociāli ekonomiskos rādītājus, kas atbilst iekšpilsētu realitātei (pamatnostādņu 7. punkts). Šajā gadījumā tādu īpašu kritēriju piemērošana, kādi ir paredzēti iepriekš minētajās pamatnostādņēs, Venēcijas gadījumā esot objektīvi pamatota ar papildu izdevumiem saistībā ar insularitāti un risku padarīt Venēciju par “pilsētu muzeju” bez autentiskas ekonomiskas un sociālas struktūras. 2002. gada 22. maija paziņojumā par šo Kopienų pamatnostādņu termiņa beigām Komisija esot turklāt uzsvērusi, ka atbalsts mazāk nodrošinātām pilsētu teritorijām var tikt uzskatīts par saderīgu “konkrētā gadījumā un atbilstoši īpašiem atbalsta projekta apstākļiem, tieši pamatojoties uz [EKL] 87. panta 3. punkta c) [apakšpunktu]”.

258 Tādējādi sakarā ar insularitāti Venēcijas situācija esot absolūti specifiska, kas pamatojot elastīgāku pieeju no Komisijas puses attiecībā uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanu, kā Eiropas Parlaments to tieši aicināja 1999. gada 16. aprīļa rezolūcijā par krīzes situāciju Venēcijā (OV C 219, 511. lpp.).

259 Otrkārt, prasītāja norāda, ka attiecīgie pasākumi tikai daļēji kompensē papildu izdevumus, kuru esamību Komisija apstrīdētajā lēmumā neapstrīdot (78. apsvērums). Tie līdz ar to esot samērīgi ar iecerēto attīstības mērķi un tādējādi negroza tirdzniecības nosacījumus apjomā, kas ir pretējs kopējām interesēm. Tas *a fortiori* attiecas uz viesnīcu un ēdināšanas jomu.

— Lieta T-270/00

260 Prasītāja *Italgas* atgādina, ka Komisijai, lai izvairītos no analoģu situācijas aplūkošanas atšķirīgi, ir jāpiemēro EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts saskaņā ar objektīviem kritērijiem, ko tā pati vispārīgi nosaka interpretācijas paziņojumos, kas nodrošina tās praksei turpinātību un paredzamību, ko prasa tiesiskās drošības princips. Šie paziņojumi tomēr neļaujot izveidot izsmeļošu sarakstu ar palīdzību, kam var piemērot šajā pantā paredzēto reģionālo atkāpi. Tādējādi tie neatbrīvo Komisiju no pārbaudes, vai citas palīdzības, kas paredzētas, lai novērstu īpašas vietējās problēmas, ir jāatļauj saskaņā ar šo pantu. Pirmās instances tiesa esot nospriedusi šajā sakarā, ka pasākumi, kas neietilpst Kopienų pamatnostādņēs par EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanu, tomēr var saņemt šajā pantā paredzēto atkāpi, ja tirdzniecības nosacījumi nav grozīti pretēji kopējām interesēm (Pirmās instances tiesas 2001. gada 4. aprīļa spriedums lietā T-288/97 *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisija, Recueil, II-1169. lpp., 72. punkts*).

261 Šī interpretācija izriet arī no iepriekš minētajām Kopienų pamatnostādņēm par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās, kurās Komisija esot pieļāvusi, ka atsevišķi īpaši vietējie apstākļi — lai gan neatbildot uz strukturālajiem kritērijiem, kas definēti 1998. gadā publicētajās pamatnostādņēs par valsts reģionālo atbalstu (OV C 74, 9. lpp.; turpmāk tekstā — “1998. gada pamatnostādnes”) — tomēr

pamato valsts atbalsta piešķiršanas atļaušanu, piemērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Šajās pamatnostādņēs (I un III punkts) Komisija esot likusi uzsvāru uz 1998. gada pamatnostādņu nepietiekamību, lai atbildētu uz grūtībām saistībā ar uzņēmumu segtajām papildu izmaksām mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās.

262 Šajā lietā Komisija neesot ņēmusi vērā tos pašus vērtējuma kritērijus, lai atzītu, ka Venēcijai ir īpaša izņēmuma situācija, kas, lai gan nav paredzēts iepriekš minētajās pamatnostādņēs, pamatotu valsts palīdzību, piemērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Itālijas iestādes un Venēcijas kopiena esot norādījušas administratīvajā procesā uz atļaujas iespēju, ņemot vērā lagūnas zonas unikālo situāciju, kurai tās lūdza *ad hoc* risinājumu neatkarīgi no ierasto strukturālo indikatoru sniegtajiem datiem un reģionālā atbalsta shēmas, kuru piemērošanu vai grozīšanu tās netika lūgušas.

263 Tomēr apstrīdētajā lēmumā (74. apsvēruma) Komisija esot aprobežojusies ar norādi uz “jaunu faktu”, kas pamatotu lūgto atkāpi, neesamību, tomēr nenorādot iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka Itālijas iestāžu norādītie fakti nebija pietiekami šādas atkāpes pamatošanai.

264 Turklāt prasītāja norāda, ka apstrīdētais atbalsts tika piešķirts pirms reformas, ko ieviesa 1998. gada pamatnostādnes. Šajā kontekstā Komisija neesot norādījusi tiesisko un faktisko pamatojumu savam atteikumam piešķirt lūgto atkāpi. Tā nepaskaidrojot,

kāpēc tolaik spēkā esošajās pamatnostādnēs definētie kritēriji nepieļauj ņemt vērā Venēcijas īpašo situāciju saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

265 Saskaņā ar judikatūru Komisijai esot pienākums ņemt vērā visus atbilstošos apstākļus, lai novērtētu atbalsta saderīgumu EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta ietvaros (iepriekš šī sprieduma 228. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Philip Morris Holland/Komisija*, 17. punkts, un 1990. gada 21. marta spriedums lietā *C-142/87 Beļģija/Komisija*, saukts "Tubemeuse", *Recueil*, I-959. lpp., 56. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedums lietā *T-152/99 HAMSA/Komisija*, *Recueil*, II-3049. lpp., 48. punkts). Tās lēmumā esot bijis jābūt adresātiem saprotamam pamatojumam (Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā *40/85 Beļģija/Komisija*, *Recueil*, 2321. lpp., 21. punkts).

266 Šajā lietā apstrīdētajam lēmumam līdz ar to esot būtiski trūkumi pamatojumā sakarā ar Itālijas valdības un ieinteresēto personu apsvērumu neņemšanu vērā. Šī pamatojuma neesamība esot vēl redzamāka, ņemot vērā Deklarāciju Nr. 30 par reģioniem, kas atrodas uz salām, kas pievienota Amsterdamas līguma Nobeiguma aktam, kas noteic, ka Kopienų tiesiskajam regulējumam jāņem vērā strukturālie trūkumi, kas saistīti ar to insularitāti, un ka par labu šiem reģioniem var tikt pieņemti "īpaši pasākumi". Apstrīdētajā lēmumā (30. piezīme pie 78. apsvēruma) Komisija esot tikai norādījusi, ka norādītās apgalvotās grūtības neesot saistītas ar lagūnas teritoriju insularitāti un līdz ar to neesot strukturālie traucējumi, kas paredzēti iepriekš minētajā Deklarācijā Nr. 30.

267 Turklāt prasītāja uzsver, ka atbrīvojumi, par ko ir strīds, ir atbalsta pasākumi nodarbinātībai, kas attiecinā uz Venēcijas un Kiodžas teritoriju principus, kas regulē nodarbinātības politiku Mecodžorno. Apstāklis, ka Venēcija neatbilst Pamatnostādņu par atbalstu nodarbinātībai 22. punktā definētajiem kritērijiem, neradot šķērsli reģionālas atkāpes piemērošanai tai par labu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Komisija saglabājot brīvību progresējoši grozīt savu praksi ar

nosacījumu, ka tiek ievēroti iepriekš minētie kritēriji pamatnostādņēs, kas tos nosaka, skaidri paredzētos gadījumos. Tā varot tostarp piemērot pēc analogijas citus principus, kas ir šo pamatnostādņu pamatā neatkarīgi no paziņojuma, kura mērķis ir noregulēt tieši šajā lietā esošo gadījumu, pieņemšanas.

268 Visbeidzot, apstrīdētajā lēmumā esot kļūda tiesību piemērošanā, jo tas 1. panta otrajā daļā noteic, ka 1994. gada 5. augusta ministrijas rīkojuma 2. pantā paredzētais atbalsts ir ar kopējo tirgu nesaderīgs atbalsts, ja tas tiek piešķirts uzņēmumiem, kas nav MVU un kas nav dibināti zonās, kam ir tiesības uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi. Tā kā šī atbalsta mērķis ir jaunu darba vietu radīšana, tam esot jāsaņem, piemērojot Pamatnostādņu par atbalstu nodarbinātībai 20. punktu, EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētā atkāpe, ja runa ir par atbalstu, kas paredzēts “noteiktu darbību attīstības atvieglošanai”. Šajā kontekstā atbalsts, kas paredzēts jaunu darba vietu radīšanai, esot jāatzīst par saderīgu, pat ja tas ir piešķirts uzņēmumiem, kas atrodas ārpus zonām, kas var saņemt iepriekš minētajā pantā paredzēto reģionālo atkāpi.

269 Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam, norāda, ka Komisija pati ir atzinusi aizstāvības rakstā (191. punkts), ka reģionālā atkāpe, kas paredzēta EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā, varēja pienācīgi atbilst tāda veida prasībām kā tās, ko *Italgas* iesniedza attiecībā uz Venēciju, bez vajadzības radīt *ad hoc* regulējumu. Šo nostāju Itālijas iestādes esot aizstāvējušas administratīvajā procesā. Tomēr Komisija, neapstrīdot šo iestāžu argumentus par nenovēršamu lagūnas zonu ekonomiskās struktūras degradāciju, neesot ņēmusi vērā to lūgumu piemērot atkāpi saskaņā ar iepriekšminēto pantu attiecībā uz Venēcijas salas un lagūnas daļu. Apstrīdētajam lēmumam (74. apsvērums) tādējādi trūkstot pamatojuma. Turklāt Komisijas bailes radīt lielu skaitu analoģu lūgumu par atkāpi neesot pamatotas, ņemot vērā Venēcijas salas un lagūnas īpatnības.

— Lieta T-277/00

270 Prasītāji, *Coopservice* un komiteja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā esot kļūda pamatojumā un trūkstot pamatojuma tiktāl, ciktāl Komisija neņem vērā — pārbaudot, vai aplūkotā shēma var saņemt reģionālo atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, — Venēcijas un Kiodžas salu raksturu, kas pamatotu attiecīgo pasākumu piešķiršanu. Konkrētāk, Komisija nepamatoti un kļūdaini esot izslēgusi Amsterdamas līguma Deklarācijas Nr. 30 piemērošanu. No šīs deklarācijas izrietot, ka insularitāte pamatojot atbalsta atļaušanu saskaņā ar pieņēmumu par strukturāliem traucējumiem, kas ietekmē salu reģionus tikai to insularitātes dēļ.

Komisijas argumenti

271 Komisija apgalvo, ka savas atkāpes dēļ EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē šauri. Reģionālo atkāpju izņēmuma raksturs skaidri izrietot no 1998. gada pamatnostādņēm (1. punkta ceturtdaļa), kas aizstāja Komisijas 1988. gada 12. augusta Paziņojumu par [EKL 87.] panta 3. punkta a) un c) apakšpunkta piemērošanas veidu reģionālajam atbalstam (OV C 212, 2. lpp.; turpmāk tekstā — “1988. gada 12. augusta paziņojums”). Šajās pamatnostādņēs izteiktie noteikumi Komisijai esot saistoši.

272 Komisija šajā sakarā atgādina, ka katras dalībvalsts zonas, kas var saņemt reģionālo atkāpi, esot iekļautas šīs iestādes, pamatojoties uz kopējiem kritērijiem un dalībvalsts paziņotu projektu, apstiprinātā reģionālā atbalsta kartē saskaņā ar šajās 1998. gada pamatnostādņēs noteikto procedūru (it īpaši 3.10. punkts).

273 Šajā lietā aplūkotā atbalsta shēma esot paredzēta arī uzņēmumiem, kas ir reģistrēti zonās, kam nav tiesību uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi. Kā to norādīja Komisija apstrīdētajā lēmumā (68. apsvērums), ar šo apstākli pietiekot, lai pamatotu to, ka šī shēma nevar saņemt reģionālo atkāpi. Pārbaudot atbalsta shēmu, Komisijai neesot pienākuma analizēt katra uzņēmuma saņēmēja individuālo situāciju. Tādējādi pretēji *Hotel Cipriani* apgalvotajam apstrīdētajam lēmumam netrūkst pamatojuma tādēļ, ka Komisija neņēma vērā faktu, ka šī prasītāja bija reģistrēta zonā, kam ir tiesības uz reģionālo atkāpi.

274 Turklāt šo pašu iemeslu dēļ Komisija esot pamatoti atteikusies pieņemt Itālijas iestāžu lūgumu ar mērķi saņemt atļauju atbalsta shēmai, kas aplūkota saskaņā ar EKL 87. panta 3. panta c) apakšpunktā, sakarā ar Venēcijas īpašo novietojumu, kam raksturīga vajadzība izvairīties no pilsētas iedzīvotāju skaita samazināšanās, tās ražošanas darbību krituma un tās pārvēršanās pilsētā muzejā, un aplūkoto pasākumu apgalvoto kompensējošo raksturu (apstrīdētā lēmuma 67. apsvērums).

275 Turklāt Komisija apstrīd, ka Venēcija ietilpst pamatnostādņu par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās piemērošanas jomā.

276 Turklāt tā norāda, ka *ad hoc* regulējums par Venēciju katrā ziņā nebija vajadzīgs, lai atbilstu *Italgas* norādītajām prasībām. Šajā gadījumā Itālijas Republika izlēma neiekļaut visu Venēcijas teritoriju ierosinājumā par zonu sarakstu, kas var saņemt EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētās reģionālās atkāpes.

277 Turklāt Komisija norāda, ka apstrīdētajā lēmumā (73. un 74. apsvērumš) tā norādīja iemeslus, kuru dēļ tai nebija nodoma grozīt šī panta piemērošanas metodi, lai pielāgotu to Venēcijas gadījumam, kā Komisija to bija darījusi, kad Kopienā iestājās Zviedrija un Somija.

278 Visbeidzot, Komisija apstrīd *Italgas* tēzi, ka aplūkotā atbalsta shēma paredz analogus pasākumus par labu nodarbinātībai tiem, kas paziņoti regulējumā par Mezodžorno un kas tika attiecināti uz Venēcijas un Kiodžas teritoriju.

279 Attiecībā uz argumentu par aplūkoto pasākumu atbilstību samērīguma principam, uz ko norāda *Hotel Cipriani*, tā atsauca uz vienu individuālu situāciju un vienu noteiktu darbības nozari, ko Komisija nepārbaudīja, novērtējot atbalsta shēmu.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

280 Ir jāatgādina vispirms, ka apstrīdētajā lēmumā (60.–63. apsvērumš un 1. panta pirmā daļa) Komisija, pamatojoties uz Pamatnostādņu par atbalstu nodarbinātībai, kas paredz tikai atbalstu nodarbinātībai, kas nav saistīts ar investīcijām (pamatnostādņu 10. punkts), 20., 21. un 23. punktu, atzina par saderīgiem ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 2. pantā paredzēto darba vietu radīšanai, ja šie atbrīvojumi ir piešķirti uzņēmumiem, kas ir vai nu MVU, vai uzņēmumi, kas ir dibināti zonā, kam ir tiesības saņemt EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā

paredzēto atkāpi, vai uzņēmumi, kas ir pieņēmuši darbā tādu kategoriju darbiniekus, kam ir īpašas grūtības piekļūt vai atkārtoti piekļūt darba tirgum.

281 Savukārt Komisija uzskatīja apstrīdētā lēmuma 1. panta otrajā daļā un 2. pantā, ka atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem darba vietu radīšanai, kas neatbilst vienam no trijiem iepriekš minētajiem alternatīviem nosacījumiem, kā arī vispārējie sociālā nodrošinājuma maksājumu samazinājumi, kas paredzēti ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pantā, kas paredz saglabāt darba vietas (apstrīdētā lēmuma 64. un 65. apsvērums), neatbilst iepriekš minētajās Pamatnostādnēs par atbalstu nodarbinātībai noteiktajiem kritērijiem (22. punkts), lai tos varētu atļaut saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu kā nozares atbalstu, kas paredzēts, lai atvieglotu atsevišķu darbību attīstību, negrozot tirdzniecības nosacījumus pretēji kopējām interesēm.

282 Apstrīdētā lēmuma 67.–78. apsvērumā Komisija pārbaudīja, vai iepriekšējā punktā paredzētie atbrīvojumi varēja — ja nav tiesību saņemt nozares atbrīvojumu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu kā atbalstu nodarbinātībai — saņemt reģionālo atkāpi atbilstoši EKL 87. panta 3. punkta a) vai c) apakšpunktam kā reģionālu atbalstu. Tā šajā sakarā skaidri pamatojās uz savu 1988. gada 12. augusta paziņojumu, kas bija piemērojams aplūkotajā laikposmā no 1995. gada līdz 1997. gada 1. decembrim, datumam, no kura tika apturēta aplūkotā atbalsta shēma (apstrīdētā lēmuma 69. apsvērums).

283 Šo veidu pēc tam pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas 1999. gada 25. novembrī aizstāja 1998. gada pamatnostādnes, kas tika pieņemtas 1997. gada 16. decembrī saistībā ar EKL 88. panta 1. punktā paredzētajām “pienācīgām metodēm” (Tiesas 2002. gada 18. jūnija spriedums lietā C-242/00 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-5603. lpp., 30. punkts) un publicētas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* 1998. gada 10. martā.

284 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai šis pamatnostādnes bija piemērojamas šajā lietā. Šajā sakarā ir norādīts, ka šīs pamatnostādnes to 6.1. punktā noteic, ka Komisija novērtē reģionālā atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu, pamatojoties uz šīm pamatnostādnēm, tiklīdz tās ir pieņemtas. Tās tomēr precizē, ka atbalsta projekti, kas paziņoti pirms šo pamatnostādņu nosūtīšanas dalībvalstīm, tiek novērtēti, pamatojoties uz to paziņošanas laikā spēkā esošajiem kritērijiem. Šajā lietā aplūkotā atbalsta shēma tika nelikumīgi ieviesta kopš 1995. gada. Turklāt Likuma Nr. 30/1997 noteikumi, ar kuriem šo shēmu attiecina uz uzņēmumiem, kas dibināti Venēcijas un Kiodžas teritorijā, kā arī Mecodžorno reģionā, tika paziņoti Komisijai ar 1997. gada 10. jūnija vēstuli, piemērojot Lēmumu 95/155, kas ar noteiktiem nosacījumiem atļāva iepriekš minēto sociālā nodrošinājuma maksājumu samazinājumu shēmu Mecodžorno, un nevis kā formāls paziņojums par atbalsta projektu par labu Venēcijas un Kiodžas uzņēmumiem saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, jo aplūkotā atbalsta shēma bija jau ieviesta. Šādu paziņojumu tādējādi nebūtu jākvalificē kā paziņojumu, kas ļauj piemērot šī paziņojuma brīdī spēkā esošos kritērijus saskaņā ar iepriekš minēto 1998. gada pamatnostādņu 6.1. punktu. Tomēr saskaņā ar 1998. gada pamatnostādņu 6.2. un 6.3. punktā paredzētajiem pārejas noteikumiem, pirmkārt, Komisija varēja ar noteiktiem nosacījumiem atkāpties no šo pamatnostādņu noteikumiem attiecībā uz palīdzību saņemošo reģionu sarakstu atbilstības pārbaudi un turpināt pamatoties šajā sakarā uz tās 1988. gada 12. augusta paziņojumā definēto metodi. Otrkārt, Komisija varēja arī atkāpties ar noteiktiem nosacījumiem no 1998. gada pamatnostādņu noteikumiem attiecībā uz atbalsta intensitāti un kopējā maksimuma saderīguma pārbaudi.

285 No tā izriet, ka Komisijai bija tiesības apstrīdētajā lēmumā pamatoties uz reģionu, kam ir tiesības uz reģionālo atkāpi, karti, kā arī uz atbalsta intensitātes maksimumu un kopējo maksimumu, kas noteikti saskaņā ar metodi EKL 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunkta piemērošanai, kas definēta 1988. gada 12. augusta paziņojumā. Attiecībā uz pārējiem faktiem bija piemērojamas 1998. gada pamatnostādnes.

286 Turklāt, kā to Pirmās instances tiesa atgādināja arī iepriekš šī sprieduma 265. punktā minētajā spriedumā lietā *HAMSA/Komisija* (201. un 202. punkts), no iepriekš minētā

1988. gada 12. augusta paziņojuma (6. punkta pirmā daļa) izriet un 1998. gada pamatnostādnēs tika apstiprināts un paskaidrots (1., 4.1. un 4.11. punkts), ka reģionālā atbalsta, kas var saņemt atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktu, mērķis ir vai nu produktīvas investīcijas, vai darba vietu radīšana saistībā ar šīs investīcijas īstenošanu. Savukārt atbalsts darbībai var tikt atļauts tikai ārkārtas gadījumos, pamatojoties uz EKL 87. panta 3. punkta a) vai c) apakšpunktu (1988. gada 12. augusta paziņojuma 6. punkta otrā daļa un 1998. gada pamatnostādņu 4.15.–4.17. punkts). Pat ja būtu jāuzskata, ka noteikumi par atbalstu darbavietu radīšanai saistībā ar investīcijām un noteikumi par atbalstu darbībai, kas ir 1998. gada pamatnostādnēs, nav piemērojami *ratione temporis* — kas nav atspēkots iepriekš minētajā 6.1. punktā, kurš noteic, ka pamatnostādnes ir piemērojamas no to pieņemšanas brīža, izņemot iepriekš minētos 6.2. un 6.3. punktā paredzētos pārejas noteikumus —, nemainīgs paliek tas, ka kritērijs par saistību ar investīcijām un darbības atbalsta izņēmuma raksturu skaidri izriet no 1988. gada 12. augusta paziņojuma. Turklāt šāda 1988. gada 12. augusta paziņojuma interpretācija ir būtiska, jo tā pilnībā atbilst reģionālo atkāpju saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu mērķim, kas ir atvieglot atsevišķu ekonomikas reģionu attīstību, negrozot tirdzniecības nosacījumus tādā mērā, kas būtu pretējs kopējām interesēm.

287 Apstrīdētajā lēmumā (68. un 69. apsvērums) Komisija līdz ar to pamatoti atgādināja, ka zonas atbilstības kritēriji [EKL 87.] panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētajai reģionālai atkāpei, atbalsta veidi, kas var tikt piešķirti, kā arī atbalsta intensitāte ir noteikti 1988. gada 12. augusta paziņojumā. Šajā kontekstā Komisija uzskatīja, ka aplūkotie pasākumi nevar saņemt šādu atkāpi divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā norādīja, ka tikai daļa Venēcijas pilsētas teritorijas tika iekļauta Itālijas reģionu kartē, kas var saņemt EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto reģionālo atkāpi. Otrkārt, tā norādīja, ka saskaņā ar 1998. gada paziņojumu reģionālā atbalsta mērķis ir vai nu produktīvas investīcijas, vai darba vietu radīšana saistībā ar šīm investīcijām. Tā kā attiecīgie atbrīvojumi par labu darba vietu radīšanai bija darbības atbalsts, tos varēja piešķirt tikai saskaņā ar 1998. gada pamatnostādņu 4.15.–4.17. punktu, ievērojot ļoti striktus nosacījumus, uzņēmumiem, kas darbojas reģionos, kas saņem EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto atkāpi, kuros Venēcija un Kiodža neietilpst. Komisija līdz ar to uzskatīja, ka tos nevarēja kvalificēt kā reģionālus pasākumus (apstrīdētā lēmuma 68.–70. apsvērums). Visbeidzot, attiecībā uz apgalvoto reģionālās

attīstības mērķi Komisija norādīja, ka, ņemot vērā aplūkotās atbalsta shēmas īpašības, nebija nekādas saistības starp šo shēmu un norādītajām strukturālajām grūtībām (78. apsvērums).

288 Komisija pēc tam apstrīdētajā lēmumā (71.–77. apsvērums) noraidīja Itālijas iestāžu, komitejas un Venēcijas pašvaldības norādītos argumentus par labu elastīgāku kritēriju nekā 1988. gada 12. augusta paziņojumā noteiktie piemērošanai. Konkrētāk, tā noliedza, ka ir piemērojusi noteikumus, kas ir izņēmums no šajā paziņojumā noteiktajiem kritērijiem, it īpaši pamatnostādnēs par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās, kas datētas ar 1997. gada 14. maiju, savā 1994. gada 20. decembra paziņojumā par [EKL 87.] panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanas reģionālajam atbalstam metodes grozījumiem sakarā ar gaidāmo Ziemeļvalstu pievienošanos (OV C 364, 8. lpp.) un Lēmumā 94/455 (skat. 2. punktu iepriekš).

289 Piekrītot norādītajai argumentācijai administratīvajā procesā Komisijā, prasītāji un Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam, apgalvo, ka apstrīdētais lēmums neievēro EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu un ir nepietiekami pamatots, jo Komisija neesot pienācīgi ņēmusi vērā īpašās grūtības saistībā it īpaši ar insularitāti, kas raksturīga Venēcijai, lai piešķirtu reģionālo atkāpi par labu atbrīvojumiem no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kuri apstrīdētajā lēmumā atzīti par nesaderīgiem.

290 Ir jānorāda, ka saskaņā ar judikatūru Komisija EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanā bauda plašu rīcības brīvību, kuras īstenošana ietver sarežģītus ekonomiskus un sociālus vērtējumus, kas jāveic Kopienas kontekstā. Tiesas kontrole, ko piemēro šo vērtējuma pilnvaru izmantošanai, aprobežojas ar pārbaudi par to, vai Komisija ievērojusi procesuālās normas un izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, vai faktu materiāli ir precīzi, kā arī vai nepastāv acīmredzama kļūda vērtējumā vai pilnvaru

nepareiza izmantošana (Tiesas 2003. gada 13. februāra spriedums lietā C-409/00 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-1487. lpp., 93. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. oktobra spriedums lietā T-137/02 *Pollmeier Malchow*/Komisija, Krājums, II-3541. lpp., 52. punkts).

291 Turklāt no paša EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un 88. panta formulējuma izriet, ka Komisija pirmajā no šiem diviem noteikumiem minēto atbalstu “var” uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Līdz ar to, lai gan Komisijai vienmēr ir jālemj par tās kontrolētā valsts atbalsta saderīgumu ar tirgu, kaut arī par atbalstu nav paziņots, Komisijai nav pienākuma atzīt šādu atbalstu par saderīgu ar kopējo tirgu (iepriekš šī sprieduma 290. punktā minētais spriedums lietā Spānija/Komisija, 94. punkts, un iepriekš šī sprieduma 290. punktā minētais spriedums lietā *Pollmeier Malchow*/Komisija, 53. punkts).

292 Komisija var noteikt ievirzes tās rīcības brīvības izmantošanai ar tādiem aktiem kā vispārēji noteikumi, paziņojumi vai pamatnostādnes tiktāl, ciktāl šajos aktos ir norādoši noteikumi par virzienu, kas jāievēro šai iestādei, un tie nepārkāpj Līguma noteikumus. Kad Komisija pieņem šādus aktus, kas paredzēti, lai, ievērojot Līgumu, precizētu kritērijus, ko tā paredz piemērot, istenojot savu rīcības brīvību, no tā izriet automātisks šīs rīcības brīvības ierobežojums, jo tai ir pienākums ievērot norādes, ko tā pati sev noteikusi. Šajā kontekstā Pirmās instances tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija ir ievērojusi šos noteikumus (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. decembra spriedumu lietā T-27/02 *Kronofrance*/Komisija, Krājums, II-4177. lpp., 79. punkts un tajā minētā judikatūra; skat. arī iepriekš šī sprieduma 290. punktā minēto spriedumu lietā Spānija/Komisija, 95. punkts, un iepriekš šī sprieduma 290. punktā minēto spriedumu lietā *Pollmeier Malchow*/Komisija, 54. punkts).

293 Tās rīcības brīvības ietvaros, piemērojot EKL 87. panta 3. punktu, Komisija saglabā savas pilnvaras atcelt vai grozīt savus vispārējos noteikumus, paziņojumus vai

pamatnostādnēs, ja apstākļi to liek. Turklāt šie akti attiecas uz ierobežotu nozari un ir pamatoti ar vēlmi ievērot Komisijas noteiktu politiku (Pirmās instances tiesas 1998. gada 30. aprīļa spriedums lietā T-214/95 *Vlaams Gewest/Komisija, Recueil*, II-717. lpp., 89. punkts).

294 Konkrētāk, no judikatūras izriet, ka nevar uzskatīt, ka Komisija ir pati sev atņēmusi pilnvaras atzīt atbalsta saderīgumu, tieši pamatojoties uz EKL 87. panta 3. punktu, ja tā netika ieņēmusi skaidru nostāju attiecīgajā jautājumā attiecīgajā paziņojumā, pamatnostādnēs vai vispārējos noteikumos. Tāds tostarp ir gadījums, kad piemērojamie vispārējie noteikumi skaidri neaizliedz vai to mērķis nav aizliegt lietā piešķirtā atbalsta veidu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2007. gada 20. septembra spriedumu lietā T-375/03 *Fachvereinigung Mineralfaserindustrie/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 143. un 144. punkts).

295 No judikatūras arī izriet, ka šādi vispārējie noteikumi, paziņojumi vai pamatnostādnēs nevar tikt saprasti, ņemot vērā tikai to formulējumu. Tos ir jāinterpretē saskaņā ar EKL 87. pantu un šī noteikuma mērķi, proti, neizkropļotu konkurenci kopējā tirgū. Iepriekš šī sprieduma 292. punktā minētajā spriedumā lietā *Kronofrance/Komisija* (89. punkts) Pirmās instances tiesa norādīja, ka reģionālā atbalsta par labu lieliem investīciju projektiem daudznozaru vispārējie noteikumi var tikt saprasti Komisijas apgalvotajā izpratnē, ka, lai pārbaudītu relatīvo konkurences stāvokļa faktoru, kritērija saistībā ar lejupslidošu tirgu pārbaude ir atļauta tikai pakārtoti, ja dati par attiecīgās nozares kapacitātes izmantošanu ir nepietiekami. Pirmās instances tiesa tomēr uzskatīja, ka šie vispārējie noteikumi bija jāsaprot tādējādi, ka gadījumā, ja dati par attiecīgās nozares kapacitātes izmantošanu neļauj tai secināt, ka šī nozare cieš no strukturālas pārpilnības, Komisijai ir jāpārbauda, vai attiecīgais tirgus ir lejupslidošs, jo šāda interpretācija ir vienīgā, kas atbilst neizkropļotas konkurences mērķim.

296 Tādā pašā veidā Pirmās instances tiesa nosprieda iepriekš šī sprieduma 290. punktā minētajā spriedumā lietā *Pollmeier Malchow/Komisija*, ka Komisijas 1996. gada 3. aprīļa ieteikumu par MVU definīciju noteikumi ir jāinterpretē saskaņā ar ekonomiskās neatkarības kritērija mērķi. Lai gan šie noteikumi būtībā noteica, ka

uzņēmumi, kas par 25 % un vairāk nepieder vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas neatbilst MVU definīcijai, tiek uzskatīti par neatkarīgiem, Pirmās instances tiesa nosprieda, ka šie noteikumi neizmainīja Komisijas rīcības brīvību, lai noteiktu, vai pie grupas piederoši uzņēmumi bija ekonomiska vienība valsts atbalsta noteikumu piemērošanai (skat. it īpaši sprieduma 58.–63. punktu).

297 Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 253. panta noteikumiem Komisijai savi lēmumi ir jāpamato, tajā skaitā tie, ar ko atbalstu neatzīst par saderīgu ar kopējo tirgu, pamatojoties uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. EKL 253. pantā prasītajam pamatojumam ir skaidri un nepārprotami jāparāda Kopienas iestādes, inkriminējošā akta autores, pamatojums, lai ļautu ieinteresētajām personām zināt noteiktā pasākuma pamatojumu un, vajadzības gadījumā, aizstāvēt savas tiesības, kā arī tiesai īstenot kontroli (iepriekš šī sprieduma 290. punktā minētais spriedums lietā Spānija/Komisija, 95. un 98. punkts).

298 Šajā lietā līdz ar to ir jāpārbauda, vai apstrīdētā lēmuma pamatojums (skat. 287. un 288. punktu) var tikt uzskatīts par pietiekamu un vai, ņemot vērā pušu argumentus, Komisija nepārkāpa rīcības brīvības pilnvaras, kas tai ir atbilstošajos paziņojumos, pamatnostādņēs un vispārējos noteikumos saskaņā ar tikko norādīto judikatūru.

299 Attiecībā vispirms uz *Hotel Cipriani* argumentu, ka noteikumi par valsts reģionālo atbalstu ir jāinterpretē elastīgi saskaņā ar ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem, Komisija pamatoti uzsver, ka neizkropļotas konkurences ieviešana iekšējā tirgū (EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 81.–89. pants), pirmkārt, un ekonomiskās un sociālās kohēzijas pastiprināšana (EKL 3. panta 1. punkta k) apakšpunkts un 158.–162. pants), otrkārt, ir divas atsevišķas un autonomas Kopienas politikas.

Struktūrfondi ir galvenais otrās politikas instruments, kamēr EKL 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktā paredzētās reģionālās atkāpes izriet no Kopienas konkurences politikas un ir ierobežotas atbilstoši vajadzībai izvairīties no nepienācīgas izkropļošanas, kas būtu pretēja kopējām interesēm. Šo divu politiku papildinošais raksturs reģionālā atbalsta jautājumā, kas turklāt jau izrietēja no 1988. gada 12. augusta paziņojuma (preambulas ceturrtā daļa), tomēr nenosaka attiecīgi sasniedzamo mērķu hierarhiju. Faktam, kas norādīts Komisijas 2006. gada 24. oktobra Regulas (EK) Nr. 1628/2006 par EKL 87. un 88. panta piemērošanu valstu reģionālajam ieguldījumu atbalstam (OV L 302, 29. lpp.) 3. apsvērumā, kategoriju [bloka] izņēmuma regulā, ko norādījusi *Hotel Cipriani*, ka valsts reģionālais atbalsta uzlabo dalībvalstu un Kopienas ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju kopumā, nebūtu jāietekmē noteikumu, kas regulē valsts reģionālo atbalstu, interpretācija. Konkrētāk, Komisijai nav pienākuma, īstenojot savu rīcības brīvību, piemērot šos noteikumus elastīgāk, lai tādējādi dotu priekšroku ekonomiskās un sociālās kohēzijas politikas mērķiem attiecībā pret konkurences politikas mērķiem. Praksē 1998. gada pamatnostādnēs turklāt ir viens īpašs noteikums (3.10.5. punkts), kura mērķis ir dot priekšroku valsts atbalsta saskaņotībai ar struktūrfondi, vienlaikus nodrošinot šajās pamatnostādnēs noteikto atsevišķo nosacījumu ievērošanu.

300 Pēc tam ir jāpārbauda argumenti par vispārējiem noteikumiem, paziņojumiem un pamatnostādnēm, ko prasītāji ir norādījuši, lai pierādītu, ka šajā lietā Komisijai bija pienākums atzīt atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem par saderīgiem ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

301 Pirmkārt, kā to apstrīdētajā lēmumā (72. apsvēruma) norāda Komisija, vispārējie noteikumi par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās paredz piešķirt nevis reģionālas atkāpes, bet nozares atkāpes saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Ja ir tiesa, ka attiecībā uz grūtību intensitāti, kas pamato atkāpes piešķiršanu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, 13. punkts šajos

vispārējos noteikumos noteic, ka mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijas gan sociāli ekonomiskā ziņā, gan trūkumu un papildu izdevumu, kas šajās teritorijās esošajiem uzņēmumiem ir jāsedz, ziņā parāda tāda apmēra grūtības, kas ir salīdzināms ar reģioniem, kas saņem palīdzību iepriekš minētā panta ietvaros, 10. punktā tomēr ir uzsvērts, ka problēmas, ar ko uzņēmumi saskaras šajās mazāk nodrošinātajās pilsētu teritorijās, ir būtībā vietēja rakstura problēmas, kas nepamato reģionāla veida iejaukšanos, kas ir pieejama lieliem uzņēmumiem. Turklāt saskaņā ar 5. punktu noteikumu, kas regulē reģionālo atbalstu, nepiemērotība izriet, pirmkārt, no pieļaujamo zonu atbilstības kritērijiem un, otrkārt, no neiespējamības piešķirt reģionālo palīdzību uzņēmumiem ārpus investīciju darbības.

302 Turklāt, vienu no alternatīviem kritērijiem, kas definēti iepriekš minēto vispārējo noteikumu 7. punktā, — zonu atbilstību valsts atbalstam uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās — veido tas, ka zonas tika atlasītas saskaņā ar iniciatīvu *Urban*, kas izveidota struktūrfondu ietvaros, piemērojot Padomes 1993. gada 20. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2082/93, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 4253/88 par Regulas (EEK) Nr. 2052/88 piemērošanas noteikumiem attiecībā uz koordināciju starp dažādo struktūrfondu intervenci un koordināciju ar Eiropas Investīciju bankas un citiem esošajiem finanšu instrumentiem (OV L 193, 24. lpp.), 11. pantu un Padomes 1993. gada 20. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2083/93, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 4254/88 par Regulas (EEK) Nr. 2052/88 noteikumu piemērošanu attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu (OV L 193, 34. lpp.), 3. panta 2. punktu. Paziņojums dalībvalstīm, kas nosaka ievirzes darbības programmām, ko dalībvalstis ir aicinātas izveidot *Urban* iniciatīvas ietvaros (OV 1994, C 180, 6. lpp.), 14. punktā paredz, ka Kopienas atbalsts aizdevuma vai subsīdijas formā var būt pieejams *Urban* iniciatīvas ietvaros par labu integrētām attīstības programmām ģeogrāfiski noteiktai un ierobežotai grūtībās esošas urbānas zonas daļai. Šajā sakarā no vispārējiem noteikumiem par valsts atbalstu uzņēmumiem mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās (2.1. punkts) izriet, ka tas attiecas uz valsts atbalstu, kas paredzēts, lai papildinātu struktūrfondu centienus.

303 Ir jānorāda, ka saskaņā ar šo vispārējo noteikumu 4. punktu ekonomiskie trūkumi, kas liek uzņēmumiem novērsties no mazāk nodrošinātām pilsētu teritorijām, ir izskaidrojami ar “tiešām vai netiešām papildu izmaksām saistībā ar dibināšanu šajās zonās (zādzība, apdrošināšanas prēmiju līmenis, vandālisms), kā arī ar strukturālajiem trūkumiem, kas ir raksturīgi šīm teritorijām (grūtības atrast prasmīgu darbaspēku, kas ir gatavs strādāt, vispārējā ekonomiskās darbības samazināšanās, publisko infrastruktūru neesamība un pasliktināšanās, nedrošība, vietējo iestāžu finansiālās grūtības, “sabiedriskā tēla” problēmas)”. Šie vispārējie noteikumi attiecas tikai uz atbalstu maziem uzņēmumiem, kas veic vietēja rakstura darbību (11. punkts), un 1. pielikumā norāda darbības, kuras var saņemt atbalstu, kuru starpā ir viesnīcas un ēdināšanas uzņēmumi. Šajā pielikumā minēto “neiesaistīto darbību” starpā ir gāzes piegāde.

304 Šajā lietā ir jāuzsver, ka aplūkotā atbalsta shēma savukārt ir piešķirta visiem Venēcijā un Kiodžā reģistrētiem uzņēmumiem. Tā neparedz ierobežojumu savai materiālās piemērošanas jomai.

305 Turklāt, lai gan *Hotel Cipriani* apgalvo, ka Venēcijas teritorija it īpaši saskaņā ar *Urban* iniciatīvu (skat. šī sprieduma 299. punktu) ietilpst iepriekš minēto vispārējo noteikumu piemērošanas jomā, juridiski nevar pamatot un neviens no prasītājiem turklāt neapgalvo, ka aplūkotā atbalsta shēma atbilst šajos vispārējos noteikumos definētiem īpašiem kritērijiem. Līdz ar to šie vispārējie noteikumi uz šo lietu neattiecas. Šajā sakarā Komisija pamatoti apgalvo, ka iepriekš minētie vispārējie noteikumi nav iejaukšanās, kas atkāpjas no EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanas kritērijiem, piemērs, ko attaisnotu unikāli un izņēmuma apstākļi. Tie, tieši pretēji, definē vispārējos kritērijus, kas piemērojami visām mazāk nodrošinātām pilsētu teritorijām, lai piešķirtu nozares atkāpi. Šajos apstākļos pretēji prasītāju nostājai fakts, ka Komisija ir ņēmusi vērā šajos vispārējos noteikumos īpašās ekonomiskās grūtības mazāk nodrošinātās pilsētu teritorijās, neļauj uzskatīt, ka tai, lai piešķirtu atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, būtu bijis jāņem vērā prasītāju apgalvotās īpašās Venēcijā esošās problēmas, kam nav nekādas saistības ar mazāk nodrošināto pilsētu teritoriju grūtībām.

306 Otrkārt, prasītājiem un Itālijas Republikai nav pamata pārņemt Komisijai, ka tā nav ņēmusi vērā strukturālo problēmu specifiskumu saistībā ar Itālijas iestāžu un ieinteresēto personu administratīvajā procesā norādīto insularitāti, lai piešķirtu reģionālo atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, pamatojot ar to, ka aplūkotā atbalsta shēma saskaņot ar reģionāla atbalsta shēmas reģionālās attīstības mērķiem un esot samērīga.

307 Ir skaidrs, ka no judikatūras izriet (skat. šī sprieduma 294.–296. punktu), ka Komisijai — kā to apgalvo prasītāji un Itālijas Republika — ir pilnvaras, īstenojot savu rīcības brīvību, ņemt vērā īpašas situācijas saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu bez vajadzības šim nolūkam grozīt reģionālā atbalsta shēmu, kas izriet no piemērojamiem paziņojumiem un pamatnostādņēm, vai radīt *ad hoc* regulējumu. Šādā gadījumā Komisijai ir pienākums līdzsvarot atbalsta labvēlīgo iedarbību ar tā negatīvo ietekmi uz tirdzniecības nosacījumiem un neizkropļotas konkurences saglabāšanu (skat. iepriekš šī sprieduma 225. punktā minēto spriedumu lietā *Philip Morris Holland/Komisija*, 24. un 26. punkts, un iepriekš šī sprieduma 45. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Alzetta u.c./Komisija*, 129. punkts).

308 Tomēr šajā lietā prasītāju un Itālijas Republikas norādītie argumenti neļauj pierādīt, ka Komisijas pārkaipa savas rīcības brīvības robežas, apstrīdētā lēmuma 68. un 69. apsvērumā (skat. šī sprieduma 287. punktu) pamatojoties uz 1988. gada 12. augusta paziņojumā definētiem vērtēšanas kritērijiem un 1998. gada pamatnostādņēm.

309 Konkrētāk, prasītāji nav pierādījuši, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka Venēcijas situācijā nebija jaunu faktu, un līdz ar to pamatojoties uz faktu, ka aplūkotais atbalsts nebija saistīts ar investīcijām, lai noraidītu, ka tas tiek atļauts saskaņā

ar reģionālu atkāpi (skat. šī sprieduma 288. punktu). Turklāt prasītāji un Itālijas Republika neapstrīd, ka tikai atsevišķas Venēcijas zonas bija iekļautas to reģionu sarakstā, kam ir tiesības uz reģionālo atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Attiecībā uz šo pēdējo punktu ir tomēr jānorāda, ka pretēji Komisijas apgalvotajam šis apstāklis neizslēdz visu Venēcijas teritoriju no reģionālās atkāpes saņemšanas. Tomēr atbilstošajās zonās fakts, ka aplūkotā atbalsta sniegtais atbalsts ir darbības atbalsts, pamato Komisijas atteikumu to atļaut kā reģionālu atbalstu.

310 Turklāt ir jānorāda *Italgas* un Itālijas Republikas iebildums, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā (74. apsvēruma) norādīdama tikai uz jaunu faktu neesamību, kas varētu pamatot lūgtās atkāpes piešķiršanu *ad hoc*, nav pietiekami pamatojusi Itālijas iestāžu un ieinteresēto personu administratīvajā procesā norādīto argumentu, kas pamatoti uz Venēcijas lagūnas zonas unikālo situāciju, noraidīšanu.

311 Komisija apstrīdētā lēmuma 74. apsvērumā izklāstīja iemeslus, kuru dēļ tā negatavojās šajā lietā grozīt 1988. gada 12. augusta EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanas metodi, lai pielāgotu to attiecīgajam gadījumam, kā tā to bija darījusi sakarā ar gaidāmo Zviedrijas un Somijas iestāšanos Kopienā. Sakarā ar šo notikumu Komisija ar 1994. gada 1. jūnija lēmumu grozīja iepriekš minēto metodi, paredzot būtībā papildu kritēriju, lai zonas varētu saņemt reģionālo atkāpi, un iespēju atļaut atbalstu, kas paredzēts, lai kompensētu daļu no transporta papildizdevumiem, lai ņemtu vērā Eiropas Kopienas jaunās ģeogrāfiskās īpatnības, proti, galējos ziemeļus, skarbus klimatiskos apstākļus, ļoti lielus iekšzemes attālumus, nelielu iedzīvotāju blīvumu atsevišķās teritorijas daļās, kas nebija ņemtas vērā kā pamatproblēmas, izstrādājot metodi (skat. iepriekš minēto 1994. gada 20. decembra dalībvalstīm un citiem interesentiem adresēto paziņojumu par veiktajiem grozījumiem Komisijas 1988. gada 12. augusta paziņojuma II sadaļā). Paskaidrojot, ka Venēcijas situācija nav

mainījusies un ka atbalsta shēma bija tāda, kas traucēja spēkā esošajai atbalsta shēmai — jo runa bija par darbības atbalstu, kas piešķirts reģionā, kam nav akūtu ekonomiskās un sociālās kohēzijas problēmu —, Komisija līdz ar to pietiekami pamatoja savu atteikumu šajā lietā atkāpties no piemērojamā metodē noteiktajiem kritērijiem.

312 Treškārt, *Italgas* apgalvojums, ka Komisijai esot bijušas tiesības atkāpties it īpaši no pamatnostādņu par atbalstu nodarbinātībai 22. punktā noteiktajiem kritērijiem attiecībā uz vispārējiem atbrīvojumiem no sociālā nodrošinājuma maksājumiem, kas paredzēti, lai saglabātu nodarbinātību, ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pantā, arī ir jānorāda. Lai gan šajās pamatnostādnēs ir atsauce uz nozares atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, prasītāja tikai norāda uz iepriekš minēto Komisijas Lēmumu 95/455, kurā Komisija piešķīra reģionālo atkāpi attiecībā uz Mecodžorno piemērojamiem atbrīvojumiem no sociālā nodrošinājuma maksājumiem no šīs lietas atšķirīgos apstākļos, kā arī Komisija to norāda apstrīdētajā lēmumā (75. un 76. apsvērums). Šajā 1995. gada lēmumā (14. apsvērums) Komisija konstatēja, ka ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 1. pantā paredzētais darbības atbalsts reģionos, izņemot Abruci [*Abruzzi*] un Molizi [*Molise*], atbilda visiem nosacījumiem, lai saņemtu reģionālo atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Attiecībā savukārt uz Abruci un Molizi, kas vairs neatbilda šiem nosacījumiem, Komisija ņēma vērā faktu, ka līdz 1993. gada 31. decembrim uz šiem diviem reģioniem attiecās EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta atkāpe. Līdz ar to, lai gan 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts neattiecas uz darbības atbalstu, bija piemēroti un saderīgi ar kopējo tirgu, negrozot tirdzniecības nosacījumus kopējām interesēm pretējā apjomā, atļaut šo atbalstu kopā ar pakāpeniskas izbeigšanas plānu kā īslaicīgus papildu pasākumus, lai veicinātu reģiona uzņēmumu pielāgošanos mazāk labvēlīgai EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētai shēmai. Lēmumā 94/455 (15. apsvērums) Komisija pamatoja šo atkāpi no 1988. gada 12. augusta paziņojumā noteiktajiem

kritērijiem ar “vispārēju principu par situāciju, kas nav līdzīgas situācijai reģionos, kas var saņemt atkāpi [EKL 87.] panta 3. punkta c) apakšpunkta ietvaros, objektīvu īpatnību”.

313 Ceturtkārt, pretēji *Italgas* apgalvojumiem Komisija pilnībā ievēroja kritērijus, ko tā bija noteikusi iepriekš minētajās pamatnostādņēs par atbalstu nodarbinātībai, paziņojot, ka ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta 2. pantā paredzētie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem darba vietu radīšanai bija nesaderīgi ar tirgu, ja šie atbrīvojumi nebija piešķirti ne MVU, ne uzņēmumiem, kas dibināti zonā, kam ir tiesības uz reģionālo atbalstu, vai uzņēmumam, kas pieņem darbā bezdarbniekus. Komisija skaidri norādīja pamatnostādņu 21. punktā kritērijus, saskaņā ar kuriem tā pārbauda, vai atbalsts darba vietu radīšanai var saņemt nozares atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Šo kritēriju starpā ir trīs iepriekš minētie alternatīvie kritēriji, tostarp kritērijs par uzņēmuma saņēmēja atrašanos zonā, kam ir tiesības saņemt reģionālo atbalstu. Tā kā *Italgas* nenorāda nevienu faktu, kas ļautu apšaubīt šo trīs alternatīvo kritēriju saskaņotību ar nozares atkāpju mērķiem saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kas paredz atbalstu atsevišķu ekonomikas darbību attīstības veicināšanai, ja tās negroza tirdzniecības nosacījumus Koptienu interesēm pretējā apmērā, ir jāuzskata, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru (skat. šī sprieduma 292. punktu) Komisijai bija pienākums ievērot indikatīvos kritērijus, ko tā pati sev ir noteikusi. Katrā ziņā Komisijai nebūtu jāpārmet, ka tā piemēroja šos kritērijus, jo nav ne pierādīts, ne labi pamatoti apgalvots, ka tie nav saderīgi ar nozares atkāpju mērķi (skat. *a contrario* šī sprieduma 290. punktā iepriekš minēto spriedumu lietā *Pollmeier Malchow*/Komisija).

314 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pamati par EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu un pamatojuma neesamību ir jānoraida kā nepamatoti.

3. *Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta pārkāpumu un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī par apgalvoto pamatojuma neesamību un pretrunīgu pamatojumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Prasītāju argumenti

— Lieta T-254/00

³¹⁵ Prasītāja *Hotel Cipriani*, apstrīd Komisijas atteikuma piešķirt kultūras atkāpi pamatojumu. Tā apgalvo, ka komitejas iesniegtais *COSES* pētījums apstiprināja ierobežojumu vispārējo raksturu, kas attiecībā uz Venēciju izriet no Itālijas tiesiskā regulējuma par kultūras un vides objektu aizsardzību. Šis pētījums esot precīzi norādījis papildu izmaksas, kas rodas Venēcijai no šādiem ierobežojumiem, kas ir analogi dažādos vides kontekstos. Prasītāja it īpaši atsauca uz ierobežojumiem, ko uzliek Itālijas Likums Nr. 1089/39, kas ievieša vēsturiskas un mākslas nozīmes objektu aizsardzības shēmu, un, attiecībā vēl konkrētāk uz Venēciju, Republikas prezidenta Dekrēts Nr. 791/73, ar ko ievieš īpašus noteikumus saistībā ar arhitektūras, vēstures un mākslas nozīmes ēku restaurāciju un sakopšanu. Tā piebilst, ka komiteja turklāt piedāvāja nosūtīt papildu informāciju, ko Komisija uzskatītu par vajadzīgu. Šajos apstākļos, ja izrādītos, ka atsevišķi uzņēmumi nebija pakļauti iepriekš minētajiem papildu ierobežojumiem, Komisijai esot pienākums tikai izslēgt no kultūras atkāpes uzņēmumus, ko neskar šie ierobežojumi, pamatojoties uz visu vajadzīgo informāciju.

- 316 Prasītāja pēc tam norāda, ka salīdzinājumā ar papildu izmaksu nozīmi ierobežotā aplūkoto sociālā nodrošinājuma maksājuma samazinājuma summa, kas turklāt samazinājās līdz tās atcelšanai pilnībā, līdz ar to bija samērīga. Šajā gadījumā tieši apstrīdētais lēmums pārkāpjot samērīguma principu.
- 317 Komisija esot turklāt piešķirusi kultūras atkāpi *Consorzio Venezia Nuova*, nepārbaudot saistību starp šīs organizācijas kultūras mērķi un piešķirtā atbalsta summu. Šajā aspektā apstrīdētais lēmums tādējādi esot pretrunīgs un pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.
- 318 Prasītājas darbība kā viesnīcai, kuras ēkas esot pakļautas ļoti ierobežojošiem noteikumiem, kas piemērojami vēsturiskajā centrā, esot tieši saistīta ar ēku, ko tā izmanto, identitāti, kuru oriģinālais mērķis esot jāsaglabā, piemērojot iepriekš minēto Dekrētu Nr. 791/1973. Šim nolūkam nodarbinātā personāla pietiekams skaits atbilst arī vajadzībai saglabāt šo ēku vēsturisko aspektu un lomu pilsētā.

— Lieta T-277/00

- 319 Prasītāji *Coopservice* un komiteja pārmet Komisijai, ka tā esot ignorējusi vispārēju ierobežojumu esamību tieši attiecībā uz lagūnas teritoriju, kuru mērķis ir tostarp saglabāt arhitektūras un vides mantojumu. Konkrētāk, Komisija neesot ņēmusi vērā ierobežojumus, kas noteikti ar Republikas prezidenta Dekrētu Nr. 962/1973, lai nodrošinātu “Venēcijas pilsētas un lagūnas vēsturisko, arheoloģisko un māksliniecisko ainavu”, saskaņā ar Itālijas Likumā Nr. 171/1973 noteiktajiem mērķiem, kā arī ar Itālijas Likumu Nr. 431/1985 par vides saglabāšanas primāriem mērķiem. Komisija tādējādi esot pārbaudījusi tikai tiešos ierobežojumus saistībā ar arhitektūras un nekustamā īpašuma vērtību aizsardzību, ko paredz Likums Nr. 1089/39. Savukārt tā esot ignorējusi

“netiešos” ierobežojumus, kuru mērķis ir apstākļu aizsardzība saistībā ar vidi, izvietojumu, ēkas perspektīvu un apgaismojumu, kam piemēro tiešus ierobežojumus.

320 Aplūkoto atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem mērķis esot kultūras veicināšana un mantojuma saglabāšana. Turklāt tie esot samērīgi ar papildu izmaksām, kas rodas no iepriekš minētajiem ierobežojumiem, un negrozot tirdzniecības dalībvalstu starpā un konkurences apstākļus. Šajos divos aspektos apstrīdētā lēmuma pamatojums esot kļūdainais un nepietiekams.

Komisijas argumenti

321 Komisija iebilst, ka tā ir piemērojusi tikai EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Tā esot arī konstatējusi reālas saistības trūkumu starp piešķirto priekšrocību un papildu izmaksām attiecībā uz mantojuma saglabāšanu, ko paredz kompensēt šī priekšrocība.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

322 Pirmkārt, Pirmās instances tiesa norāda, ka nav pierādīts, ka papildu izmaksas saistībā ar mantojuma saglabāšanu sedz visi uzņēmumi, kas saņēmuši attiecīgo sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu. Konkrētāk, *Hotel Cipriani* norādītais apstākļi, ka arhitektūras, vēstures un mākslas nozīme var tikt noteikta “visām ēkām, kas definētas saskaņā ar ielu, laukumu un kanālu izvietojumu plānā”, kā to norādīja

komiteja, nepierāda, ka uzņēmumu, kas saņēmuši sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumus, izmantotās ēkas ir pakļautas šādām papildu izmaksām.

323 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Komisijai nebija vajadzīgās informācijas, lai apstrīdētajā lēmumā nošķirtu uzņēmumus, kas izmanto ēkas, kas pakļautas mantojuma aizsardzības ierobežojumiem, un uzņēmumus, kas neizmanto šāda veida ēkas.

324 Vispārīgāk, no apsvērumiem un dokumentiem, kas tai tika iesniegti administratīvajā procesā, izriet, ka Komisijai nebija atbilstošas informācijas, lai tā spētu novērtēt *Hotel Cipriani, Coopservice* un komitejas norādīto iespējamo arhitektūras un kultūras ierobežojumu apjomu un pārbaudītu iespēju piešķirt atbilstošā gadījumā atkāpi saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Konkrētāk, no apstrīdētā lēmuma (79. apsvērums) izriet un prasītāji to nav apstrīdējuši, ka Itālijas valdība nekad netika lūgusi kultūras atkāpi, bet tikai aizstāvējusi attiecīgā atbrīvojuma no sociālā nodrošinājuma maksājumiem reģionālā atbalsta raksturu. Turklāt iepriekš minētais COSES 1998. gada februāra pētījums (3.3. punkts), ko Venēcijas pašvaldība nosūtīja Komisijai, tikai norāda likumu un tiesiskā regulējuma sarakstu, kas ir piemērojami Venēcijai vides, būvniecības un pilsētplānošanas jomā. Lai gan nav apstrīdams, ka daži no šiem likumiem un tiesiskajiem regulējumiem nosaka "vēsturiska un mākslinieciska rakstura" ierobežojumus, kā to apalvo arī prasītāji, šādu ierobežojumu nozīme un piemērošanas apjoms nav precizēts. Turklāt minētais tiesiskais regulējums balstās galvenokārt uz pilsētplānošanas, vides un ainavas ierobežojumiem, kuri parasti netiek ņemti vērā kultūras un mantojuma aizsardzības veicināšanā, kas paredzēta EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunktā. Attiecībā uz COSES 1998. gada marta pētījumu (1.2. un 1.5. punkts), ko Komisijai nosūtīja komiteja, tajā nav nevienas norādes uz Venēcijā vai Kiodžā dibināto uzņēmumu papildu izmaksām saistībā ar [kultūras] mantojuma aizsardzību.

325 Otrkārt, ir jānorāda, kā to norāda Komisija apstrīdētajā lēmumā (81. apsvērumš), ka aplūkoto atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem piemērošanas nosacījumi neļauj garantēt šo pasākumu samērīgumu ar norādītās atkāpes mērķi. Prasītāji neapstrīd, ka, ņemot vērā atbalsta piešķiršanas nosacījumus, parasti nav saistības starp, no vienas puses, uzņēmumam piešķirto nodokļu atbrīvojumu summu, kas saistīta ar nodarbināto personu skaitu, un, no otras puses, šī uzņēmuma izmantoto ēku veidu un izmēru, un tādējādi segtajām papildu izmaksām saistībā ar mantojuma aizsardzību.

326 Attiecībā uz šajā lietā norādīto *Hotel Cipriani* situāciju ir jākonstatē, ka prasītājas faktiskie argumenti par tās īpašo situāciju, tā kā administratīvajā procesā Komisijai tie netika iesniegti, ir nepieņemami.

327 Savukārt ir jānorāda, ka individuālā *Consorzio Venezia Nuova* piešķirtā atbalsta pārbaude apstrīdētajā lēmumā ir izskaidrojama ar faktu, ka šis ir viens no pašvaldības uzņēmumiem, attiecībā uz kuru Itālijas iestādes sniedza detalizētu informāciju. Tieši pamatojoties uz šo informāciju, Komisija uzskatīja, ka šim uzņēmumam piešķirtajam atbalstam, kura statūtos noteiktais mērķis bija ieviest valsts noteiktu intervenci, lai nodrošinātu Venēcijas vēsturiskā, mākslas un arhitektūras mantojuma saglabāšanu, bija kultūras mērķis.

328 Visu šo iemeslu dēļ nav jāuzskata, ka Komisija šajā lietā neievēroja nediskriminācijas principu un pārsniedza savas rīcības brīvības robežas, atturoties ņemt vērā *Hotel Cipriani* individuālo situāciju un vispārīgi uzskatot, ka apgalvotie ierobežojumi nepamatoja kultūras atkāpes piešķiršanu.

329 No tā izriet, ka pamati par EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta pārkāpumu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu līdz ar to ir jānoraida kā nepamatoti.

4. *Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta e) apakšpunkta pārkāpumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

330 Lietā T-277/00 prasītāji *Coopservice* un komiteja uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā (84. apsvērums) nav ievērots EKL 87. panta 3. punkta e) apakšpunkts un ka tā pamatojums ir nepietiekams un pretrunīgs tiktāl, ciktāl Komisija uzskata, ka tā pat nespēja saredzēt iespēju piemērot šajā pantā paredzēto atkāpi. Tie apgalvo, ka vispārēju interešu mērķi Venēcijas kultūras mantojuma saglabāšanai pamato šādu atkāpi.

331 Komisija šos argumentus apstrīd.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

332 EKL 87. panta 3. punkta e) apakšpunkts attiecas uz "citu kategoriju atbalstu, ko Padome pēc Komisijas priekšlikuma var noteikt ar lēmumu, kuru pieņem ar kvalificētu balsu

vairākumu”. Līdz ar to pietiek tikai konstatēt, ka nav, pamatojoties uz šo pantu, pieņemta Padomes *ad hoc* lēmuma, kas atļautu aplūkoto atbalsta shēmu.

333 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

5. *Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta, 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 253. panta pārkāpumu, kā arī apgalvoto pamatojuma nepietiekamību un pretrunīgumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

334 Lietā T-277/00 prasītāji *Coopservice* un komiteja, pirmkārt, pārmet Komisijai, ka tā kļūdaini un nepamatojot izslēgusi, ka Venēcijas pilsētas saglabāšana ir svarīgs projekts visas Eiropas interesēs EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta interesēs. Apstrīdētais lēmums šajā aspektā esot pretrunīgs, jo Komisija esot tomēr atzinusi Venēcijas saglabāšanas ārkārtējo nozīmi un atzinusi *Conorzio Venezia Nuova* piešķirtā atbalsta saderīgumu (96. apsvērums).

335 Otrkārt, Komisija esot arī kļūdaini un nepamatojot izslēgusi EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto atkāpi attiecībā uz dabas katastrofu. Paisums [“*Acqua alta*”]

esot dabas katastrofa sakarā ar, pirmkārt, tā seku ārkārtējo smagumu pilsētas ekonomiskajai un sociālai struktūrai un to atkārtošanās dēļ, un, otrkārt, to iznīcinošajām sekām, kad šis fenomens izpaužas ārkārtas apmēros.

336 Komisija apstrīd šo argumentāciju.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

337 Pirmkārt, ir jāuzskata, ka Komisija pamatoti apgalvo, ka attiecīgā atbalsta shēma nevar tikt uzskatīta par tādu, kas saistīta ar svarīgu projektu Eiropas interesēs. Tā netika izveidota Venēcijas saglabāšanai, bet lai atvieglotu sociālā nodrošinājuma maksājumus, kas parasti jāsedz no Venēcijas un Kiodžas teritorijā dibināto uzņēmumu budžeta. Šis shēmas mērķis būtībā ir uzlabot šo uzņēmumu konkurētspēju. Saskaņā ar judikatūru pasākums var saņemt EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzēto atkāpi tikai tad, ja tas nesniedz priekšrocības tikai kādas dalībvalsts tirgus dalībniekiem, bet ir priekšrocība Kopienai kopumā (iepriekš šī sprieduma 209. punktā minētais spriedums lietā *Unicredito Italiano*, 72.–78. punkts, un iepriekš šī sprieduma 209. punktā minētais spriedums lietā *Itālija/Komisija*, 139. un 140. punkts).

338 Noraidot apstrīdētajā lēmumā (97. apsvērums) kvalifikāciju “projekts visas Eiropas interesēs” EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē, Komisija tādējādi nepārkāpa savas rīcības brīvības robežas. Turklāt pretēji prasītāju apgalvojumiem

apstrīdētajā lēmumā šajā sakarā pamatojums nav pretrunīgs, jo *Conorzio Venezia Nuova* izmaksātais atbalsts nebija atļauts saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunktu (skat. šī sprieduma 327. punktu).

339 Turklāt Komisija juridiski pietiekami pamatoja apstrīdēto lēmumu, norādot, ka attiecīgā atbalsta shēma neattiecas uz svarīgu projektu visu interesēs un nav turklāt paredzēta, lai novērstu nopietnu traucējumu kādas dalībvalsts tautsaimniecībā.

340 Otrkārt, ir jānorāda, ka aplūkotie atbrīvojumi no sociālā nodrošinājuma maksājumiem ir samērīgi ar izmaksājamo algu kopsummu un to mērķis nav atlīdzināt zaudējumus, ko radījušas dabas katastrofas vai citi ārkārtēji notikumi, kā to prasa EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Turklāt Komisija atgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo praksi lauksaimniecības jomā zaudējumi saistībā ar sliktiem laika apstākļiem var tikt pielīdzināti zaudējumiem, ko radījušas dabas katastrofas, EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē tikai tad, ja tie pārsniedz maksimālos robežlielumus, kas noteikti atbilstoši normālai ražošanai. Šādi kritēriji nav attiecināmi uz Venēcijas “acqua alta” fenomenu.

341 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka Komisija nepārkāpa savas rīcības brīvības robežas, apstrīdētajā lēmumā (99. apsvērums) uzskatot, ka “acqua alta” fenomens Venēcijā nevar

tikt uzskatīts par dabas katastrofu vai ārkārtēju notikumu EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Turklāt apstrīdētais lēmums šajā punktā ir pietiekami pamatots.

³⁴² No tā izriet, ka šie pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

B — Par apgalvoto apstrīdētā lēmuma 5. pantā uzlikto pienākuma atgūt atbalstu nelikumību

³⁴³ Prasītāji norāda divas virknes pamatu savu prasījumu atbalstam par apstrīdētā lēmuma 5. pantā uzliktā atgūšanas pienākuma atcelšanu. Pirmkārt, tie norāda uz Regulas Nr. 659/1999 15. panta pārkāpumu, kā arī tiesiskās drošības principa, tiesiskās palāvības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu saistībā ar attiecīgo pasākumu apgalvoto kļūdaino kvalificēšanu par jaunu atbalstu. Otrkārt, apstrīdētais lēmums, tā kā tas liek atgūt atbalstu, par ko ir strīds, pārkāpjot Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu un samērīguma principu, tiesiskās drošības principu, vienlīdzīgas attieksmes principu un tiesiskās palāvības aizsardzības principu, kā arī pārejas noteikumu un pienākumu norādīt pamatojumu.

1. *Par apgalvoto Regulas Nr. 659/1999 15. panta, kā arī tiesiskās drošības principa, tiesiskās palāvības aizsardzības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu saistībā ar apgalvoto attiecīgo pasākumu kļūdaino kvalificēšanu par jaunu atbalstu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Prasītāju argumenti

— Lieta T-254/00

³⁴⁴ Prasītāja *Hotel Cipriani* atgādina, ka Komisija 1997. gadā uzsāka izmeklēšanu par sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumiem, par ko ir šī lieta. Šajā kontekstā Regulas Nr. 659/1999 15. panta mērķis ir nodrošināt juridisko drošību, ierobežojot Komisijas izmeklēšanas un lēmuma pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz atbalstu, kas izveidots kopš 1987. gada, kuru vienīgo varēja prasīt atgūt, beidzoties šajā pantā noteiktajam noilguma termiņam.

³⁴⁵ *Hotel Cipriani* vismaz kopš 1972. gada saņem sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu, kas paredzēti visā valsts teritorijā ar citiem likumiem, kas nav Likums Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, uz kuriem pamatojas Komisija. Prasītāja norāda šajā sakarā uz sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumiem amatniecības un rūpniecības uzņēmumiem ar vismaz 300 algotiem darbiniekiem, ko izveidoja ar Likumu Nr. 590/1971 un attiecināja uz viesnīcu uzņēmumiem ar Likumu Nr. 463/1972. Tā piebilst, ka tā saņem arī atsevišķus sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumus, kas paredzēti ar Likumu Nr. 102/1977, kas ir piemērojams visā valsts teritorijā

amatniecības un rūpniecības uzņēmumiem saskaņā ar Likumu Nr. 102/1977, un kas tika attiecināti uz viesnīcu uzņēmumiem ar Likumu Nr. 573/1977.

346 Sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumi, par ko ir šī lieta, līdz ar to esot pastāvošais atbalsts Regulas Nr. 659/1999 15. panta 3. punkta izpratnē un nevis jauns atbalsts, kas izveidots ar Likumu Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, ko Komisija aplūko apstrīdētajā lēmumā.

347 Pat ja atzītu, ka prasītāja saņēma attiecīgos sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumus, piemērojot šos Likumus Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, ko tā apstrīd, šie pasākumi esot jāuzskata par pastāvošo atbalstu, kas sniedzas atpakaļ vismaz līdz 1972. un 1978. gadam. Pirmkārt, šie likumi paredzot pastāvošo atbalstu, kas izveidoti ar Likumu Nr. 1089/1968, kas paredz sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumus par labu Mecodžorno uzņēmumiem, kas ar Likumu Nr. 171/1973 attiecināts uz Venēcijas teritoriju un uz viesnīcu nozari ar Likumu Nr. 502/1978, kā arī ar iepriekš minēto Likumu Nr. 463/1972, vienkāršu pagarināšanu laikā un telpā. Otrkārt, prasītāja kopš 1978. gada esot saņēmusi attiecīgajā tiesiskajā regulējumā paredzētos atbrīvojumus mazāk attīstītām zonām ("aree depresse").

348 Pretēji tam, ko apalvo Komisija, pastāvot tiesiskā turpinātība starp aplūkoto atbalsta shēmu un iepriekš minēto pastāvošo atbalstu, jo tie neesot tikuši būtiski grozīti. Lai gan šie atbalsti tika izveidoti ar dažādiem likumiem, runa tomēr vēl arvien ir par to pašu sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu, kura piemērošanu Venēcijas un Kiodžas teritorijai paredz Likums Nr. 171/1973, kas interpretēts ar Likumu Nr. 502/1978. Šo analīzi apstiprinot Likuma Nr. 206/1995 5.a pants, kas noteic, ka noteikumi, kas paredzēti Likuma Nr. 171/1973 23. pantā un Likuma Nr. 502/1978 3. pantā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos paredzētos sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumus turpina piešķirt saskaņā ar ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrētā noteiktajiem kritērijiem. No tā izrietot, ka Likums Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997 tikai apstiprina jau agrāk paredzēto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu

piemērošanu Venēcijas un Kiodžas teritorijā, negrozot būtiskus šīs shēmas elementus, proti, saņēmējus, intervences formu un tās pakāpi.

349 Šajā juridiskajā kontekstā un ņemot vērā Regulas Nr. 659/1999 15. panta 1. un 2. punkta noteikumus, aplūkoto sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēmas saņēmēji esot varējuši tiesiski paļauties uz šo atbrīvojumu likumību un saderīgumu ar kopējo tirgu. Noilgums sākās 1973. gadā, ja ne pat agrāk. Šajā sakarā prasītāja apgalvo, ka Regulas Nr. 659/1999 15. panta 2. punkts, kas paredz, ka noilguma periods sākas dienā, kad nelikumīgais atbalsts piešķirts saņēmējam, esot jāinterpretē tādējādi, ka atbalsta shēmas gadījumā akts, ar ko piešķir atbalstu, sakrīt ar likuma, ar ko izveidoja šo shēmu, pieņemšanu. Ikmēneša termiņi aplūkoto sociālā nodrošinājuma maksājumu iemaksai neesot būtiski, jo tie izrietot vienkārši no šī likuma piemērošanas (Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-195/01 un T-207/01 *Government of Gibraltar/Komisija, Recueil*, II-2309. lpp., 130. punkts).

350 Turklāt Komisija esot kļūdaini netieši uzskatījusi attiecīgos pasākumus par jaunu atbalstu, kuriem piemēro paziņošanas pienākumu, piemērojot EKL 88. panta 3. punktu.

351 Visbeidzot, apstrīdētajā lēmumā esot vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums attiecībā uz prasītāju salīdzinājumā ar citām viesnīcām, kas ir reģistrētas pārējā Itālijas teritorijā, kas turpinot saņemt sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu.

— Lieta T-277/00

352 Prasītāji *Coopservice* un komiteja apgalvo arī, ka attiecīgie pasākumi, kas paredzēti ar Likumu Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, esot pastāvošais atbalsts Regulas Nr. 659/1999 1. un 15. panta izpratnē, uz ko neattiecina paziņošanas pienākumu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu. Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 15. pantu uz šiem atbalstiem atgūšana neattiecas. Prasītāji apgalvo, ka tiesiskā regulējuma par sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu par labu Mecodžorno uzņēmumiem pirmsākumi meklējami Likumā Nr. 1089/1988, ar ko izveido vienkāršu atbrīvojumu shēmu, par kuras beigu datumu sākotnēji tika noteikts 1972. gada 31. decembris. Šīs shēmas piemērošanas joma esot attiecināta uz Venēciju un Kiodžu ar Likumu Nr. 171/1973. Ar Likumu Nr. 1089/1968 izveidotā atbalsta shēma bija spēkā līdz 1994. gada 30. jūnijam. Daļēji tā tika aizstāta ar ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrētu, ar ko izveido “vienreizēju” atbrīvojumu shēmu, kura ietver dažādus atbrīvojumus, kas paredzēti ar Likumu Nr. 1089/1968, kā arī kopējo ikgadējo atbrīvojumu jaunām darba vietām. Tomēr likumdevēja vēlme, kas konkretizēta Likumā Nr. 171/1973, piešķirt uzņēmumiem, kas darbojas Venēcijas un Kiodžas vēsturiskajā centrā, zināmas priekšrocības, kas ir identiskas priekšrocībām, kas piešķirtas uzņēmumiem, kas darbojas Itālijas centrā un dienvidos, neesot mainījusies. Shēmas būtiski elementi neesot grozīti. Šī shēma attiecoties uz tiem pašiem saņēmējiem, tā pamatota ar tiem pašiem iemesliem saistībā ar īpašiem apstākļiem Venēcijas un Kiodžas vēsturiskajā centrā un balstās uz to pašu mehānismu, lai noteiktu atbalstu, proti, atsauci uz Itālijas centrā un dienvidos spēkā esošo tiesisko regulējumu.

353 Līdz ar to pastāvēt turpinātība pasākumu piemērošanas apstākļos un nosacījumos, kas paredzēti it īpaši ar Likumu Nr. 171/1973 un ar Likumu Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997. Šiem pēdējiem diviem likumiem būtiski negrozot ar Likumu Nr. 171/1973 paredzētos pasākumus, sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojums, par ko ir šī lieta, neesot jauns atbalsts. Vienīgie grozījumi, ka veikti ar Likumu Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, esot samazinājuši iepriekš piešķirto priekšrocību attiecīgo pasākumu saņēmējiem un līdz ar to neesot jāuzskata par būtiskiem.

354 Turklāt prasītāji apstrīd Komisijas tēzi, ka datumam, kurā atbalsta shēma tika izveidota, neesot nozīmes, lai noteiktu Regulas Nr. 659/1999 15. panta 2. punktā noteiktā noilguma sākuma punktu. Tie norāda, ka atbalsta shēmas ietvaros piešķirts atbalsts konkretizējas datumā, kad attiecīgajam uzņēmumam tiek atļauts gūt labumu no šīs shēmas, un nevis izpildot pienākumu katru mēnesi pārskaitīt jau piešķirtu atbalstu.

355 Šajā lietā Komisija neesot novērtējusi saistību starp aplūkoto atbalsta shēmu, kas piemērojama no 1994. gada jūlija, un shēmu, kas tika izveidota ar Likumu Nr. 171/1973. Līdz ar to apstrīdētais lēmums pārkāpjot Regulas Nr. 659/1999 15. pantu un tam trūkst pamatojuma, klasificējot aplūkoto atbalsta shēmu kā jaunu atbalstu.

Komisijas argumenti

356 Komisija apstrīd šo argumentāciju.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

357 Tā kā Regulas Nr. 659/1999 15. panta noteikumi, kas paredz noilgumu, tiek uzskatīti par procesuāliem noteikumiem, tie bija nekavējoties piemērojami visās procedūrās Komisijā 1999. gada 16. aprīlī, kad stājās spēkā šī regula (Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-366/00 *Scott/Komisija*, *Recueil*, II-1763. lpp., 51. punkts). Tā kā apstrīdētais lēmums tika pieņemts 1999. gada 25. novembrī, ir

jāpārbauda, vai šajā lietā šis noilgums bija iestājies, kā rezultātā aplūkotā atbalsta shēma, piemērojot šīs regulas 15. panta 3. punktu, būtu uzskatama par pastāvošu atbalstu.

358 Ir jāatgādina vispirms, ka pasākumi, kuru mērķis ir izveidot vai grozīt valsts atbalstu, ir jauns atbalsts (Tiesas 1984. gada 9. oktobra spriedums apvienotajās lietās 91/83 un 127/83 *Heineken Brouwerijen, Recueil*, 3435. lpp., 17. un 18. punkts, un 1994. gada 9. augusta spriedums lietā C-44/93 *Namur-Les assurances du crédit, Recueil*, I-3829. lpp., 13. punkts). Konkrētāk, ja grozījumi skar pašu sākotnējās shēmas būtību, šī shēma ir pārveidojusies par jaunu atbalstu. Savukārt, ja grozījums nav būtisks, tikai pašu grozījumu var klasificēt kā jaunu atbalstu (iepriekš šī sprieduma 349. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Government of Gibraltar/Komisija*, 109. un 111. punkts).

359 Šajā lietā ir jākonstatē, ka Likums Nr. 206/1995, attiecinot ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrētā Mecodžorno paredzētos atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem uz Venēcijas un Kiodžas teritoriju, un Likums Nr. 30/1997, pagarinot shēmu 1997. gadā, izveidoja jaunu īpašu atbalsta shēmu, kas piemērojama tieši Venēcijas un Kiodžas teritorijām.

360 Šajā sakarā prasītāju norādītie argumenti, lai pierādītu, ka aplūkotā atbalsta shēma ir tikai pastāvošā atbalsta vienkāršs paplašinājums laikā un telpā, nav pārbaudāms. Pirmkārt, ir jānorāda, ka Komisija apgalvo, ko prasītāji neapstrīd, ka Likums Nr. 463/1972, uz ko norādījusi *Hotel Cipriani*, līdz 1973. gada 30. jūnijam pagarina sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu, ko paredz Likums Nr. 590/1971 par labu amatniecības uzņēmumiem, rūpniecības MVU un viesnīcu uzņēmumiem. Šie maksājumu samazinājumi kopš 1973. gada 1. jūlija vairs netiek piešķirti, un līdz ar to tiem nav nekādas saistības ar apstrīdētajā lēmumā pārbaudīto atbalstu, kas tika izmaksāts laikā no 1995. līdz 1997. gadam. Tas pats attiecas uz sociālā nodrošinājuma

maksājumu atbrīvojumiem, kas paredzēti Likumos Nr. 502/1978, Nr. 102/1977 un Nr. 573/1977, kas bija piemērojami līdz 1981. gada 31. decembrim.

³⁶¹ Otrkārt, minētā ministrijas 1994. gada 5. augusta dekrēta, uz kuru atsaucas Likums Nr. 30/1997 un Nr. 206/1995, mērķis bija “jauna sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēma Mecodžorno teritorijā”. Līdz ar to tas izveido jaunu atbalsta shēmu Mecodžorno. Likums Nr. 206/1995 attiecināja šo jaunu shēmu uz Venēcijas un Kiodžas uzņēmumiem, un Likums Nr. 30/1997 grozīja šīs jaunās shēmas piešķiršanas nosacījumus.

³⁶² Šajos apstākļos, pat ja pieņemtu, ka aplūkotā atbalsta shēma, ko sākotnēji paredzēja Likums Nr. 206/1995, tikai attiecināja esošo atbalsta shēmu uz jauniem saņēmējiem, citādā ziņā būtiski negrozot esošo shēmu, šis no sākotnējās shēmas nošķiramais paplašinājums ir jauns atbalsts, par ko ir jāpaziņo (šajā sakarā skat. iepriekš šī sprieduma 349. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Government of Gibraltar*/Komisija, 109. un 110. punkts).

³⁶³ No tā izriet, ka apstrīdētais lēmums, ar ko liek atgūt ar kopējo tirgu nesaderīgo atbalstu, kas izmaksāts, piemērojot Likumu Nr. 206/1995 un Nr. 30/1997, katrā ziņā ir pieņemts, pirms beidzās Regulas Nr. 659/1999 15. pantā noteiktais noilgums.

³⁶⁴ Turklāt un katrā ziņā pretēji prasītāju apgalvojumiem Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilgums sākās tikai datumā, kurā nelikumīgais atbalsts tika pārskaitīts.

Gadījumā, kad atbalsta shēma izveidota vairāk nekā desmit gadus pirms noilguma pirmā pārtraukuma, nelikumīgais un nesaderīgais atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz šo shēmu, pēdējo desmit gadu laikā, līdz ar to ir atgūstams (iepriekš šī sprieduma 349. pantā minētais spriedums apvienotajās lietās *Government of Gibraltar/Komisija*, 130. punkts).

³⁶⁵ Tādējādi šajā lietā, pat ja pieņemtu, ka pastāvēja turpinātība starp aplūkoto atbalsta shēmu un iepriekšējo atbalstu, ko atspēko faktu pārbaude, desmit gadu noilgums nekādā gadījumā nebija beidzies pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas 1999. gadā attiecībā uz šajā lēmumā aplūkoto atbalstu, kas tika izmaksāts laikā no 1995. līdz 1997. gadam.

³⁶⁶ Visbeidzot, ir zināms, ka administratīvā procesā Itālijas valdība nevienā brīdī neapgalvoja, ka aplūkotā atbalsta shēma bija pastāvošs atbalsts, ne arī apstrīdēja, ka Komisija lēmumā par pārbaudes procedūras uzsākšanu to kvalificēja kā jaunu atbalstu. Arī ieinteresētās personas turklāt nav šajā sakarā norādījušas atbilstošus argumentus. Līdz ar to nebūtu šai iestādei jāpārmet, ka tā nepārbaudīja, vai aplūkotā shēma bija pastāvošs atbalsts vai jauns atbalsts (Tiesas 2005. gada 10. maija spriedums lietā C-400/99 Itālija/Komisija, Krājums, I-3657. lpp., 51. punkts).

³⁶⁷ Visu šo iemeslu dēļ šie pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

2. *Par apgalvoto Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta, samērīguma principa, tiesiskās drošības principa, vienlīdzīgas attieksmes principa un tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu, kā arī pārejas tiesību normu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

Prasītāju argumenti

— Lieta T-254/00

³⁶⁸ Prasītāja *Hotel Cipriani* pakārtoti apgalvo, ka, pat ja pieņemtu, ka Regulas Nr. 659/1999 15. pantā noteiktais noilguma termiņš nebūtu beidzies, pienākums atgūt attiecīgo atbalstu, kas noteikts apstrīdētajā lēmumā, neatbilst samērīguma principam un vienlīdzīgas attieksmes principam un ka līdz ar to tas ir arī pretrunā Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktam, kas noteic, ka Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā kādam Kopienų tiesību vispārējam principam. Atgūšanas pienākuma noteikšana automātiski neizriet no [atbalsta] atzīšanas par nesaderīgu. Komisijai esot pienākums pārbaudīt lietai raksturīgos izņēmuma apstākļus, lai pārliecinātos, vai šāda pienākuma noteikšana atbilst samērīguma principam.

³⁶⁹ Šajā gadījumā Komisija esot bez pietiekama pamatojuma noraidījusi Itālijas iestāžu norādītos argumentus pret attiecīgā atbalsta atgūšanu.

370 Pārbaudītajai situācijai šajā lietā esot raksturīga palielināta tiesiskās nenoteiktības pakāpe. Esot iespējams, ka uzņēmumiem, kas pilnībā vietējā tirgū veic ekonomisko darbību, piešķirtais sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojums neietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci. Turklāt aplūkotās atbalsta shēmas apturēšana 1997. gada 30. novembrī un ieinteresēto personu neesamība procesā apstiprina to, ka šī shēma neietekmē tirgus darbību. Līdz ar to pienākums atgūt atbalstu esot nesamērīgs.

371 Replikas rakstā prasītāja norāda, ka iepriekš minētajā kontekstā tā varēja tiesiski sagaidīt, ka tās situāciju novērtētu saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu tādā pašā veidā, kā tika vērtēta pašvaldības uzņēmumu situācija. Šī tiesiskā paļāvība liedzot šajā lietā atgūt aplūkotos sociālā nodrošinājuma maksājumus.

372 Visbeidzot, atsauces likme, kas izmantota apstrīdētajā lēmumā, lai aprēķinātu procentus no atgūstamām summām, esot nelikumīga, jo pārsniedz procentu likmi, ko attiecīgajam uzņēmumam piemēro par tā paša parādiem attiecīgajā laikposmā. Tas būtu pretrunā atgūšanas mērķim — atjaunot situāciju, kurā uzņēmums būtu, ja nebūtu saņēmis aplūkoto atbalstu.

— Lieta T-270/00

373 Prasītāja *Italgas* apgalvo vispirms, ka apstākļu, ko Itālijas iestādes norādījušas sava lūguma par aplūkotā atbalsta neatgūšanu atbalstam, vērtējums ir valsts tiesu kompetencē.

374 Tā turklāt pārmet Komisijai pamatnoteikumu atpakaļejoša spēka neesamības principa pārkāpumu, kad tā pamatojās apstrīdētajā lēmumā uz Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu. Šī regula esot stājusies spēkā 1999. gada 16. aprīlī, bet aplūkoto atbalsts esot ticis piešķirts tikai līdz 1997. gadam. Iepriekš minētajā 14. panta 1. punktā esot pamatnoteikums, kas groza kritērijus, uz kuriem Komisija var pamatot iespējamu lēmumu nelikt dalībvalstij atgūt aplūkoto atbalstu. Iepriekšējā shēmā Komisijai bija rīcības brīvība (Tiesas 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-3671. lpp., 82. punkts). Tā esot varējusi arī ņemt vērā iespējamā atgūšanas rīkojuma ekonomiskās un sociālās sekas. Savukārt, piemērojot Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu, Komisija varot atturēties noteikt atbalsta atgūšanu, tikai ja šī atgūšana ir pretrunā Kopienų tiesību vispārējam principam.

375 Tādējādi apstrīdētā lēmuma 5. pantā esot kļūda tiesību piemērošanā.

376 Turklāt, tā kā Komisijas pienākumam noteikt atbalsta atgūšanu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu nav *ratione temporis*, apstrīdētais lēmums esot kļūdainais un nepietiekami pamatots, jo rīkojums vispārēji un nenosūķirot liek atgūt pārskaitīto atbalstu, ar pienācīgu pārlicību nepārbaudot, pamatojoties uz visu atbilstošo apstākļu padziļinātu analīzi, vai aplūkoto pasākums varēja ietekmēt tirdzniecību dalībvalstu starpā un konkurenci.

377 Itālijas Republika, kas iestājusies lietā *Italgas* prasījumu atbalstam, piekriņ šiem apsvērumiem. Tā piebilst, ka lietā esošās situācijas faktiskajai īpatnībai un tiesiskai nenoteiktībai, kas no tās rodas, un ieinteresēto personu apsvērumu neesamībai vajadzēja Komisijai likt konkrēti pārbaudīt, vai aplūkotā atbalsta atgūšana bija

vajadzīga, lai atjaunotu iepriekšējo konkurences situāciju. Šis administratīvajā procesā plaši diskutētais jautājums apstrīdētajā lēmumā neesot pārbaudīts.

— Lieta T-277/00

³⁷⁸ Prasītājas, *Coopservice* un komiteja, apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā noteiktais pienākums atgūt atbalstu ir pretrunā tiesiskās palāvības aizsardzības principam un tiesiskās drošības principam, kā arī samērīguma principam.

³⁷⁹ Attiecībā, pirmkārt, uz tiesiskās palāvības un tiesiskās drošības principu apstākļi, ka Komisija attiecībā uz pašvaldību uzņēmumu *ACTV, Panfido* un *AMAV* uzskata, ka nav izpildīti EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, parādot, kā uzskata šī iestāde, ka attiecīgie pasākumi nav nelikumīgs atbalsts. Turklāt Komisija esot noteikusi attiecīgai dalībvalstij piemērojamos saderīguma kritērijus. Atsauce uz šo valsts procedūru, lai noteiktu, pamatojoties uz padziļinātu un sarežģītu pārbaudi, vai atbalsts ir nelikumīgs, paredz, kā uzskata prasītāji, ka secinājums, ka atbalsts ir nelikumīgs, rada sekas tikai *ex nunc*. Tādējādi šo pasākumu saņēmējiem tiekot liegta tiesiskās palāvības aizsardzība.

³⁸⁰ Turklāt attiecīgais sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojums esot ticis paredzēts ar valsts tiesisko regulējumu, kas sniedzas atpakaļ līdz 1973. gadam. Šajā kontekstā būtu pārmērīgi šo pasākumu saņēmējiem uzlikt pienākumu sekot informācijai par Kopienas procedūru, turklāt šīs informācijas kategorijas ir daudzskaitlīgas un nenoteiktas. Pēc 30 gadu pastāvēšanas šī shēma ir uzskatama par Kopienā zināmu, pat ja par to nekad nav paziņots oficiāli.

381 Otrkārt, attiecīgā atbalsta atgūšanas pienākums esot pretrunā samērīguma principam, jo šiem pasākumiem esot bijusiniecīga ietekme uz tirdzniecību, savukārt tā atmaksāšana atbalsta saņēmējiem būtu ārkārtīgi smaga nasta.

382 Visu šo iemeslu dēļ Komisija neesot ievērojusi Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu, kā arī pienākumu norādīt pamatojumu, atturoties pārbaudīt, vai attiecīgā atbalsta atgūšana nebūtu pretrunā Kopienų tiesību vispārējam principam.

383 Visbeidzot, prasītāji uzskata, ka apstrīdētais lēmums ir pretrunā tiesiskās paļāvības aizsardzības principam, ciktāl tas nosaka, ka atmaksājāmā atbalsta summa ir jāpalielina par procentiem, kas aprēķināti, izmantojot atsauces likmi, ko izmanto piešķiruma ekvivalenta aprēķinam reģionālā atbalsta ietvaros. Turklāt neesot pamatota procentu maksājuma metodes izvēle.

Komisijas argumenti

384 Komisija apstrīd šo argumentāciju.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

385 Ir jānorāda vispārums, ka Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkts vispārēji nosaka Komisijai pienākumu likt atgūt nelikumīgus atbalstus, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar kopējo tirgu. Saskaņā ar šo noteikumu tikai tad, ja atgūšana ir pretrunā Kopienas tiesību vispārējam principam, Komisijai nav jāprasa to atgūt. Turklāt ir arī jāatgādina, pirmkārt, ka pretēji *Italgas* apgalvojumiem (skat. šī sprieduma 373. punktu), ka EKL 87. un turpmākie panti, Regulas Nr. 659/1999 14. pants, kā arī tiesiskās palāvbības aizsardzības princips, tiesiskās noteiktības princips un samērīguma princips nevar iestāties pret valsts pasākumu, kas liek atgūt atbalstu, izpildot Komisijas lēmumu, ar kuru šis atbalsts ir atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu un kura pārbaude attiecībā uz šīm pašām vispārējām normām un vispārējiem principiem nav atklājusi faktus, kas varētu ietekmēt tā spēkā esamību (iepriekš šī sprieduma 209. punktā minētais spriedums lietā *Unicredito Italiano*, 125. punkts).

386 Šajā kontekstā *Italgas* iebildums, ka apstrīdētais lēmums pārkāpj retroaktivitātes principu tiktāl, ciktāl, lai uzliktu pienākumu atgūt atbalstu, tas pamatojas uz Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu, kas paredz jaunu pamatnoteikumu, ir nepieņemams. Šajā sakarā ir jānorāda, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā (100.–103. apsvērumi) nav atsaukusies tikai uz pienākumu, kas uzlikts ar šīs regulas 14. panta 1. punktu. Tā ir arī skaidri pamatojusies uz agrāku judikatūru, ko turklāt iepriekš minētais 14. panta 1. punkts formāli pārņēma, kas šajā sakarā neievieš nevienu jaunu normu.

387 Pat pirms Regulas Nr. 659/1999 stāšanās spēkā nelikumīga atbalsta atsaukšana atgūšanas ceļā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru bija tā nelikumības konstatācijas loģiskas sekas (iepriekš šī sprieduma 265. punktā minētais Tiesas spriedums lietā “*Tubemeuse*”, 66. punkts, un 1997. gada 14. janvāra spriedums lietā C-169/95 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-135. lpp., 47. punkts). Konkrētāk, Tiesa nosprieda, ka, izņemot ārkārtas apstākļos, Komisijai nebūtu jāpārkāpj sava rīcības brīvība, prasot dalībvalstij

atgūt nelikumīgu atbalstu, jo atgūšanas mērķis ir tikai atjaunot iepriekšējo stāvokli (iepriekš šī sprieduma 226. punktā minētais spriedums lietā “Maribel bis/ter”, 66. punkts).

388 Tādējādi, pat ja ir jāatzīst, ka principā Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkts šajā lietā nebija formāli piemērojams tiktāl, ciktāl tajā ir pamatnoteikums, šis apstāklis nevarētu padarīt spēkā neesošu apstrīdētajā lēmumā uzlikto pienākumu atgūt atbalstu, ciktāl saskaņā ar iepriekšējā punktā minēto judikatūru Komisija uzskatīja, ka atgūšana bija vajadzīga iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai, atceļot priekšrocības, kas attiecīgajiem uzņēmumiem bija saskaņā ar attiecīgo atbalsta shēmu.

389 Konkrētāk, pretēji prasītāju apgalvojumiem pienākums atgūt aplūkoto atbalstu nebūtu jāuzskata par nesamērīgu salīdzinājumā ar Līguma noteikumu valsts atbalsta jomā mērķiem, jo tas ir nelikumības loģiskas sekas un tā mērķis ir atjaunot iepriekšējo stāvokli.

390 Šajā sakarā apstākļi, ka lielākā daļa uzņēmēju saņēmēju savu darbību veic vietējā līmenī, kas netika pierādīts, katrā ziņā neļauj noraidīt attiecīgo atbrīvojumu no sociālā nodrošinājuma maksājumiem ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci, kā jau tas tika nospriests (skat. šī sprieduma 246.–248. punktu). Tāpat tas, ka administratīvajā procesā nepiedalījās ieinteresētās personas, nepierāda, ka šo atbrīvojumu saņēmēji neguva jūtamu konkurences priekšrocību, kas būtu jāatceļ, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli.

391 Šajā kontekstā pretēji *Hotel Cipriani* apgalvojumiem Komisija pienācīgi ņēma vērā apstrīdētajā lēmumā (103. apsvērumus) Itālijas iestāžu izteiktos apsvērumus, lai pamatotu to lūgumu nesaderīgo atbalstu neatgūt.

392 Attiecībā uz pamatu par tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu, uz ko norādīja *Hotel Cipriani*, kā arī *Coopservice* un komiteja, ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru nelikumīga atbalsta saņēmējam nevar būt tiesiskā palāvība par šī atbalsta piešķiršanas likumību (iepriekš šī sprieduma 209. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Unicredito Italiano*, 104. un 108.–111. punkts, un 2008. gada 22. aprīļa spriedums lietā *C-408/04 P Komisija/Salzgitter*, Krājums, I-2767. lpp., 104. punkts). Šajā gadījumā aplūkotā atbalsta shēma netika paziņota un līdz ar to atgūšana bija paredzams risks. Šajā sakarā *Coopservice* un komitejas norādītais apstāklis, ka atgūšana notiek valsts procedūras ietvaros, izpildot Komisijas lēmumu, nav būtisks.

393 Turklāt prasītāji nenorāda nevienu objektīvu ārkārtas apstākli, kas ļautu secināt, ka pienākums atgūt atbalstu, par ko ir strīds, ir pretrunā tiesiskās drošības principam, kā to prasa judikatūra (iepriekš šī sprieduma 392. punktā minētais spriedums lietā *Komisija/Salzgitter*, 107. punkts). Konkrētāk, argumentus saistībā ar normu, ar kurām piešķir atbrīvojumus no sociālā nodrošinājuma maksājumiem Venēcijā un Kiodžā dibinātiem uzņēmumiem, turpinātību laikā Pirmās instances tiesa jau noraidīja kā nepamatotus (skat. šī sprieduma 362. punktu). Turklāt un katrā ziņā šāda turpinātība nevarētu būt ārkārtas apstāklis, kas padarītu nelikumīgu Komisijas lēmumu, ar kuru tiek atgūt attiecīgo atbalstu, ievērojot Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzēto noilguma termiņu.

394 Attiecībā uz *Hotel Cipriani* norādīto pamatu par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā nav individuāla rakstura konstatējumu, izņemot pašvaldības uzņēmumu situācijas vērtējumu, kas veikts, pamatojoties uz

datiem, ko Komisijai sniedza Itālijas iestādes un Venēcijas pašvaldība. Tā kā administratīvajā procesā Komisijai netika nosūtīta informācija par *Hotel Cipriani* individuālo situāciju, apstrīdētais lēmums nevar būt diskriminējošs attiecībā pret prasītāju salīdzinājumā ar pašvaldību uzņēmumiem.

395 Saistībā ar attiecīgajiem *Hotel Cipriani*, kā arī *Coopservice* un komitejas argumentiem, kuru mērķis ir pierādīt procentu, kas pieskaitīti atgūstamām summām, aprēķina metodes nelikumību, arī tie ir jānorāda. Šajā sakarā ir jānorāda vispirms, ka, ja būtu tiesa, ka Regulas Nr. 659/1999 14. panta 2. punkta noteikums, kas noteic, ka Komisija nosaka atbilstīgu procentu likmi, ir pamatnoteikums un tādēļ šajā lietā formāli nebija piemērojams, šis noteikums tomēr neievieš jaunu normu.

396 Šajā gadījumā pietiek tikai konstatēt, ka apstrīdētajā lēmumā noteiktā procentu likme (5. panta otrā daļa), kas atsaucas uz atsaucē likmi, kas tiek izmantota piešķiruma ekvivalenta aprēķinam reģionālajā atbalstā, atbilst atgūšanas mērķim un līdz ar to nevar tikt uzskatīta par neparedzamu.

397 Turklāt Komisijai nav pienākuma pamatot šīs atsaucē likmes izvēli apstrīdētajā lēmumā. Konkrētāk, tikai tas, ka šī likme esot augstāka par likmi, ko piemēro *Hotel Cipriani* parādiem, neļauj uzskatīt, ka tā neatspoguļo tirgū izmantoto procentu likmi (skat. šajā sakarā Tiesas 2002. gada 24. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck un Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 159. punkts). Turklāt un katrā ziņā, kā jau tika nospriests, šī prasītāja nevar atsaukties uz individuālo situāciju, jo administratīvajā procesā Komisijai šī individuālā situācija netika darīta zināma (skat. it īpaši šī sprieduma 211. un 215. punktu).

398 No tā izriet, ka prasītājas nav pierādījušas, ka apstrīdētajā lēmumā noteiktā likme nebija pienācīga, jo esot pārsniegusi to, kas vajadzīgs, lai atceltu priekšrocības, kas rodas saņēmējiem no attiecīgiem atbrīvojumiem no sociālā nodrošinājuma maksājumiem.

399 Visu šo iemeslu dēļ pamati par apgalvoto Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta, samērīguma principa, tiesiskās drošības, vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās palāvības aizsardzības principa, kā arī pārejas tiesību normu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu ir jāatzīst par nepamatotiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

400 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājiem spriedums ir nelabvēlīgs, tiem jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem, tajā skaitā attiecībā uz prasītājiem lietā T-277/00 — tos, kas attiecas uz pagaidu noregulējuma tiesvedību.

401 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. No tā izriet, ka Itālijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (sestā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) **prasības noraidīt;**
- 2) ***Hotel Cipriani SpA, Società italiana per il gas SpA (Italgas), Coopservice — Servizi di fiducia Soc. coop. rl un Comitato “Venezia vuole vivere”* sedz savus un atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus. *Coopservice un Comitato “Venezia vuole vivere”* atlīdzina arī tos tiesāšanās izdevumus, kas attiecas uz pagaidu noregulējuma tiesvedību.**

Meij

Vadapalas

Wahl

Prek

Ciucă

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2008. gada 28. novembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Prāvas priekšvēsture	II - 3277
A — Aplūkojamā sociālā nodrošinājuma maksājumu atbrīvojumu shēma	II - 3277
B — Administratīvais process	II - 3279
C — Apstrīdētais lēmums	II - 3281
Process un lietas dalībnieku prasījumi	II - 3283
Par pieņemamību	II - 3288
A — Par <i>lis pendens</i> lietā T-277/00	II - 3289
1. Lietas dalībnieku argumenti	II - 3289
2. Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3289
B — Par uzņēmumu prasītāju lietās T-254/00, T-270/00 un T-277/00 apgalvoto tiesību celt prasību neesamību	II - 3291
1. Lietas dalībnieku argumenti	II - 3291
2. Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3297
a) Vērtējums par kritēriju par atbalsta shēmas piemērošanas apstākļiem saskaņā ar judikatūru	II - 3299
b) Kritērija, kas pamatots ar atbalsta shēmas piemērošanas nosacījumiem, vērtējums saskaņā ar Kopienu valsts atbalsta kontroles shēmu	II - 3307
c) Par apgalvoto valsts iestāžu kompetenci pārbaudīt katrā atsevišķā gadījumā atbalsta esamību, izpildot rīkojumu par atgūšanu	II - 3309
C — Par apgalvoto komitejas tiesību celt prasību neesamību lietā T-277/00	II - 3314
Par lietas būtību	II - 3315
A — Par apgalvoto kļūdaino attiecīgo pasākumu kvalificēšanu par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu	II - 3315
	II - 3407

1. Par apgalvoto EKL 87. panta 1. punkta un 86. panta 2. punkta pārkāpumu, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un apgalvoto neesošu pamatojumu un pretrunīgu pamatojumu	II - 3316
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3316
Prasītāju argumenti	II - 3316
— Lieta T-254/00	II - 3316
— Lieta T-270/00	II - 3320
— Lieta T-277/00	II - 3325
Komisijas argumenti	II - 3328
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3329
Par apgalvoto priekšrocības neesamību sakarā ar apgalvoto aplūkoto pasākumu kompensējošo raksturu	II - 3330
Par apgalvoto strukturālo trūkumu kompensēšanu (lietas T-254/00, T-270/00 un T-277/00)	II - 3332
Par apgalvoto publiskā pakalpojuma pārvaldības kompensēšanu (lietas T-270/00 un T-277/00)	II - 3339
Par apgalvoto iespaيدا uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un ietekmi uz konkurenci neesamību	II - 3346
2. Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu un pamatojuma neesamību	II - 3355
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3355
Prasītāju argumenti	II - 3355
— Lieta T-254/00	II - 3355
— Lieta T-270/00	II - 3357
— Lieta T-277/00	II - 3361
Komisijas argumenti	II - 3361
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3363

3. Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta pārkāpumu un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī par apgalvoto pamatojuma neesamību un pretrunīgu pamatojumu	II - 3378
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3378
Prasītāju argumenti	II - 3378
— Lieta T-254/00	II - 3378
— Lieta T-277/00	II - 3379
Komisijas argumenti	II - 3380
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3380
4. Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta e) apakšpunkta pārkāpumu	II - 3383
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3383
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3383
5. Par apgalvoto EKL 87. panta 3. punkta b) apakšpunkta, 87. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 253. panta pārkāpumu, kā arī apgalvoto pamatojuma nepietiekamību un pretrunīgumu	II - 3384
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3384
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3385
B — Par apgalvoto apstrīdētā lēmuma 5. pantā uzlikto pienākuma atgūt atbalstu nelikumību	II - 3387
1. Par apgalvoto Regulas Nr. 659/1999 15. panta, kā arī tiesiskās drošības principa, tiesiskās palāvības aizsardzības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu saistībā ar apgalvoto attiecīgo pasākumu kļūdaino kvalificēšanu par jaunu atbalstu	II - 3388
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3388
Prasītāju argumenti	II - 3388
— Lieta T-254/00	II - 3388
— Lieta T-277/00	II - 3391

Komisijas argumenti	II - 3392
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3392
2. Par apgalvoto Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta, samērīguma principa, tiesiskās drošības principa, vienlīdzīgas attieksmes principa un tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu, kā arī pārejas tiesību normu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu	II - 3396
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 3396
Prasītāju argumenti	II - 3396
— Lieta T-254/00	II - 3396
— Lieta T-270/00	II - 3397
— Lieta T-277/00	II - 3399
Komisijas argumenti	II - 3400
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 3401
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 3405